

Deliverable A3, A4, A5

Project

NETWERK SCHELDELAND INDUSTRIECULTUUR

Projectverantwoordelijke

Erfgoed Zeeland, Marc Kocken

Projectpartners

Stichting Industriebouwen Nederland,
Hildebrand de Boer (uitvoerder)

Industriemuseum Gent |

Expertisecentrum voor Technisch, Wetenschappelijk
en Industrieel Erfgoed – ETWIE, Joeri Januarius

ETWIE

Disclaimer: De informatie in de deelrapportages valt onder de verantwoordelijkheid van de uitvoerende projectpartners en is gericht op het voldoen aan de voorwaarden van de subsidieregelingen. Gebruik door derden anders dan het doel zoals hiervoor omschreven is zonder toestemming van de projectpartners niet toegestaan.

Dit project is financieel mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van het Scheldemondfonds en van de Provincie Zeeland.

NETWERK SCHELDELAND INDUSTRIECULTUUR	
ACTIE	A.3, A.4, A.5 - Opzetten avant garde basisnetwerk van 10 Ankerpunten, 10 Rustpunten en 6 Ambassadeurs van de IndustrieCultuur
Hildebrand de Boer	
Status: definitief / mk	

VOORAF

Het project ScheldeLand is uitgevoerd dankzij een arrangement met het Scheldemondfonds en de Provincie Zeeland.

ScheldeLand IndustrieCultuur beslaat een grensoverschrijdend netwerk waarmee industrieel erfgoed en actuele innovatieve industrieën voor bezoekers herkenbaar worden gemaakt. Het betreft zowel het materiële 'gebouwde' erfgoed, als het immateriële 'verhaal' van mens en industriecultuur. ScheldeLand IndustrieCultuur schept herkenbare samenhang in het nu nog gefragmenteerde aanbod van industrieel erfgoedlocaties, waardoor het mogelijk wordt de bestaande kwaliteiten optimaal te benutten. Het netwerk in opbouw krijgt een merknaam waarmee de relatie tussen de uiteenlopende, fascinerende bezoekbare 'Points of Interest' wordt gelegd. ScheldeLand IndustrieCultuur wordt een actief netwerk, hetgeen betekent dat organisaties en hun vertegenwoordigers die betrokken zijn bij de exploitatie van deze Points of Interest, met elkaar samenwerken ter versterking van de culturele identiteit van de regio.

In vervolg op rapport betreffende actie A.1 - waarbij een groslijst is weergegeven van potentiële Ankerpunten, Ambassadeurs van de IndustrieCultuur en Rustpunten in de provincies Zeeland, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen - wordt in dit rapport over actie A.3 belicht hoe het 'avant garde basisnetwerk' gestalte zal krijgen. De term 'avant garde netwerk' illustreert een qua omvang nog beperkt netwerk ten behoeve van de eerste fase van het project Netwerk Scheldeland IndustrieCultuur dat gedurende de periode juni 2022 - november 2023 tot ontwikkeling is gekomen. De relevante gesprekspartners staan vermeld in actie A.2. Je zou deze Ankerpunten de harde kern van het Netwerk Scheldeland IndustrieCultuur kunnen noemen, in samenhang met een aantal belangrijke Ambassadeurs van de IndustrieCultuur en ondersteunende karaktervolle Rustpunten.

Op een enkel Ankerpunt na zijn alle hierna opgenomen locaties onderdeel van de 'blauwe verbindingen':

- o Kanaal door Walcheren (KDW)
- o Kanaal Gent-Terneuzen (KGT)
- o Rivier de Leie (RDL)
- o Kanaal Roeselare-Leie (KRL)
- o Kanaal Bossuit-Kortrijk (KBK)

Er bestaat een evenwicht tussen de drie provincies qua opgenomen locaties.

Tegelijkertijd is dit basisnetwerk een weergave van de veelzijdige industriële ontwikkelingen, zowel in het verleden als vandaag de dag. Denk daarbij aan industriële branches als: scheepsbouw, schoenindustrie, textielindustrie, tabakindustrie, bierindustrie, plantaardige olieindustrie, zetmeelindustrie, autoproductie, energieproductie, chemische industrie, olieraffinage, metaalindustrie, houtverwerkende industrie, spoorweginfrastructuur.

Voor de goede orde, het betreft een netwerk in opbouw dat nog niet volledig operationeel is. Alle netwerkpartners staan positief in deze ontwikkeling maar kennen in dit kader nog geen verplichtingen jegens elkaar.

1. Links: Harelbeke – Rivier De Leie met links De Banmolens, 06.11.2022

2. Rechts: Sluiskil – Kanaal Gent-Terneuzen met kunstmesindustrie L'Azote – Ansichtkaart 1956

INHOUDSOPGAVE

1 Overzicht selectie Ankerpunten	5
2 Overzicht selectie Ambassadeurs van de Industriecultuur	5
3 Overzicht selectie Rustpunten	6
4 Impressie van het basisnetwerk Ankerpunten in Zeeland	7
4.1 Arnemuiden - Zuidwal 63 - Historische Scheepswerf C.A. Meerman	7
4.2 Middelburg - Abdijplein - Zeeuws Museum	8
4.3 Sas van Gent - Westkade 114 - Industrieel Museum Zeeland	9
4.4 Vlissingen - De Willem Ruysstraat 100 - Museum Scheldewerf	10
4.5 Vlissingen - Houtkade 1 - Museumschip Mercuur	12
4.6 Bezoekbare molens Zeeland binnen de blauwe verbindingen	15
5 Impressie van het basisnetwerk Ankerpunten in Oost-Vlaanderen	19
5.1 Gent - Minnemeers 10 - Industriemuseum	19
5.2 Gent - Godshuizenlaan 2 - STAM Stadsmuseum Gent	20
5.3 Bezoekbare molens Oost-Vlaanderen binnen de blauwe verbindingen	21
6 Impressie van het basisnetwerk Ankerpunten in West-Vlaanderen	22
6.1 Izegem - Prins Albertlaan 3-5 - Eperon d'Or en ETIZ Stoommachine	22
6.2 Kortrijk - Noordstraat 28 - Texture Museum van Vlas en Textiel	25
6.3 Roeselare - Spanjestaat 135 - Brouwerij Rodenbach	28
6.4 Wervik - Koestraat 63 - Nationaal Tabaksmuseum	30
6.5 Bezoekbare molens West-Vlaanderen binnen de blauwe verbindingen	32
7 Impressie van potentiële Ambassadeurs van de Industriecultuur in Zeeland	35
7.1 Nieuwdorp - Luxemburgweg 1 - Zeeland Refinery	35
7.2 Vlissingen - Koningsweg 2 - Damen Yachting	38
7.3 Sas van Gent / Gent - Westkade 113 / Moerbaartkaai 2 - Cargill	40
7.4 Sluiskil - Industrieweg 10 - Yara Sluiskil B.V.	43
7.5 Terneuzen - Innovatieweg 18 - Dow Benelux	45
8 Impressie van potentiële Ambassadeurs van de Industriecultuur in Oost-Vlaanderen	47
8.1 Gent / Sas van Gent - Moerbaartkaai 2 / Westkade 113 - Cargill	47
8.2 Gent - John Kennedylaan 51 - Acelor Mittal	47
8.3 Gent - John F. Kennedylaan 15 - Volvo Cars	53
8.4 Gent - Ham 18-24 - Milliken Textiles B.V.	55
8.5 Gent - Beneluxlaan 101 - North Sea Port	57
9 Impressie van potentiële Ambassadeurs van de Industriecultuur in West-Vlaanderen	61
9.1 Harelbeke - Gentsesteenweg 224 - Vyncke Clean Energy Technology	61
9.2 Menen - Lageweg 33, Decospan N.V.	67
9.3 Wielsbeke (Waregem) - Ooigemstraat 3 - UNILIN Industries	68

9.4 Izegem - Ambachtenstraat 13 – MARENO BVBA	69
9.5 Meulebeke - Tieltstraat 112 – LIBECO N.V.	71
10 Impressie van potentiële Rustpunten in Zeeland	75
10.1 Middelburg - Abdijplein 3-4 – Museumcafé Zeeuws Museum	75
10.2 Sas van Gent - Westkade 111 – Dockside	75
10.3 Veere - Bastion 2 - De Werf	76
10.4 Vlissingen - Albionkade 301 - Hotel De Timmerfabriek	77
10.5 Vlissingen - Boulevard De Ruyter 4 - Hotel Restaurant De Belgische Loodsensocieteit	80
11 Impressie van potentiële Rustpunten in Oost-Vlaanderen	81
11.1 Gent - Rembert Dodoensdreef 1 - Stadsbrouwerij Gruut	81
11.2 Gent - Dok-Noord 4 B - Hal 16	83
11.3 Gent - Minnemeers 10 - Museumcafé	84
11.4 Gent - Tichelrei 2 A - De Stokerij	84
11.5 Zelzate - Havenlaan 81 - B&B Tolkantoor	85
12 Impressie van potentiële Rustpunten in West-Vlaanderen	86
12.1 Bellegem - Bellegemplaats 12 – Café De Sportwereld	86
12.2 Harelbeke - Watermolenstraat 36 - De Banmolens	87
12.3 Kortrijk - Noordstraat 28 - Kaffee Damast	90
12.4 Wervik - Koestraat bij 63 - In den Grooten Moriaen	91
12.5 Zwevegem - Transfostraat 28 – Transfo Circusbrouwerij	92
13 Fotoverantwoording	95

1 OVERZICHT SELECTIE ANKERPUNTEN

Voor het avant garde basisnetwerk van Ankerpunten wordt gedacht aan de volgende bezoekbare instellingen:

1.1 ANKERPUNTEN ZEELAND

ARNEMUIDEN (KDW)	Zuidwal 63 - Historische Scheepswerf C.A. Meerman
MIDDELBURG (KDW)	Abdijplein - Zeeuws Museum
SAS VAN GENT (KGT)	Westkade 114 - Industrieel Museum Zeeland, potentieel ERIH Ankerpunt
VLISINGEN (KDW)	De Willem Ruysstraat 100 - Museum Scheldewerf
VLISINGEN (KDW)	Houtkade 1 - Museumschip Mercuur

Bezoekbare molens Zeeland binnen de blauwe verbindingen

HOEK (TERNEUZEN) (KGT)	Molenplein 1 - Windlust meestal zaterdag (context: historisch dorpscentrum)
MIDDELBURG (KDW)	Veerseweg 80 - De Koning, alleen zaterdag (context: wandelgebied bolwerken)
MIDDELBURG (KDW)	Baarnselaan 22 - Seismolen, als de molen draait (context: historische bolwerken)
OOST-SOUBURG (KDW)	Kanaalstraat 78 - De Pere, dierenspeciaalzaak en thuisbakkerswinkel
VLISINGEN (KDW)	Oranjedijk 7 - Oranjemolen, veelal op zondag en op afspraak (context: oever Schelde)

1.2 ANKERPUNTEN OOST-VLAANDEREN

GENT (KGT)	Minnemeers 10 - Industriemuseum
GENT (KGT)	Godshuizenlaan 2 - STAM Stadsmuseum Gent

Bezoekbare molens Oost-Vlaanderen binnen de blauwe verbindingen

POEKE (AALTER)(RDL)	Artemeerstraat 14a - Artemeersmolen (thuisbakbenodigdheden)
---------------------	---

1.3 ANKERPUNTEN WEST-VLAANDEREN

KORTRIJK (RDL)	Noordstraat 28 - Texture Museum van Vlas en Textiel
WERVIK (RDL)	Koestraat 63 - Nationaal Tabaksmuseum
IZEGEM (KRL)	Prins Albertlaan 3-5 - Eperon d'Or, en ETIZ Stoommachine
ROESELARE (KRL)	Spanjestaat 135 - Brouwerij Rodenbach

Bezoekbare molens West-Vlaanderen binnen de blauwe verbindingen

HARELBEKE (RDL)	Eikenstraat 131 - Koutermolen II (context: Provinciaal Domein)
HEULE (KORTRIJK) (RDL)	Hoge Dreef - Preetjes Molen, vlaszwingelmolen (relatie met Texture Kortrijk)
ROESELARE (KRL)	Mandellaan 548 - Molens Joye, tarwebloem/tarwemeel
WERVIK (RDL)	Koestraat 65 - Briekenmolen (onderdeel AP Nationaal Tabaksmuseum)

2 OVERZICHT SELECTIE AMBASSADEURS VAN DE INDUSTRIECULTUUR

Voor het netwerk van Ambassadeurs van de Industriebouwen wordt in eerste instantie gedacht aan de volgende ondernemingen:

2.1 AMBASSADEURS ZEELAND

NIEUWDORP (KDW)	Luxemburgweg 1 - Zeeland Refinery AMB (olieraffinaderij)
VLISINGEN (KDW)	Koningsweg 2 - Damen Yachting (relatie met gebied Scheldewerf, scheepsbouw)
SAS VAN GENT / GENT (KGT)	Westkade 113 / Moerbaartkaai 2 - Cargill (zetmeelindustrie)
SLUISKIL (KGT)	Industrieweg 10 - Yara Sluiskil B.V. (relatie Zeeuws Museum, kunstmestindustrie)
TERNEUZEN (KGT)	Innovatieweg 18 (zoekadres Terneuzen Diamond Centre) - Dow Benelux (chemische industrie)

2.2 AMBASSADEURS OOST-VLAANDEREN

GENT / SAS VAN GENT (KGT)	Moerbaartkaai 2 / Westkade 113 - Cargill (zetmeelindustrie)
GENT (KGT)	John Kennedylaan 51 - Acelor Mittal (metaalindustrie)
GENT (KGT)	John F. Kennedylaan 15 - Volvo Cars (autoproductie)
GENT (KGT)	Ham 18-24 - Milliken Textiles B.V. (relatie met spoorzoeknetwerk Gent, textielindustrie)
GENT (KGT)	Beneluxlaan 101 - North Sea Port (relatie met Scheldemondfonds, havenlogistiek)

2.3 AMBASSADEURS WEST-VLAANDEREN

HARELBEKE (RDL)	Gentsesteenweg 224 - Vyncke Clean Energy Technology (relatie met Texture Kortrijk, productie energie-installaties)
MENEN (RDL)	Lageweg 33, Decospan N.V., houtproducten, spaanplaat (relatie met Texture Kortrijk, houtverwerkende industrie)
WIELSBEKE (WAREGEM) (RDL)	Ooigemstraat 3 - UNILIN Industries, plaatmateriaal (relatie met Texture Kortrijk, houtverwerkende industrie)
IZEGEM (KRL)	Ambachtenstraat 13 - MARENO BVBA (relatie met Eperon d'Or, schoenindustrie)
MEULEBEKE (KRL)	Tieltstraat 112 - LIBECO N.V. (relatie met Texture Kortrijk, linnenindustrie)

3 OVERZICHT SELECTIE RUSTPUNTEN

Voor het ondersteunende netwerk van Rustpunten wordt in eerste instantie gedacht aan de volgende café's, restaurants en overnachtingsmogelijkheden:

3.1 RUSTPUNTEN ZEELAND

MIDDELBURG (KDW)	Abdijplein 3-4 - Museumcafé Zeeuws Museum
SAS VAN GENT (KGT)	Westkade 111 - Dockside (naast Ankerpunt Industrieel Museum Zeeland)
VEERE (KDW)	Bastion 2 - De Werf (context: historische centrumgebied Veere bij de haven)
VLISSINGEN (KDW)	Albionkade 301 - Hotel de Timmerfabriek (context: voormalig gebied Scheldewerf, waterfront)
VLISSINGEN (KDW)	Boulevard De Ruyter 4 - Hotel Restaurant De Belgische Loodsensociëteit (context: aan de oever van de Westerschelde met zicht op Noordzee)

3.2 RUSTPUNTEN OOST-VLAANDEREN

GENT (KGT)	Rembert Dodoensdreef 1 - Brouwerij Gruut (context: historische binnenstad Gent)
GENT (KGT)	Dok-Noord 4 B - Hal 16 (context: historische bedrijfsgebouwen van de Noorderdokken)
GENT (KGT)	Minnemeers 10 - Museumcafé (behoort bij Ankerpunt Industriemuseum)
GENT (KGT)	Tichelrei 2 A - De Stokerij (context: historische binnenstad Gent)
ZELZATE (KGT)	Havenlaan 81 - B&B Tolkantoor (context: maritieme grensgebied B-NL)

3.3 RUSTPUNTEN WEST-VLAANDEREN

BELLEGEEM (RDL)	Bellegemplaats 12 - Café De Sportwereld (historisch café bij Brouwerij Omer Vander Ghinste, Brouwtorenstraat 5)
HARELBEKE (RDL)	Watermolenstraat 36 - De Banmolens, schitterende context: historische binnenstad Gent)
KORTRIJK (RDL)	Noordstraat 28 - Kaffee Damast (onderdeel Ankerpunt Texture)
WERVIK (RDL)	Koestraat bij 63 - In den Grooten Moriaen (bij Ankerpunt Nationaal Tabaksmuseum)
ZWEVEGEM (KBK)	Transfostraat 28 - Transfo Circusbrouwerij (context: historisch complex voor energievoorziening)

4 IMPRESSIE VAN HET BASISNETWERK ANKERPUNTEN IN ZEELAND

4.1 ANKERPUNT - ARNEMUIDEN (KDW) - Zuidwal 63 - Historische Scheepswerf C.A. Meerman – www.werfarnemuiden.nl

3-4. Arnhem - Historische scheepswerf C.A. Meerman

De oudste werf in Zeeland (1763) is nu een werkend museum.

In 1786 koopt Jacobus Meerman de werf in Arnhem. Precies tweehonderd jaar later wordt het bedrijf beëindigd. Vanaf 2006 is het een werkende museumwerf en behartigt de stichting het beleid.

4.1.1 De scheepswerf

Oprichting

In 1763 kreeg Pieter Boers uit Sliedrecht een vergunning van het stadsbestuur van Arnhem voor de oprichting van een scheepstimmerwerf met sleehelling. Deze eerste werf en helling waren gelegen bij het Nieuwe Hoofd achter de voormalige kolenpakhuisen. In hetzelfde jaar verhuist Jacobus Meerman van Biezelinge naar Arnhem. Waarschijnlijk ging deze Jacobus werken op de scheepswerf van Boers. Boers verkoopt zijn bedrijf in 1766 aan Gillis Fafa uit Schiedam.

Nadat de werf verschillende keren van eigenaar werd verwisseld, koopt Jacobus Meerman in november 1786 de scheepswerf met loods, kanthelling en gereedschappen. Vanaf dat moment is het een familiebedrijf. Tot eind 2003 blijft de scheepswerf in handen van nazaten van Jacobus Meerman.

Uitbreiding

De werf groeit uit tot een flink bedrijf. In 1805 komt er een loods achter de werf voor de berging van hout. In 1811 wordt een tweede helling aangelegd. Meer uitbreidingen volgen: een houten werkloods en nog een helling. Uiteindelijk beschikt de werf over drie hellingen waar meerdere gebouwen en werkplaatsen omheen staan. Over een tijdspanne van twee en een halve eeuw zijn er op deze werf zo'n tweehonderd hoogaren, vissersschip van de Zeeuwse delta, van de helling het water in gegleden.

4.1.2 Boten bouwen

Vroeger ging alles anders

Als een hoogaar besteld wordt door de visser, dan geeft hij de globale lengte aan. Maar zeker zo belangrijk voor de precieze afmetingen was het beschikbaar hebben van goed, uitgewaterd, eikenhout, van voldoende lengte. De werfbaas gebruikt geen constructieplannen of andere tekeningen, maatgevend is de lengte van de platte onderkant, het vlak, van het toekomstige schip en een klein aantal mallen die de vorm en de hoeken van en tussen onderdelen aangeven. De verdere verhoudingen staan aangegeven in het werfboekje van de werfbaas.

Werkwijze

In de grote loods wordt het vlak uitgelegd op de grond en in de vorm gedrukt. Na het opstellen van de stevens worden de zijanten, de boorden, passend gemaakt en in de juiste kromming gebrand. Na het monteren van deze zijanten worden de inhouten (spanten, liggers, knieën) aangebracht. Deze werkwijze is tegengesteld aan de meer gebruikelijke manier: eerst een "ribbenkast" van spanten en stevens maken en pas daarna de huid aanbrengen. Men zegt dat men op de hoogaar-manier minder 'afzaagsel' heeft. Na het bevestigen van het berghout (de stootrand) en het boeisel (het bovenkant) kan het dek aangebracht worden.

Inmiddels zijn opzij van de bouwplaats in de loods de diverse onderdelen klaargemaakt, zoals de rondhouten (mast, giek, gaffel), het roer en de zijswaarden. De smid heeft het ijzerwerk afgeleverd, zodat het afwerken kan beginnen. De zeilmaker heeft de zeilen, en de rest van de tuigage al klaar. Als het schip van de helling in zijn element gegleden is, en de zeilmaker het voor het eerst opgetuigd heeft wordt de fotograaf besteld voor een trotse statiefoto van de overkant van de Arne. In een gewoon jaar kunnen zo twee hoogaarsen te water worden gelaten. In een topjaar zoals 1871, zijn het er wel vijf! Dan zijn er ook zo'n twintig man aan het werk. Ten tijde van economische teruggang of in oorlogstijd ligt de nieuwbouw doorgaans stil. Men beperkt zich dan tot reparatie en onderhoud.

4.1.3 De museumwerf

Op ontdekking

In de herfst van 2004, net voor de restauratie van de loodsen, heeft een ploegje vrijwilligers alles leeg gehaald. Er bleef steeds maar meer oud gereedschap te voorschijn komen. De voormalige werfeigenaar, Kees (C.A.) Meerman, toen hoogbejaard, nu inmiddels gestorven, verzuchtte bij veel zaken, dat hij die ook voor het eerst zag. Heel veel oud gereedschap kwam onder het stof en de troep te voorschijn. We voelden ons wel schatgravers!

Restauratie

De lege loodsen worden zorgvuldig opgemeten en gefotografeerd voor dat ze ontmanteld worden. Nauwkeurig worden ze opnieuw opgebouwd met, zo veel mogelijk, de oorspronkelijke materialen. Ook het terrein wordt, na sanering, geheel opgeknapt. De wagenhelling wordt weer gangbaar gemaakt en het brandkot opgeknapt. De mastbok wordt vernieuwd. Het "grote" werk wordt gedaan door een in restauraties gespecialiseerde aannemer. Ander werk, de mastbok, bijvoorbeeld, wordt aangepakt door vrijwilligers van de Stichting Behoud Hoogaars (SBH). De SBH is vanaf het begin als partner betrokken in het project. Euregio Scheldemond en de provincie Zeeland zijn andere belangrijke partners.

In juni 2007 vindt de feestelijke opening van de gerestaureerde werf plaats: de officiële handelingen worden verricht door Karla Peijs, destijds Commissaris der Koningin.

De werkende museumwerf is een feit!

[bron: www.werfarnemuiden.nl]

4.2 ANKERPUNT - MIDDELBURG (KDW) - Abdijplein - Zeeuws Museum – www.zeeuwsmuseum.nl

5. Links: Middelburg – Zeeuws Museum

6. Rechts: Middelburg – Zeeuws Museum – Harry van Kruiningen, Deltawerken, Vrouwenpolder 1960, foto 27.10.2022

4.2.1 Industriecultuur

Het Zeeuws Museum is een oord van historische reflectie op Zeeland en raakt daarmee onder meer aspecten van industriecultuur. In relatie daarmee is industriecultuur een heel breed materieel en immaterieel begrip.

De zogenoemde eerste industriële revolutie was dé facto een geleidelijk proces dat zich vanaf begin 18de eeuw (zijdefabriek van Lombe in Derby 1721) in bepaalde regio's afspeelde en waarbij de agrarische cultuur als het ware werd aangevuld met vormen van fabriekmatige productie. Niet zelden met werknemers die tevens een klein agrarisch bedrijf hadden.

Onderdeel van de industriecultuur zijn ook de verbindingen over land en water. Het vraagstuk van verbindingen was in Zeeland en de Vlaamse provincies een onderwerp van vele eeuwen. Denk daarbij aan de verbindingen naar zee vanuit Gent en Brugge. Dat is een eeuwenlang ontwikkelingsproces op grond van het feit dat er al vanaf de late middeleeuwen een bloeiende nijverheid en daaruit voortvloeiende internationale handel bestond, waarmee ook de zeevaart in beeld komt.

Daarnaast de sociaal-historische processen van arbeid en cultureel leven in de tijd van de Verlichting waar onderzoekende burgers enige greep op de wereld trachtten te verwerven. Onderzoek dat als mentaliteit mede doorslaggevend was voor de nieuwe, industriële ontwikkelingen.

4.2.2 Veelzijdig beeld

Al met al is het een veelzijdige materie waarvan het Zeeuws Museum een veelzijdig beeld geeft. De industriecultuur kun je als aspect in de thematische opstelling van het museum ontdekken. Veel van de getoonde objecten zijn immers het resultaat van ambacht, nijverheid en/of industriële productie. De nadruk ligt er niet op. Dat raakt exact het belang van de deelname van historische musea. Als je het Zeeuws Museum hebt bezocht is je kennis van, en gevoel voor Zeeland verrijkt. Je ogen zijn niet veranderd, doch ze openen zich voor een scherpere blik op de historische en actuele realiteiten van Zeeland.

Van boven naar beneden treft men aan in relatie tot industriecultuur:

- o De Wonderkamers uit de Verlichting van de onderzoekende burgers en anderen;
- o Dit is Zeeland met kunstwerken over het agrarische (productie-)landschap, landontginning, dijk aanleg, Deltawerken, polderbestuur, handelsvaart en vrijetijds cultuur;
- o De 'workshoptentoonstelling' re-USED, re-SATIN met zijn eigentijdse herneming van lange tradities op het gebied van kleding, waarbij belangrijke aspecten als ontwerp, textiel, grondstof, materiaal en kleur op een verleidelijke manier worden geanalyseerd.

Overigens is het verhaal van de brongieterei in het Abdijgebied een voortreffelijk uitgangspunt voor een lokaal spoorzoeknetwerk industriecultuur in Middelburg, met als vertrekpunt het Zeeuws Museum. Twee kannonnen liggen op het abdijplein.

[bron: www.zeeuwsmuseum.nl]

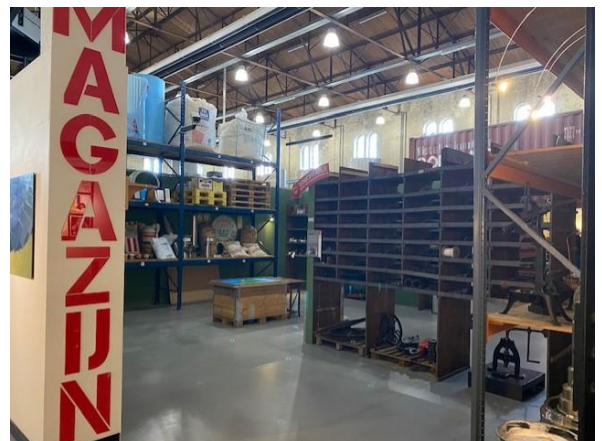
4.3 ANKERPUNT - SAS VAN GENT (KGT) - Westkade 114 - Industrieel Museum Zeeland – www.industrieelmuseumzeeland.nl

7-8. Sas van Gent – Industrieel Museum Zeeland, 24.08.2022

9. Links: Sas van Gent – Kanaal Gent Terneuzen, Suikerfabriek – ansichtkaart 1955

10. Rechts: Sas van Gent – Industrieel Museum Zeeland , 24.08.2022

4.3.1 Voor iedereen

Het Industrieel Museum Zeeland is gevestigd in de monumentale suikerloods in Sas van Gent. Het museum verrast de bezoeker met vele aspecten van industrie in het algemeen en die van Zeeland in het bijzonder. Het Industrieel Museum Zeeland is geen gewoon museum. Het is kijken EN doen, want hier kijk je met je handen! Een bezoek aan het Industrieel Museum Zeeland is een must voor de echte industrie- en techniek liefhebber. Maar meer nog maken we kinderen en volwassenen die 'niks met industrie hebben' enthousiast met onze collectie, activiteiten en interactieve opstellingen. De imposante machines, het innovatieve technische vernuft van toen en nu, maar ook aspecten als veiligheid, energie en logistiek komen op een interactieve manier aan bod. Voor iedereen is dit museum een leerzame belevenis. Want groot of klein, iedereen kijkt toch graag met zijn handen!

4.3.2 Wat is er te zien?

Wie denkt er bij Zeeland nu aan stoommachines, rokende fabrieksschoorstenen of ondergrondse naftaleidingen? Wie weet welke bijzondere producten er vandaag in de Zeeuwse industrie ontwikkeld worden? Wie realiseert zich dat Zeeland het kenniscentrum is van industrietakken die over de hele wereld hun producten afzetten? Wie weet bijvoorbeeld dat het glas aan de gevel van wolkenkrabbers in Dubai en andere wereldsteden uit Sas van Gent komt? Dat Zeeland het hart is van ontwikkelingen in de bio-energie? En dat de Oranje-Tompouce, de Fruittella en de Mentos van Zeeuwse bodem zijn? In de vaste collectie van het Industrieel Museum Zeeland kom je de (Zeeuwse) Industrie in alle aspecten tegen. Het museum is in zones en paviljoens ingedeeld waar steeds andere aspecten op een interactieve manier aan bod komen. In het Industrieel Museum Zeeland zijn regelmatig wisseltentoonstellingen te zien.

4.3.3 Het stoerste museum van Zeeland

Het Industrieel Museum Zeeland is voor alle leeftijden een belevenis. Veel onderdelen in de vaste collectie zijn interactief en daardoor ook voor kinderen leuk om te zien of uit te proberen. Zo kun je bijvoorbeeld een grappige veiligheidstest doen zoals fabrieksmedewerkers ook moeten doen. Of je kijkt in het paviljoen over werknemers achter elke deur hoe het werk op de fabriek eruit ziet. De geluidseffecten maken het compleet. Of klik op het enorme lichtknopje en neem een kijkje in het enorme stopcontact. In het 3D lab kun je een kijkje nemen bij de 3D printers en soms kun je hier ook zelf aan de slag met bijvoorbeeld 3D penningen. En nog veel meer leuke doe/beleefdingen.

[bron: www.industrieelmuseumzeeland.nl]

4.4 ANKERPUNT - VLISSINGEN (KDW) - De Willem Ruysstraat 100 - Museum Scheldewerf – www.museumscheldewerf.nl

11-12. Vlissingen – Museum Scheldewerf, 04.11.2022

4.4.1 Monument met imposante context

Pal naast de imposante honderd jaar oude Machinefabriek op het voormalige scheepswerfterrein van KMS de Schelde ligt, een villa uit diezelfde tijd waarin museum Scheldewerf in is gevestigd. Hier op dit Scheldekwartier, waar vlakbij nog steeds hoogwaardige scheepsbouw van Damen en Amels plaats vindt, wordt het verhaal verteld van 125 jaar scheepswerf De Schelde. U komt hier niet alleen alles te weten over scheepsbouw en de veertig hoge meter hoge torenkraan die er vlakbij staat, maar er is ook een collectie Delfts blauw keramiek en maritieme schilderkunst te zien. Voor kinderen zijn er diverse activiteiten.

Het museum is meer dan 100 jaar geleden gebouwd als Verbandkamer. De eerste bedrijfsgeneeskundige dienst van Nederland was hierin gevestigd.

In de behandelruimte ziet u nog verschillende voorwerpen die daarvan getuigen.

Begin jaren zestig verhuisde de bedrijfskundige dienst naar nieuwbouw aan de overkant van de straat.

Daarna heeft de villa nog tot 1997 dienst gedaan als kantoor voor de ondernemingsraad en vakbonden.

4.4.2 De collectie

In de jaren vijftig van de vorige eeuw wordt gestart met het verzamelen van gereedschappen en voorwerpen gebruikt bij fabricage en onderhoud van schepen. Een van de doelstellingen; leerlingen van de eigen bedrijfsschool kennis te laten nemen van technieken en gebruikte materialen uit de 20e eeuw.

Ook wil men vermijden dat specifieke kennis anders verloren gaat.

4.4.3 Immaterieel erfgoed

Naast het behoud en het tonen van de voorwerpen en documentatie is misschien wel de belangrijkste taak deze verzameling tot leven brengen en te laten spreken. Daar horen de verhalen en anekdotes bij, de getuigenissen, ook wel het immaterieel erfgoed genoemd.

Daarom zijn naast de verhalende kennis van de onze gidsen, veelal oud Scheldemensen, er tussen 2006 en 2012 dertig interviews afgenomen om deze kennis voor het nageslacht te bewaren.

4.4.4 Ontstaansgeschiedenis

In het voorjaar van 2003, niet lang nadat de laatste gebruiker, de vakbond de deur achter zich had gesloten, pleitten een aantal vakbondsmensen voor behoud van dit gebouw van de vroegere Bedrijfsgeneeskundige dienst van scheepswerf 'De Schelde'. Ook de stichting Stadsherstel pleitte in die jaren regelmatig voor behoud van het pand.

L'Escaut Woonservice benaderde in het voorjaar van 2008 de Initiatiefgroep Scheldekwartier die vanuit Stichting Stadsherstel Vlissingen zich inzet voor een verantwoorde aankleding van het openbaar gebied op het oude werfterrein. Vanuit deze gesprekken ontstond het idee voor een museum in de voormalige Verbandkamer over scheepswerf De Schelde en vormde zich al snel een nieuwe werkgroep.

De voltallige Gemeenteraad van Vlissingen nam op 27 november 2008 een motie van de Partij van de Arbeid aan, waarin het College van B & W (onder meer) de opdracht kreeg om de voormalige Verbandkamer te behouden indien hiervoor een passende bestemming zou worden gevonden. Dit idee wordt door de gemeente Vlissingen geïnitieerd.

Op initiatief van de heer J. van Beekhuizen, voormalig directeur van l'Escaut, is in de zomer van 2008 een initiatiefgroep bij elkaar gekomen. Deze initiatiefgroep bestond uit de heren P. Feij, J. van Beekhuizen, D. Roos jr., R. den Broeder en H. Schaap. Inzet van de gesprekken was: Hoe de voormalige verbandkamer te behouden en het gebouw, staande op het door de gemeente Vlissingen aangekochte terrein, te benutten om de scheepsbouwgeschiedenis een permanente plek te geven.

Het voornemen om een stichting in het leven te roepen is in de zomer van 2009 gerealiseerd in de totstandkoming van Stichting Scheepsbouwgeschiedenis Vlissingen. Op dat moment heeft de Gemeente Vlissingen het gebouw De Oude Verbandkamer in bruikleen gegeven tot het jaar 2017. In dat zelfde jaar heeft de gemeente de bruikleen uitgebreid tot 2021. Na deze bruikleenperiode heeft de Gemeente het pand aan de Stichting verkocht en begin 2022 is de stichting eigenaar van het gebouw.

Het bestuur van de stichting heeft zich in de beginfase bezig gehouden met het opknappen en inrichten van het gebouw met gelden van diverse sponsors. Het gebouw heeft in die beginjaren gefungeerd als bezoekerscentrum van waaruit op de zaterdagen rondleidingen over het Scheldeterrein werden georganiseerd met behulp van een oude vrachtwagen en een Spijkstaal (oud bedrijfswagentje van de Schelde).

4.4.5 Organisatie

Alle werkzaamheden worden door vrijwilligers verricht als mede de taken van de bestuursleden en coördinator. Een belangrijk deel van deze vrijwilligers is betrokken bij het gebouw op basis van hun (professionele) ervaring en competenties die goed aansluiten bij de doelstellingen, rollen en taken die de Stichting kent. Uiteraard is de Stichting sterk afhankelijk van de bereidheid van velen om hun tijd en energie te investeren in dit maatschappelijk doel.

Het museum heeft een ANBI status

De ongeveer 25 vrijwilligers voeren de volgende activiteiten uit: onderhouds- en schoonmaakwerkzaamheden, collectiebeheer, suppoosten en gidsen.

[bron: www.museumscheldewerf.nl]

4.5 ANKERPUNT - VLISSINGEN (KDW) - Houtkade 1 - Museumschip Mercuur – www.museumschip-mercuur.nl

13-14. Vlissingen – Museumschip Mercuur in het Dok van Perry , 27.10.2022

15. Vlissingen – Dok van Perry – anrichtkaart ca. 1938

4.5.1 Maritiem erfgoed

De Mercuur is een voormalig Nederlands marineschip. Als oceaanmijnenveger Hr.Ms. Onverschrokken kwam het in 1954 uit de VS naar Nederland. Later werd het omgebouwd tot torpedowerkschip en hernoemd in Hr.Ms. Mercuur. Het was tot 1987 in dienst. Nu is het een museumschip in Vlissingen. Het wordt onderhouden en gerestaureerd door vrijwilligers van de Stichting Maritiem Erfgoed Vlissingen.

4.5.2 Welkom aan boord!

Stap in de wereld van een ECHT SCHIP! De Mercuur is een Nederlands marineschip uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Bekijk de kajuit van de commandant, de hutten van de officieren en de slaapverblijven van de bemanning, de commandocentrale, de radiohut, de machinekamer (zet de motoren maar aan!) en nog veel meer. Ontdek hoe mijnen onschadelijk gemaakt werden en hoe als torpedowerkschip de onderzeeboten hielp. Verbaas je over de unieke verzameling miniatuurmodellen van marineschepen. En ontmoet de beroemdste Vlissinger aller tijden Michiel de Ruyter!

4.5.3 Wat is de Mercuur voor schip?

De ex-Harer Majesteits Mercuur is een voormalig torpedowerkschip van de Koninklijke Marine. Het schip is tussen 1952 en 1954 in de Verenigde Staten gebouwd als houten oceaanmijnenveger. Van hout om op deze manier geen gevaar te laten bij het bestrijden van magnetische mijnen, die op passerende schepen van metaal reageren. Sinds 1993 is het een museumschip en sinds 2017 ligt het in Vlissingen, waar het beheerd en gerestaureerd wordt door de non-profit Stichting Maritiem Erfgoed Vlissingen.

4.5.4 Amerikaanse roots

Het schip werd door de regering van de Verenigde Staten in bruikleen gegeven aan Nederland als MSO 483 (MSO = Ocean minesweeper). Samen met 5 zusterschepen maakte het deel uit van het Mutual Defense

Assistance Program. Daarmee hielpen de Verenigde Staten de Europese landen om na de Tweede Wereldoorlog hun strijdmachten weer op te bouwen.

4.5.5 Mijnenveger HR.MS. Onverschrokken

Bij de indienststelling kreeg het schip de naam Hr.Ms. Onverschrokken en het naamsein M886. Net als haar vijf zusterschepen van de Onversaagd-klasse heeft ze nauwelijks actief dienst gedaan als mijnenveger. Tot 1965 lagen de schepen het grootste deel van de tijd in conservatie in Den Helder, in de zogenaamde "mottenballenvloot".

In 1965 kregen ze een nieuwe bestemming: als hoofdkwartier- en ondersteuningsschip voor mijnenveegflottieljes, als hydrografisch opnemingsvaartuig of – zoals in het geval van de Mercurius – als torpedowerkschip.

4.5.6 Nieuw leven als torpedowerkschip Mercurius

In 1972 werd het schip verbouwd tot torpedowerkschip om de Nederlandse onderzeeboten te assisteren. Zo kwam er een flinke kraan aan boord om torpedo's aan boord te kunnen tillen. Als een onderzeeboot oefentorpedo's gelanceerd had, kwamen deze uiteindelijk aan de oppervlakte drijven, waarna de Mercurius ze opviste en gereed maakte voor hergebruik.

Met de verbouwing kreeg het schip ook een nieuwe naam: Hr.Ms. Mercurius. Dat was geen toeval: Het is bij marine traditie dat het torpedowerkschip deze naam draagt. Ook het naamsein veranderde van M886 naar A856. De M stond voor Minesweeper, de A voor Auxiliary, dus hulpschip. Het schip ondersteunde op deze manier tot 1987 de onderzeeboten en was vaak samen met hen in Noorse en Schotse wateren te vinden.

4.5.7 Gered van de sloop – drie maal is scheepsrecht

Na haar uitdienststelling werd de Mercurius van de sloop gered door een initiatief in Amsterdam dat haar in bruikleen kreeg en wilde openen als museum. Dit bruikleenschap ging in 1993 over op de Stichting Behoud Maritieme Monumenten in Scheveningen, die haar tot 2015 in Scheveningen als museumschip beheerde. Toen in 2015 een onderzoek van defensie aantoonde dat er asbest aan boord was en de Scheveningse stichting ook met een terugloop van vrijwilligers kampte heeft men het schip teruggegeven aan de marine. Daarmee dreigde uiteindelijk toch weer de sloop. Tot de Stichting Maritiem Erfgoed Vlissingen er met hulp van velen in slaagde om de Mercurius te redden van de ondergang.

4.5.8 Museumschip in Vlissingen

In augustus 2017 kwam de Mercurius naar Vlissingen. Na een forse onderhoudsbeurt – waarbij het asbestvrij werd gemaakt – droeg de marine het officieel over aan onze stichting. Sindsdien is het schip volledig gerestaureerd als museumschip. Aan boord maken de bezoekers kennis met hoe het leven aan boord was, hoe vroeger mijnen geveegd werden en hoe het schip als torpedowerkschip ingezet werd. Er is een vaste tentoonstelling over de geschiedenis van de Vlissingse historische havens, aangevuld met wisseltentoonstelling over allerlei aspecten van de Koninklijke marine en Zeeland.

4.5.9 Dok van Perry

De Mercurius lag tussen 2017 en 2021 aan de Houtkade, naast het historische Dok van Perry. Het dok is een Rijksmonument en gebouwd in 1705. Het is daarmee het oudste gegraven droogdok van West-Europa. Na eeuwenlang gebruik verdween het in 1976 onder het zand, tot het in 2010 werd uitgegraven en gerestaureerd en in 2013 feestelijk heropend kon worden.

4.5.10 Dokhaven sinds 1614

Mede op last van prins Maurits werd de Dokhaven aangelegd. Deze haven werd geopend op 9 juli 1614. In de loop van deze 17e eeuw bleek de haven te ondiep voor de steeds groter wordende oorlogsschepen. Op aandringen van prins Willem III werd eind 17e eeuw besloten tot het uitdiepen van de Dokhaven waardoor er een moderne haven ontstond. Er bleek echter grote behoefte te bestaan aan een droogdok waar schepen konden worden drooggelegd en ook onder de waterlijn konden worden hersteld.

4.5.11 Perry ontwerpt het droogdok

In 1697 werd een ontwerp gemaakt door de Engelsman John Perry. Pas in 1704 werd door de Staten-Generaal machtiging verleend tot het aanleggen van het droogdok. Onder toezicht van dokmeester De Roo werd hetzelfde jaar met de aanleg begonnen. Het dok werd in 1705 voltooid en was daarmee één der eerste droogdokken in West-Europa.

Het dokje was groot genoeg voor een schip van 180 voet (60 meter) en had een afsluiting van vlakke sluisdeuren. Het water werd zoveel mogelijk geloosd door de spuikokers van de Stenenbeer in de Pottkade en de drooghouding vond plaats door middel van een paarden-kettingmolen aan de zijde van de Dokhaven.

In feite gebruikte men eb en vloed om de gewenste waterstand of droogstand te bereiken. Vanwege de matige constructie van de sluisdeuren moest de waterstand in de Dokhaven laag worden gehouden om de druk op deze sluisdeuren te beperken.

4.5.12 Verval in de 18e eeuw

In 1744 bleek het droogdokje in verval te zijn geraakt. Het hout werd sterk aangetast door de zogenaamde paalworm. Tijdens de 18e eeuw werden regelmatig plannen gemaakt om het droogdokje te verbeteren. Ook tijdens de Franse tijd waren er plannen, maar deze werden niet uitgevoerd.

4.5.13 Verbetering in de 19e eeuw

De eerste verbeteringen werden aangebracht na 1834, het jaar waarin hoofdingenieur A.F. Tromp het droogdokje had geïnspecteerd en had geadviseerd om herstellingen aan te brengen. De werkzaamheden kwamen in de periode 1836-1837 gereed.

Door het enigszins vergroten van het dokje, kon men er ook grotere lineschepen in herstellen. Een zware schipdeur (een zogenaamde bateau-porte) verving de vlakke sluisdeuren, waardoor er geen problemen meer ontstonden wanneer in de Dokhaven veel water stond. Een stoommachine pompte het water weg en zorgde ervoor dat in 6 uur tijd een schip droog op de blokken kon staan. De vloer van het dokje werd sterk verbeterd door het aanbrengen 20 extra, grote dwarsbalken.

Op 24 augustus 1837 werden twee gedenkstenen onthuld (geplaatst in het buitenfront van de sluis) met de volgende opschriften:

*Onder het stadhouderschap van
Willem III, Koning van Engeland
op voordragt der admiraliteit van Zeeland,
ontworpen in 1697, gebouwd in 1704-1705
buiten gebruik geraakt in 1745.*

*Onder de regering van Willem I
Koning der Nederlanden, P.v.O., G.H. v. L.
op voorstel van Z.K.H. Prins Frederik der
Nederlanden, Admiraal en Kolonel-Generaal.
Hersteld in 1836-1837*

Later zijn deze twee gedenkstenen, in verband met reparatiewerkzaamheden aan het dokje, in de oostelijke gevel van de pompkamer ingemetseld. Deze pompkamer werd in oktober 1961 gesloopt. De twee gedenkstenen hebben vervolgens een nieuw plaatsje gekregen voor het hoofdkantoor.

4.5.14 Wel of niet op de Monumentenlijst

Op 27 oktober 1964 richtte de directie van de N.V. Koninklijke Maatschappij "De Schelde" een brief aan het gemeentebestuur van Vlissingen waarin de zorg wordt uitgesproken over de voorgenomen plaatsing van het droogdokje op de Monumentenlijst. Ook de Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen werd bij brief d.d. 27 oktober 1964 verzocht de plaatsing van het dokje op de Monumentenlijst tegen te gaan. In verband met de bedrijfsvoering was het terrein nodig voor de inrichting van het nieuwe staalpark van het bedrijf. Op 5 februari 1965 verleende de staatssecretaris vergunning tot afbraak van het droogdokje.

Ondanks deze toestemming werd het droogdokje bij beschikking d.d. 7 oktober 1966 toch op de definitieve Monumentenlijst geplaatst. Het conflict werd opgelost bij brief d.d. 19 september 1974 van het Hoofddirecteur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg waarbij gesteld werd dat de op 5 februari 1965 verleende vergunning tot afbraak onverminderd van kracht kon blijven. Van afbraak van het dokje was echter geen sprake. Ten behoeve van de bouw van de staalloods is het dokje in 1974 gedempt.

4.5.15 Restauratie in de 21e eeuw

De herinrichting van het 'Schelde'-terrein zorgde voor hernieuwde aandacht voor het dokje. In de jaren 2011-2012 werd het weer uitgegraven en gerestaureerd. Het is de bedoeling het vanaf 2013 weer in gebruik te nemen.

[bron: www.museumschip-mercuur.nl]

4.6 BEZOEKBARE MOLENS ZEELAND BINNEN DE BLAUWE VERBINDINGEN

4.6.1 Hoek (Terneuzen) (KGT) - Molenplein 1 – Windlust, open meestal zaterdag (context: historisch dorpscentrum) - <https://www.molendatabase.nl/nederland/molen.php?nummer=882> , https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/1716_nl/molen-windlust-hoek , <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/windlust-te-hoek>

Molen Windlust is een korenmolen uit 1857 aan het Molenplein in Hoek. Het is een ronde uit baksteen opgetrokken stellingmolen. Hij is gebouwd ter vervanging van een standerdmolen, waarvan bruikbare onderdelen werden verwerkt in de nieuwe molen. De molen bleef tot 1958 in bedrijf en raakte daarna in verval. In 1979/1980 is hij gerestaureerd, maar raakte daarna opnieuw in verval en na 2004 heeft de molen nauwelijks meer gedraaid.

In 2008 is er een nieuwe molenaar gekomen en sindsdien maalt Windlust regelmatig. Molen Windlust is elke zaterdag van 13.00 uur tot 17.00 uur te bezichtigen. Toegang is gratis.

lbron: https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/1716_nl/molen-windlust-hoek]

Op het Molenplein aan de noordwest kant van de dorpskern steekt vlakbij de kerk een ronde stenen stellingkorenmolen uit 1856 boven de bebouwing uit.

Vlakbij de huidige molen heeft een standerdmolen gestaan die in 1856 is gesloopt. W. de Feijter stichtte het zelfde jaar de huidige molen, die in 1886 overging naar A. de Feijter. Vervolgens is de molen, tot de gemeente deze overnam en liet restaureren in 1979/80, in het bezit van deze familie gebleven.

De korenmolen met vijf zolders is nooit bewoond geweest en is tot 1950 nu en dan voor het boerengemaal in bedrijf gebleven. Er werd gemalen met twee koppels 17er kunst- en een koppel 16er blauwe stenen, een mengmachine en buil. Een 27 PK elektromotor dreef via het spoorwiel alle machines aan. De haverpletter met 5 PK elektromotor is verdwenen.

Om de gele bakstenen romp is op 6,20 m hoogte een stelling met schuine stellingschoren aangebracht. Vanaf die plaats kan de molenaar het wiekenkruis met een vlucht van 22,25 m. op de wind zetten met het kruiad. In 1959 werd de oorspronkelijke stelling verwijderd. Voorheen deed het dak van de om de molen heen gebouwde bedrijfsruimte dienst als stelling.

De in 1945 aangebrachte Van Bussel stroomlijnwieken zijn later weer vervangen door Oud-Hollandse tuigage. De molen is versierd met een groene baard met witte bies en de naam: WINDLUST.

De brede rode deuren vensterboogjes verfraaien de molenromp. Vanaf de stelling wordt de molen met schijnwerpers sfeervol verlicht.

De molen is uitgerust met drie koppels stenen een mengmachine en een buil om bloem te zeven. De molen heeft sinds 1979/80 een stalen hoepelvang met houten schoot en eiken schaliën op de kap. Verder zijn er een sleepluiwerk, een mengketel en een centrifugaalbuil.

Tussen 2003 en 2011 was de molen wegens technische gebreken buiten bedrijf. Na een nieuwe restauratie, waarbij het wieksysteem Van Bussel weer terugkeerde op de binnenroede, werd de molen op 4 juni 2011 weer in bedrijf gesteld.

lbron: <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/windlust-te-hoek>]

16. Links: Hoek (Terneuzen) – Molen Windlust, 24.08.2022

17. Rechts: Middelburg – Molen De Koning, 27.10.2022

4.6.2 Middelburg (KDW) - Veerseweg 80 - De Koning, open alleen zaterdag -

<https://www.molendatabase.nl/nederland/molen.php?nummer=892> ,
[https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Koning_\(molen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Koning_(molen)) , https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/579_nl/molen-de-koning , <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/de-koning-te-middelburg>

Molen De Koning is een korenmolen uit 1882 aan de Veerseweg in Middelburg. Het is een ronde stenen stellingmolen met een vlucht van 22,30 meter.

De voorganger van deze molen was een bewoonde houten achtkant op stenen onderbouw. Deze stond aanvankelijk aan de Winterstraat. Bij de aanleg van het Kanaal door Walcheren is de molen in 1867 verplaatst naar de Veerseweg. In 1882 brandde de molen af als gevolg van blikseminslag maar werd hetzelfde jaar nog herbouwd.

De molen is eigendom van de gemeente Middelburg en is tegenwoordig op vrijwillige basis in bedrijf.
lbron: https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/579_nl/molen-de-koning]

Aan de Veerseweg, ongeveer een halve kilometer ten noorden van de stadsgracht, staat de kleinste en tevens enige ronde stenen stellingkorenmolen in Middelburg die altijd in bezit is gebleven van een molenaarsfamilie.

Voorheen stond ter plaatse een houten bewoonde stellingmolen met stenen onderbouw met dezelfde naam De Koning. Deze korenmolen werd vanwege de aanleg van het Kanaal van Walcheren verplaatst en brandde 1881 geheel af. Op de gevelsteen boven de westelijke ingang van de huidige molen staat de naam van de zoon van stichter D. Nijpjes: 'G: M: Nijpjes 18 Id/8m 82'. Bij de bouw werd de kap gebruikt van een Zuid-Hollandse poldermolen met op de baard het jaartal 1848. Tussen de voeghouten boven de fraaie groene baard met witte bies en twee gele rozetten met een rood hart werd dit veranderd in 1884 om het bouwjaar te benaderen.

In 1916 verwierf G.M. Nijpjes de molen van zijn vader in eigendom. Tot 1938 oefende hij hierop het boeren- en bakkersgemaal uit met drie koppels 16er blauwe en een koppel 16er kunststenen. Verder is er nog een buil op de eerste van de vijf zolders. In 1965 werd de graanreiniger met 1 3/4 PK elektromotor verwijderd. Op de begane grond stond voorheen ook nog een Alwina-molen met twee conische verticale stenen met een diameter van 0,8 m, die door een 25 PK ruwoliemotor werden aangedreven.

In 1946 werd P.D. Nijpjes eigenaar, waarna de bouwvallige molen in 1951 van zijn wieken en stelling is ontdaan. Na de restauratie in 1956 maalde de derde generatie Nijpjes tot 1971 op windkracht.

De toen flink uit het lood staande molen is nooit bewoond geweest en is in 1995/96 recht gezet en in 1998 weer maalvaardig gerestaureerd. Bij het toegangspad naar de molen staan twee fraaie miniatuurmolentjes.
lbron: <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/de-koning-te-middelburg>]

4.6.3 Middelburg (KDW) - Baarnselaan 22 – Seismolen, open als de molen draait (context: historische bolwerken) - <https://www.molendatabase.nl/nederland/molen.php?nummer=893> , https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Seismolen , https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/607_nl/molen-de-seismolen , <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/seismolen-te-middelburg>

Molen De Seismolen is een korenmolen uit 1728 aan het Seisbolwerk in Middelburg. Het is een ronde stenen stellingmolen met een vlucht van 26,00 meter.

Van de vier resterende stadkorenmolens in Middelburg is de Seismolen het oudst. Tot kort voor de tweede wereldoorlog was de molen bewoond. Door oorlogsschade, storm en verwaarlozing was de molen rond 1954 een ruïne. Sinds 1974 was de molen weer draaivaardig en na een grote restauratie weer maalvaardig in 2001.

lbron: https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/607_nl/molen-de-seismolen]

Prof. drs. A.L.L.M. Asselbergs, directeur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, opende op 20 april 2001 De Seismolen te Middelburg. De restauratie van deze ronde stenen stellingkorenmolen uit 1728 heeft een lange voorgeschiedenis. Reeds midden jaren tachtig werden praktische voorbereidingen getroffen, maar mede door financiële strubbelingen lukt het niet een restauratie in gang te zetten. De molen ging zienderogen achteruit en het kwam zelfs zover dat hij in de loop van de jaren negentig gevaar voor de omgeving opleverde. Om ongelukken te voorkomen werd in 1998 besloten de molen te onttakelen. Inspectie leerde dat het metselwerk erg slecht was en verder bleek de molen scheef weggezakt. De restauratie begon dan ook met het weer rechtop zetten van de romp op 27 januari 1999. Vervolgens werden onder meer het gaande werk en de kap grotendeels vernieuwd, de balklagen van de zolders hersteld, een nieuwe stelling en staart aangebracht en nieuwe roeden gestoken. In de molen werden 3 koppel maalstenen geplaatst.

[bron: <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/seismolen-te-middelburg>]

18. Links: Middelburg – De Seismolen, 27.10.2022

19. Rechts: Oost-Souburg – Molen De Pere, 27.10.2022

4.6.4 Oost-Souburg (KDW) - Kanaalstraat 78 - De Pere, dierenspeciaalzaak en thuisbakkerswinkel –
www.molendepere.nl , <https://molendatabase.nl/nederland/molen.php?nummer=900> ,
https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/622_nl/molen-de-pere ,
[https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Pere_\(Oost-Souburg\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Pere_(Oost-Souburg))

Wij heten u van harte welkom op deze website en natuurlijk in onze winkel. Dierenspeciaalzaak en Thuisbakkerswinkel Molen "de Pere" gelegen aan de kanaalstraat in Oost-Souburg. Wij zijn er om al uw vragen te beantwoorden en om u te voorzien van de juiste informatie over voeding, beweging, allergieën, gedrag en andere aandachtspunten van verzorging. Wij hebben een breed assortiment aan diervoeding en dierbenodigdheden. Op deze website vindt u informatie [over ons](#), de artikelen en merken die wij in het assortiment hebben. Heeft uw vragen of bent u op zoek naar een specifiek product neem dan eens contact met ons op.

Over ons

Dierenspeciaalzaak en thuisbakkerswinkel Molen 'de Pere' bestaat al meer dan 30 jaar door zijn deskundig advies en een ruim aanbod. In het verleden een graanmaalterij die leverde aan boeren en bakkers in de buurt. Vanaf 1990 groeit Molen 'de Pere' langzaam uit van een kleinschalig dierenspeciaalzaak tot zo'n 175 m² winkelruimte. Hier vindt u een ruim assortiment met diervoeders, dierbenodigdheden en een thuisbakkerswinkel.

In onze winkel van 175 m² treft u een ruim assortiment aan met alles voor uw hond, kat, knaagdier, konijn, cavia, vogel, parkiet, papegaai, kanarie, vis, paard, kip en andere boerderijdieren. Tevens hebben wij tuinartikelen zoals onder andere; potgrond, bemeste tuinaarde, graszaad, bestrijdingsmiddelen en mestkorrels.

[bron: www.molendepere.nl]

Molen De Pere is een korenmolen uit 1725 aan de Kanaalstraat in Oost-Souburg. Het is een ronde stenen stellingmolen met een vlucht van 22,70 meter.

Molen De Pere werd in 1725 gebouwd. Tot 1966 was deze in gebruik op windkracht waarna een moderne maalinstallatie werd geïnstalleerd. In 1987 onderging de molen een uitgebreide restauratie. Sindsdien is deze weer geheel maalvaardig. Een beroepsmolenaar stelt de molen vrijwel dagelijks in gebruik. Je kan er verschillende soorten meel kopen.

[bron: https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/622_nl/molen-de-pere]

De Pere is een korenmolen in Oost-Souburg in de Nederlandse provincie Zeeland. De molen werd in 1725 gebouwd ter vervanging van een standerdmolen. De molen stond tot de aanleg van het Kanaal door Walcheren op het grondgebied van West-Souburg. Tot 1966 bleef de molen in gebruik op windkracht waarna een moderne maalinstallatie in de molen werd geïnstalleerd. Na aankoop door de gemeente Vlissingen in 1983 werd de molen in 1987 weer geheel maalvaardig in gebruik genomen. Een beroepsmolenaar stelt de molen vrijwel dagelijks in gebruik.

De roeden van de molen zijn circa 22,80 meter lang en zijn voorzien van het fokwieksysteem met remkleppen en zeilen. De molen bezit een uitgebreide inrichting voor het malen en verwerken van graan. Twee koppels maalstenen worden op windkracht aangedreven.

[bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Pere_\(Oost-Souburg\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Pere_(Oost-Souburg))]

20. Links: Vlissingen – Oranjemolen – ansichtkaart 1959

21. Rechts: Vlissingen – Oranjemolen, 27.10.2022

4.6.5 Vlissingen (KDW) - Oranjedijk 7 – Oranjemolen, veelal op zondag en op afspraak (context: oever Schelde) - <https://www.molendatabase.nl/nederland/molen.php?nummer=922> , [https://nl.wikipedia.org/wiki/Oranjemolen_\(Vlissingen\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Oranjemolen_(Vlissingen)) , https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/600_nl/molen-de-oranjemolen , <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/oranjemolen-te-vlissingen>

De Oranjemolen (1699) is een korenmolen en voormalige pelmolen aan de Oranjedijk in Vlissingen. Het is een ronde stenen stellingmolen met een vlucht van 24,50 meter.

Deze molen werd in 1699 al vermeld maar het is onbekend wanneer de molen gebouwd is. Van de 23 stadsmolens in Vlissingen is de Oranjemolen als enige overgebleven. Het is de dichtst bij zee staande molen van Nederland.

De molen heeft veel te verduren gehad tijdens verschillende oorlogen. In 1809 is er aan een ijzeren kogel in de molen geschoten, die er nu nog in zit. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog is de molen flink beschadigd. In 2000 is de molen flink gerestaureerd. De molen is nog volledig maalvaardig.

[bron: https://www.zeeland.com/nl-nl/visit/600_nl/molen-de-oranjemolen]

Aan de Oranjedijk in de zuidoost hoek van de stad staat direct aan de Westerschelde een zeer oude ronde stenen stellingkorenmolen langs een mooie fiets/wandelroute. Deze walkorenmolen, die in 1699 al werd vermeld als De Oranjestam, is oorspronkelijk een pelmolen geweest en als enige overgebleven van de 23 stadsmolens. Tot 1738 was het stadsbestuur eigenaar van de Oranjemolen, die daarna nog dertien eigenaren heeft gehad tot de molen in 1968 weer gemeentebesit werd.

Bij de besehting door de Engelse vloot in 1801 is er circa 2,5 m boven de stelling een ijzeren kogel in de muur op de zuidwestkant terecht gekomen.

Helaas is de koperen meelschep, waarin alle namen van de molenaars vanaf 1820 staan gegrift, gestolen tijdens de bevrijding in het najaar van 1944. Telgen uit de molenaarsfamilie Adriaanse hebben tussen 1874 en 1950 op windkracht granen gemalen. De maalinrichting omvatte tot de buiten bedrijfstelling in 1957 twee koppels 16er kunst- en tot 1953 ook een koppel 17er blauwe stenen. De buil op de eerste en tweede zolder en twee elevators van de begane grond tot de derde zolder werden door een 2 PK elektromotor aangedreven. Verder waren er een mengmachine en een walstoel op de begane grond.

In de aangebouwde machinekamer stond een 20 PK ruwoliemotor die via een tussendrijfwerk de machines kon aandrijven. In 1912 is de 8,5 m lange centrale koningsspil vernieuwd.

De molen is in de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd. Bij het naoorlogse herstel bleek alle houtwerk boven de 6 m. hoge stelling oranje te zijn geschilderd, maar door de inwerking van de zeelucht was dit onherkenbaar verkleurd.

Omdat de molen vroeger een pelmolen was, ligt de steenzolder van de Oranjemolen op stellinghoogte. De romp onder de stelling is zwart geteerd. Boven de schuine stellingschoren is de molen van zuidoost over zuid tot west gepleisterd. De ingang van de molen lag vroeger op de begane grond, maar is later opgevuld in verband met verhogingen van het bolwerk. Het deurgat is er later ingehakt, waarbij de gemetselde ontlastingsboog ontbreekt. Door de niet uitwaterende bouw is het muurwerk van de romp in slechte staat geweest. De kruilier is bij de restauratie in 1971, waarbij de machinekamer is verwijderd, vervangen door een kruirad. De toen zeer vervallen molen is compleet gerestaureerd, waarbij onder andere de kap, het Engels kruiwerk, de staart, ramen, deuren en balklagen van de vijf zolders, stelling en roeden met vlucht

van 24,50 m en Oud-Hollandse tuigage zijn vernieuwd.

Het bestaande koppel l6er kunststenen is toen uitgebreid met een koppel blauwe stenen uit de korenmolen van Middelharnis. Ook is op de luizolder het haspel voor het ophalen van de steenspillen weer aangebracht.

Het metselwerk is grotendeels uitgehakt en weer opnieuw gevoegd. Bij de opvallend oranje rand onder de kuip is een rollaag met uittanding aangebracht. Een fraaie groene baard met witte bies en een rood met goud ornament in het midden en een windwijzer op de kap sieren de Oranjemolen.

De korenmolen wordt het gehele jaar draaiende gehouden door een vrijwillig molenaar.

In het late voorjaar van 2002 wordt een zeer ingrijpende restauratie van deze markante molen afgerond.

Omdat de molen op de zeekering staat, moest de molen wegens verhoging van deze zeekering 2 meter omhoog gevijzeld worden en tevens weer recht gezet worden.

[bron: <https://www.molens.nl/ontdek-molens/alle-molens/oranjemolen-te-vlissingen>]

5 IMPRESSIE VAN HET BASISNETWERK ANKERPUNTEN IN OOST-VLAANDEREN

5.1 ANKERPUNT - GENT (KGT) - Minnemeers 10 – Industriemuseum – www.industriemuseum.be

22-23. Gent – Industriemuseum, 16.07.2019 (links) en 30.11.2018 (rechts)

5.1.1 Indrukwekkend fabrieksgebouw

In het centrum van Gent, op een boogscheut van de Vrijdagmarkt, huist het Industriemuseum in een indrukwekkend fabrieksgebouw. In de voormalige katoenfabriek – je kan er de machineolie nog ruiken! – wekken grote en kleine verhalen de veelbewogen industriële geschiedenis weer helemaal tot leven. Verschillende generaties van ondernemers, handelaars en arbeiders nemen je mee in een universeel verhaal over mensen en machines en hoe die de wereld rondom ons veranderden.

5.1.2 Verrassende collectie

Met een verrassend veelzijdige collectie van internationale allure prikkelt het Industriemuseum de nieuwsgierigheid. Klinkende drukpersen en bulderende weefgetouwen maken deel uit van de uitgebreide textiel- en drukkerijverzameling. Blikvangers zijn de oudst bewaarde twijnmolen van Europa en de Engelse 'Mule Jenny', een spinmachine die vakkundig naar Gent werd gesmokkeld om ook op het vasteland de textielnijverheid danig te veranderen.

5.1.3 Er beweegt wat in het mseum

Sprekende beelden, historische filmpjes, merkwaardige objecten en pakkende verhalen maken het industriële verleden terug springlevend; van een kolossale stoommachine, over oude reclame, tot het verhaal van een beluikbewoner. Tijdelijke tentoonstellingen belichten telkens weer andere opmerkelijke elementen uit de industriële samenleving.

5.1.4 Bruisende activiteiten

Het museum zelf bruist van de activiteiten met interactieve rondleidingen, creatieve workshops, ronkende machines, levendige exposities, spannende museumspelen en gepassioneerde vakmensen aan het woord. Je kan er bovendien heerlijk experimenteren met wetenschap en techniek in de Tinker Studio of, al dan niet begeleid door kenners en creatieve geesten, aan de slag gaan in het textiel- of drukatelier.

[bron: www.industriemuseum.be]

24-25. Gent – STAM Stadsmuseum, 01.11.2014

5.2.1 Het verhaal van Gent

Het STAM is het Gentse stadsmuseum dat sinds oktober 2010 op de Bijlokesite het verhaal van Gent brengt en je (nog) warm(er) maakt voor de stad. Je ontdekt er de vele lagen van Gent, een hedendaagse stad met een eeuwenoude geschiedenis.

De vaste tentoonstelling 'Het verhaal van Gent' neemt je mee langs een chronologisch parcours van objecten en multimedia die je de ontwikkeling en groei van Gent doen beleven. Passeert de revue: alles wat Gent tot Gent maakt en wat Gent tot een stad maakt.

Maar het STAM gaat breder dan Gent alleen en vraagt zich ook af wat een stad tot een stad maakt. 'Een stad, wat is dat?' #watisstad Dit zit vervat in 'Het verhaal van Gent', in projecten zoals 'De vierkante kilometer' en in de tijdelijke tentoonstellingen.

Wat het STAM anders maakt, is dat het echte topstuk zich niet tussen de muren van het museum bevindt. Dat topstuk is Gent zelf en een bezoek aan het Stadsmuseum is niet volledig zonder een bezoek aan de stad.

5.2.2 Missie

Het STAM verkent als museum wat Gent tot Gent maakt, en de stad tot stad. Het verbindt mensen van vandaag met de geschiedenis en kijkt naar de toekomst van de stad. Het STAM maakt van bewoners, gebruikers en bezoekers betrokken partijen en gaat gul partnerschappen aan.

5.2.3 Visie

Het STAM vormt, koestert, onderzoekt en deelt zijn collectie, als een waardegedreven, eigentijdse organisatie. Dat betekent: open, warm en gastvrij. Met oog voor duurzaamheid en kwaliteit. Met digitale goesting en skills. Participatief.

Permanente en tijdelijke bewoners, gebruikers, bezoekers en fans van Gent zijn betrokken partijen. Zij maken het STAM mee, en het STAM voegt betekenis toe aan de levende stad, hun woon-, leef- en bezoeksplek. Dat is de ultieme ambitie van het instrument 'stadsmuseum': dat zoveel mogelijk mensen met een rijkere blik naar de stad kijken. En dat zij zo divers mogelijk zijn: etnisch-cultureel, sociaal, qua leeftijd...

Het STAM spreekt in Gent, in Vlaanderen en op internationale schaal met een eigen stem. Dat doet het over Gent als (historisch) voorbeeld van een West-Europese stad. Dat doet het ook over wezenlijke facetten van stedelijkheid, in Europa en wereldwijd. Onder meer de historische kennis en collectie van het STAM bepalen die eigen stem. Belangrijke facetten van stedelijkheid zijn: verdichting en groei, diversiteit en werelden van (sociale) verschillen, de stad als centrum van macht en strijd, de stad als broedplaats en hub van creatie en vernieuwing... De snel veranderende wereld van de steden inspireert het STAM, net zoals hun verleden. Die snelheid en veelheid nopen het STAM tot flexibiliteit. Het heden van vandaag is het gisteren van morgen.

Zijn eigenheid krijgt het STAM ook dankzij de vele partnerschappen die het museum door zijn intense netwerking gul aangaat, lokaal, regionaal en internationaal, aangepast aan de diverse thema's die het permanent en tijdelijk bespeelt. Met Gentse partners, met andere Vlaamse (stads)musea en binnen het Europese netwerk van stadsmusea is de samenwerking intens.

Het STAM bevindt zich op een plek van ontmoeting en cultureel leven: de Bijlokesite. Het zet zich met zijn waardevol en goed beheerd historisch patrimonium, en door zijn werking als museum enthousiast in bij het waarmaken van de ambities van de 'nieuwe' stadssite.

Het STAM is permanent bereid om uit zijn comfortzone te stappen. Niets blijft vanzelfsprekend, is de grondhouding. Avontuur, slimme koppigheid en risico's worden niet geschuwd.

[bron: www.stamgent.be en STAM Beleidsplansamenvatting 2019-2023]

5.3 BEZOEKBARE MOLENS OOST-VLAANDEREN BINNEN BLAUWE VERBINDINGEN

26-27. Poeke (Aalter) – Artemismolen, 06.11.2022

5.3.1 Poeke (Aalter)(RDL) - Artemeerstraat 14a – Artemeersmolen (thuisbakbenodigdheden) - www.flourpower.be , <https://www.molenechos.org/molen.php?AdvSearch=154> , <https://nl.wikipedia.org/wiki/Artemeersmolen>

Op onze molen herleeft, onder de handelsnaam FLOURPOWER BV, het eeuwenoud molenaarsambacht in moderne stijl.

Onze windmolen staat symbool voor een respectvolle omgang met ons milieu en cultureel erfgoed in een professioneel kader. De 'korte keten' is bij ons niet enkel een 'mooi verhaal'...

Met meer dan 20 jaar ervaring in de productie van authentiek, ambachtelijk meel & bloem is onze molen, als laatste professioneel geëxploiteerde windmolen in Oost-Vlaanderen, dan ook de (H)eerlijkste route voor de (thuis)bakker naar de allerbeste (biologische) grondstoffen voor zijn brood!

De Artemeersmolen - de molen achter 'flour power' ..

Op de grens tussen Poeke en Kanegem staat de Artemeersmolen. Ze is een ronde, stenen korenwindmolen en werd in 1810 gebouwd werd op een opgeworpen molenberg.

In 1882 werd de molen vergroot door de konische kuip een meter hoger cilindrisch op te metselen en zo het gevlucht twee meter te vergroten.

De molen werd in 1810, vermoedelijk door Karel Wibbo, opgetrokken als opvolger van de vroeger nabij gelegen houten Eekhoutmolen te Kanegem. De eerste eigenaar was Francois Van De Weghe uit Poeke. Omstreeks 1840 was Karel Landuyt-Wautermans eigenaar, opgevolgd door zijn weduwe in 1877. Het jaar daarop kwam de molen in het bezit van olieslager Fons-Clement Delmeire uit Kanegem en door erfrecht bleef hij in handen van deze familie.

Enkele van de molenaars waren Karel Landuyt, Kamiel en Clement Delmeire-De Sutter, Sander Van Paemel, E. & Cyriel Meirhaeghe (1891-1980) en Roger Van Poucke (+2001).

Op 1 maart 1886 werd de 27-jarige molenaarsknecht Ivo Van de Walle meegesleurd door de pletstenen terwijl hij lijnkoeken maalde. De 10e maart werd zijn arm afgezet en drie dagen later overleed hij in de hevigste pijnen (zie bijlage). In het begin had deze molen de gemengde bestemming van olie slaan en graan malen. Het oliewerk werd rond 1914 verwijderd waarbij de kollergang ter plaatse werd ingegraven. De tuimelas van de olieslagerij dient thans als steun voor de meelzolder.

Na jarenlang verval kocht Dr. Luc Goeminne uit Zulte de molen aan en liet ze in 1975-'77 maalvaardig herstellen door de molenbouwers Peel uit Gistel. Hierbij werd de Ruston-dieselmotor die in een belendend lokaal lag, verwijderd en als schroot verkocht.

Bij ministerieel besluit van 1985 werden de molen en de omgeving, omwille van hun historische en de industrieel-archeologische waarde, beschermd.

In 2014 werd de molen aangekocht door beroepsmolenaar Mike Ekelschot en nam haar terug professioneel in bedrijf als bakkersmolen.

Ondertussen is de molen dan ook uitgebreid met twee centrifugaalzeven (voor 'witte' bloem), twee mengketels, breekwals, een blower, twee elevatoren voor meel- en graantransport, vijzels, wegers, binnen- en buitensilo's, graanreiniger, stofafzuiging, .. om aan de eisen van onze klanten te voldoen.

[bron: www.flourpower.be]

6 IMPRESSIE VAN HET BASISNETWERK ANKERPUNTEN IN WEST-VLAANDEREN

6.1 ANKERPUNT - IZEGEM (KRL) - Prins Albertlaan 3-5 - Eperon d'Or en ETIZ Stoommachine – www.eperondor.be

28-29. Izegem – Eperon d'Or, 04.11.2022

30-31. Izegem – ETIZ Stoommachine, 04.11.2022

6.1.1 Schoenen en borstels

Op de prachtige art-decosite Eperon d'Or, een voormalige schoenfabriek, beleef je de industriële geschiedenis van Izegem. Schoenen en borstels staan op het voorplan, maar er is ook veel aandacht voor de brede impact van de industrialisatie op de stad, de streek en de bewoners.

6.1.2 Geschiedenis

Het verhaal van Eperon d'Or begint midden 19e eeuw. Emiel Vandommele is een begaafde leerling van de Izegemse meester-schoenmaker Eduard Dierick, die rond 1830 al laarzen had gemaakt voor de koningen Willem I en Leopold I.

Emiel ontpopt zich als een ambitieus ondernemer en sticht in 1863 het schoenbedrijf Eperon d'Or. Die naam heeft trouwens niets te maken met de Guldensporenslag (Bataille des Eperons d'Or), maar alles met Emiels liefde voor paarden. Zijn keuze voor een Franse firmanaam past perfect in de toenmalige tijdsgeest.

Frans of niet: het gaat Eperon d'Or snel voor de wind. Het bedrijf heeft aanvankelijk geen vaste locatie in de stad en verhuist regelmatig. Niettemin produceren haar 80 werknemers in 1870 toch al 15.000 paar schoenen per jaar.

In 1910 vestigt het bedrijf zich definitief in een eigen fabriek op de huidige locatie aan de Prins Albertlaan. Vandommele en de zijnen hebben zich ondertussen gespecialiseerd in luxeschoenen, vooral voor dames. Izegem profileert zich in die tijd meer en meer als schoenenstad. Het keurmerk 'Chaussures d'Iseghem' wordt langzamerhand een garantie voor kwaliteit.

De Izegemse reputatie blijft groeien en Eperon d'Or groeit mee. In 1930 maakt het bedrijf een echt statement, met de bouw van een administratief voorgebouw in art-decostijl. Op dat moment werken er een 180-tal personen bij het bedrijf.

Maar aan alle mooie liedjes komt een eind. Vanaf jaren 1960 gaat de Izegemse schoenensector dramatisch achteruit, onder meer door de felle concurrentie uit Italië en Oost-Europa. Veel bedrijven krijgen harde klappen – ook Eperon d'Or, waar op dat moment de vijfde generatie Vandommele aan het roer staat. In 1967 valt de bijl: het bedrijf gaat failliet.

De gebouwen ontsnappen gelukkig aan de sloophamer. Houtbedrijf Veroutiz koopt de site op en verhuurt lange tijd het voorgebouw aan het bedrijf Vandemoortele. In 1999 wordt het art-decovoorgebouw officieel beschermd als monument. Zes jaar later koopt de stad Izegem het aan. Nog eens zes jaar later, in 2011, komt ook de achterliggende fabriekshal in handen van de stad. Eperon d'Or is klaar voor een heel nieuw leven...

6.1.3 Architectuur

De opmerkelijke architectuur van Eperon d'Or getuigt van de groei en bloei van het schoenenbedrijf van de familie Vandommele.

Achtergebouw

Op dit perceel tussen kanaal en spoorweg verrijst in 1910 een fabrieksgebouw naar ontwerp van architect Mulier. De constructie is typerend voor de toenmalige industriebouw: vakwerkliggers op gietijzeren colonnetten overspannen een grote ruimte en dragen een sheddak. De buitenmuren zijn uitgevoerd in rode baksteen. Ze tonen een elegante opeenvolging van halfronde ramen, omvat door gemetselde rondbogen in gele baksteen. Bovenaan biedt een breed fries plaats aan de firmanaam.

Het ijzeren skelet van deze fabriek is vandaag nog steeds aanwezig. Het sheddak is gereconstrueerd naar origineel model. De lange oostgevel heeft na de restauratie van 2013 zijn authentieke aanblik teruggekregen.

Voorgebouw

De erkenning van Eperon d'Or als hofleverancier van het Belgische (1927) en het Luxemburgse hof (1933) vereist een architectuur die de nieuw verworven reputatie bevestigt. Architect Charles Laloo, directeur van de Stedelijke Nijverheidsschool te Izegem, ontwerpt omstreeks 1930 een administratief voorgebouw in zuivere Art Decostijl.

Zijn ontwerp bevat drie bouwlagen op een trapeziumvorming grondplan. De grote rondbogige vensters van de eerste verdieping hebben een originele geometrische indeling met daartussen gehamerd glas. De muurvlakken langs de zuidzijde zijn schuingeplaatst voor een optimale lichtinval. Op de benedenverdieping zijn ingangen voor personeel, klanten én de drie auto's van de directie. Het horizontale lijnenspel van de gevels wordt nog versterkt door een speciale voegtechniek die de lintvoegen benadrukt. Onder een breed uitkragende kroonlijst is een gecementeerde fries waarop midden de jaren 1950 de naam van het bedrijf en de wapenschilden van het Belgische en Luxemburgse hof zijn aangebracht.

De hoektoren accentueert dan weer de verticale lijn. Bovenaan is de toren opengewerkt met een bekroning in gewapend beton, volledig bekleed met metselwerk. De evenwichtige compositie van horizontale en verticale lijnen is kenmerkend voor de Art Deco. De aandacht voor vakkundige baksteenarchitectuur wijst op invloed vanuit de Amsterdamse School.

Het interieur is afgewerkt met tegelvoeren en granitovoeren in geometrische motieven. Een typerend kleurenschema verbindt de kleuren van vloer, muren, ramen en deuren tot een harmonieus geheel. Dit kleurenschema is tijdens de restauratie grondig onderzocht en zorgvuldig gereconstrueerd.

Het voorgebouw is sinds 1999 een beschermd monument.

6.1.4 Industriële erfgoedsite

Na de bescherming van het voorgebouw en de daaropvolgende aankoop van de gebouwen door de stad Izegem wordt er werk gemaakt van de restauratie, renovatie én herbestemming van Eperon d'Or. De vroegere schoenenfabriek wordt een industriële erfgoedsite met regionaal erkend museum, dienst voor toerisme en huis van de economie.

Onderzoek en kleurstudie

De restauratie gaat gepaard met heel wat onderzoek naar gebruikte materialen en technieken. Verschillende gevelelementen worden gezuiverd van betonrot en opnieuw bekleed met bladgoud. Het herstellen van specifieke zaken zoals het tweekleurige voegwerk, de raampanelen in gehamerd glas of de granitovloeren vereisen een technische kennis die nog maar moeilijk is te vinden. Een uitgebreide kleurenstudie van het schilderwerk laat toe om het oorspronkelijke kleurenschema perfect te reconstrueren. Op de achterliggende fabriekshal komt opnieuw een sheddak.

Oud en nieuw

Het Gentse architectencollectief 4CV tekent voor de renovatie. Op het platte dak van het voorgebouw verschijnt een gloednieuw streekbezoekerscentrum. De noordelijke gevel van het voorgebouw, die doorheen de jaren zwaar was verbouwd, krijgt nu een gedurfd hedendaags élan. Tal van grote en kleine ingrepen verbeteren de toegankelijkheid en energieprestatie van de gebouwen. Tegen de westzijde van het fabrieksgebouw, de vroegere plaats van de directeurswoning, prijkt een nieuw volume met een polyvalente zaal en vergaderruimten. Dit Huis van de Economie slaat de brug tussen historisch erfgoed en actueel ondernemerschap.

De inrichting van het streekbezoekerscentrum en de museumruimten is in handen van SIEN, The Art of Exposure.

De voltooide industriële erfgoedsite Eperon d'Or is sinds juni 2017 open voor bezoekers.

6.1.5 Schoenen

De schoenmakerij balanceert op de grens tussen ambacht en verfijnde kunst. En dat kun je buitengewoon goed merken in Eperon d'Or. Izegem staat sinds jaar en dag bekend als dé Belgische schoenenstad bij uitstek. De stempel 'Chaussure d'Iseghem' was vroeger een gegeerd keurmerk en de stad heeft zijn rijkdom voor een groot stuk te danken aan de schoennijverheid.

In Eperon d'Or schetsen we het verhaal van die nijverheid. In de unieke voorbouw etaleren we een kleurrijke reeks fijne topstukken, zoals de laarzen van Koning Willem I of het betoverende handwerk uit de Eperon d'Or-lijn. En in de achterliggende fabriekshal kun je aan de hand van een complete productielijn zien hoe schoenen gemaakt werden in de jaren 1950. Elders maak je van dichtbij kennis met onder meer roggen-, padden- en zelfs kippenpotenleder. En na de rondgang verwar je similileder gegarandeerd nooit meer met echt leder.

En uiteraard hebben we ook aandacht voor de menselijke kant van de hele zaak: de overgang van handwerk naar mechanisatie, de verhalen van de arbeiders, het vakjargon en het fabrieksleven.

6.1.6 Borstels

Zeg nooit zomaar 'borstel' tegen een borstel. Want er zijn meer soorten borstels dan je je kunt voorstellen. Rijke gezinnen pronkten vroeger met luxueuze hoeden-, snorren- en pianoborstels. De Chinese kalligrafiekunst berust helemaal op borstels. En wat zou Harry Potter zijn zonder zijn trouwe Nimbus-toverbezem?

Tijdens een bezoek aan de borstelafdeling van Eperon d'Or wordt het allemaal glashelder. De statige borstelbaronnen leiden je door de geschiedenis van de Izegemse én de mondiale borstelindustrie. Je leert over de groei en bloei, over het vakmanschap en over de evoluties in latere jaren. Daarbij val je gegarandeerd van de ene verbazing in de andere. In de fabriekshal maak je vervolgens kennis met de technische kant van de hele zaak. Een reeks nog werkende machines biedt daar een overzicht van de technische evolutie van het einde van de 19de eeuw tot het jaar 1970. Ondertussen kun je ook voelen, ruiken en van héél dichtbij kijken naar grondstoffen en materialen.

6.1.7 Stoom en stroom

Wist je dat de grootste bewaarde stoommachine van het land in Izegem staat?

Het zit zo. Op het eind van de 19de eeuw liet het stadsbestuur een eigen centrale bouwen die Izegem moest voorzien van stroom. Dat was een gewaagd project. Zo gewaagd zelfs, dat de toenmalige prins Albert de centrale persoonlijk kwam inhuldigen in 1901. Maar ook daarna bleven de Izegemse ingenieurs niet stilzitten. De installatie werd gestaag uitgebouwd en in 1936 kwam er een nog nieuwe stoommachine bij. Een kolos van 110 ton. En die kun je vandaag de dag nog steeds bewonderen. De machine moet natuurlijk geen elektriciteit meer leveren. Maar ze kan wel nog draaien en op die manier biedt ze een unieke inkijk in de wereld van stoom en stroom.

De stoommachine wordt onderhouden door een toegewijde groep van 'Stoomvrienden' en je kunt ze enkel op afspraak bezoeken. Het museum Stoom en Stroom ligt op 200 meter van de Eperon d'Or-site.

[bron: www.eperondor.be]

6.2 ANKERPUNT - KORTRIJK (RDL) - Noordstraat 28 - Texture Museum van Vlas en Textiel –
www.texturekortrijk.be

32-33. Kortrijk – Texture Museum van Vlas en Textiel, exterieur en Leiekamer, 07.11.2022

34. Links: Kortrijk – Rivier De Leie – Roten (weken) van vlas, verzwaard met stenen – ansichtkaart ca. 1910
35. Rechts: Kortrijk – Texture, Leiekamer, uniek geworden zwingelmachine, 07.11.2022

6.2.1 Vlasmuseum

De geschiedenis van het Vlasmuseum begint in de jaren zestig. De vlasnijverheid was de belangrijkste economische activiteit in het zuiden van West-Vlaanderen. Wanneer deze sector door een zware crisis ging, besepte Bert Dewilde dat dit streekverhaal dreigde verloren zou gaan. Daarom startte hij met een verzameling van werktuigen. Samen met enthousiaste vrijwilligers en met de ondersteuning van bedrijven werkte hij aan diverse educatieve tentoonstellingen. In 1982 ging het Nationaal Vlasmuseum voor het grote publiek open.

6.2.2 Kant- en linnenmuseum

Door massale spontane schenkingen aan het museum groeide bij Bert en Annick Dewilde het idee om een tweede vleugel te openen over de afgewerkte vlasproducten. In 1998 was het Kant- en Linnenmuseum een feit. De hulp van vele vrijwilligers, scholen en sponsors was cruciaal voor de rol die het museum speelde in de regio. Het Vlasmuseum stond gekend voor zijn realistische taferelen, zijn paard, zijn mooie verzameling kant en natuurlijk zijn enthousiaste demonstrateurs. Het museum sleepte talrijke erkenningen in de wacht waaronder het label van erkend museum met regionale indeling en de internationale prijs voor autocartoerisme. Bekende staatshoofden bezochten het museum.

6.2.3 Texture

Onder leiding van Lies Buyse werd sinds 2009 gewerkt aan een grondige herprofilering van het museum en de verhuis naar een betekenisvolle locatie. Deze locatie vertaalde zich in een vlasverzendhuis uit 1912 in het centrum van Kortrijk. Na een sluitingsperiode van twee jaar heropent het museum in 2014 de deuren als Texture en breidt het een nieuw hoofdstuk aan een reeds mooi verhaal. Vanaf nu ontdekken jong en oud waardevolle collecties vlas en textiel via een fris verhaal in een modern museumgebouw.

6.2.4 Ligging

Texture kijkt uit op de Leie, dé poort naar het industrieel erfgoed van de streek. Het museum bevindt zich op wandelafstand van het historisch & toeristisch centrum van Kortrijk en staat gekend als verbindingssas voor fiets- en boottoerisme in de streek. Overleie, de wijk waar Texture deel van uitmaakt, is momenteel in volle ontwikkeling. Een masterplan realiseert een aantal belangrijke werken die interessant zijn voor de integratie van het museum in de buurt.

6.2.5 Geschiedenis

Het gebouw werd vanaf 1912 gebruikt door de Linen Thread Company als verzendhuis en had een stevige reputatie onder de vlassers. Vandaag blijft het gebouw één van de belangrijkste overblijfselen van de vlasnijverheid. Het bedrijf werkte samen met grote Ierse & Schotse spinners en drukte de prijzen door middel van grote groepsaankopen. Het gebouw werd in de volksmond ook wel eens spottend "Het Engels syndicaat" genoemd. Het staat symbool voor het belang dat de internationale linnensector aan het gewas hechtte.

6.2.6 Ontwerp

noArchitecten en Madoc toverden het pand om tot een modern museum. Door de hedendaagse industriële elementen te gebruiken, kozen ze ervoor om het industriële verleden van het gebouw extra in de verf te zetten. De bovenste verdieping volledig goud kleuren, is dan weer een knipoog naar de Golden River. Het gebouw biedt naast de permanente presentatie ook een polyvalente ruimte, een bistro, bureaus, een atelier en een ruim onthaal aan.

6.2.7 Drie kamers, drie verhalen

Texture vertelt over de linnen- en vlasnijverheid. Een verhaal met heel sterke wortels dat getuigt van straf vakman- en ondernemerschap, van gedurfde innovatie en wendbaarheid en van zichzelf voortdurend heruitvinden.

In drie kamers, ingericht in een authentiek vlasverzendhuis (1912), ontdek je de revolutionaire ontwikkeling die de vlasnijverheid in deze streek teweeg bracht. Het verleden zal je verrassen maar de verhalen van vandaag en morgen zullen je verbazen en inspireren.

Al eeuwenlang is Vlaanderen befaamd om zijn textiel. Linnen speelt hierin een glansrol! Vroeger waren luxeproducten als kant en damast erg in trek bij de adel en burgerij. Het basislinnen dat in de regio massaal geweven werd, was bestemd voor dagelijks gebruik. Langs de Leieboorden groeide een industrie die de wereld veroverde: de vlasbewerking. Nog altijd is 'Courtrai flax' een topkwaliteitsproduct dat internationaal gekend en geëerd is.

Wonderkamer

Vlas gebruik je elke dag, vaak zonder het te weten en op onverwachte plekken. Designers, wetenschappers en ondernemers laten geen deeltje onbenut. Ontdek, proef, voel en test hun producten uit in de Wonderkamer op het gelijkvloers.

Leiekamer

De Leiekamer op het eerste verdiep brengt het verhaal van de vlas- en linnennijverheid. Het is er één van vallen en opstaan, van mensen die zonder hulp van buitenaf telkens weer de veerkracht vinden om zware crisissen te boven te komen. Een fascinerende geschiedenis met denkers, durvers en doeners in de hoofdrol.

Schatkamer

Onder de gouden kroon, op het tweede verdiep, ligt de Schatkamer. Hier is het vooral genieten van de selectie schitterende damasten, kant, handwerk en fijne weefsels die de uitzonderlijke textielcollectie rijk is.

6.2.8 Verzamelaars

Texture vertrekt vanuit de collecties van twee gedreven verzamelaars.

Bert Dewilde startte in de jaren zestig met een educatieve verzameling vlaswerktuigen en bouwde deze stap voor stap uit tot een unieke collectie in Europa. Deze collectie lag aan de basis van het Vlasmuseum in Kortrijk (1982) en werd later uitgebreid met een collectie kant en linnen (1998). In deze collectie bevinden zich onder meer een slijtmachine en zwingelturbine (1937) die door Vlaanderen opgenomen werden in de topstukkenlijst.

Joseph de Bethune, een telg uit een familie linnenhandelaars, legde een indrukwekkende textielverzameling aan. De collectie lag aan de basis van het museum voor Oudheidkunde en Sierkunst in Kortrijk (1879) en werd vooral aangevuld op vlak van damast en kant. In de collectie bevinden zich onder meer de internationaal gerenommeerde Kortrijkse damasten.

6.2.9 Bibliotheek Kortrijk - Collectie Texture

Wil je je, naast een bezoek aan Texture, verder verdiepen in boeken over vlas en textiel? Dan kan je hiervoor terecht in de leeszaal van de Kortrijkse hoofdbibliotheek. De boekencollectie omvat zo'n 2.200 informatieve werken en enkele romans. Let wel, de werken kunnen enkel ter plaatse geraadpleegd worden.

6.2.10 Immaterieel vlaserfgoed

Het vlasverleden van de regio is nog bij veel mensen aanwezig als immaterieel erfgoed. Wie ooit in het vlas gewerkt heeft, weet er nog veel over te vertellen. Het projectvlasparlee geeft je een idee hierover. Bovendien gebruikten de vlassers specifieke termen, die niemand nog kent. Ook die kan je er terugvinden.

6.2.11 Ontdek wat buiten de muren van het museum ligt...

In Texture ontdek je het boeiende verhaal van de Golden River. Vanaf het midden van de 19de eeuw wordt de vlasbewerking de belangrijkste nijverheid in de Leievallei. Duizenden arbeiders roten, brakelen en zwingelen het vlas en winnen zo de textielvezels uit de halmen. Het kloppend hart van de vlasindustrie lag in deze regio. En dat laat zijn sporen na. Ook in het landschap vind je nog tal van sporen van de vlasnijverheid die de Leiestreek grote welvaart heeft gebracht. We nodigen je graag uit om dit erfgoed zelf al wandelend of fietsend te gaan ontdekken.

6.2.12 Preetjes Molen

Preetjes molen in de Hoge Dreef te Heule is de enige bewaarde en nog werkende vlaszingelmolen in Europa. De houten standaardmolen wordt genoemd naar zijn bouwer, Ivo Deprez († 1913) uit Heule. TIP: vertrek vanuit Texture richting de Leie naar fietsknooppunt 10 en kies vervolgens knooppunt 63 en 14 en je passeert aan deze molen. Het fietsnetwerk Leiestreek West komt hier voorbij. Ook te voet bereik je vlot Preetjes molen. De afstand tussen Texture en Preetjes molen bedraagt slechts 2,6 km.

Historiek

De vlasnijverheid in de streek van Kortrijk specialiseert zich vanaf de jaren 1850 in de bereiding van vlasvezels, klaar om te spinnen. De vereiste bewerkingen zijn: roten, brakelen en zwingelen. Het zwingelen van het vlas dient om de gebroken houtdeeltjes door een kappende beweging uit het gebrakelde vlas te slaan zodat de vezels volledig vrijkomen. Het zwingelen op een Vlaamse stermolen wordt aangedreven met pedalen. In 1866 koppelt Ivo Deprez deze stermolen aan windenergie. Omstreeks 1870 staan er in Heule alleen al 10 zwingelmolens. De molen werd gebruikt tot 1914 en is vandaag een beschermd monument, mede dankzij de vzw Vrienden van Preetjes molen die zich jarenlang ingezet hebben om dit unieke vlaserfgoed te bewaren. Sinds 2016 is de stad Kortrijk de nieuwe eigenaar en op vandaag staat Texture in voor de exploitatie.

6.2.13 Waar bloeit het vlas?

In juni bloeit het vlas. Een ideaal moment om op vlassafari te gaan en te genieten van een blauwbloeiende bloemenzee. Texture, museum van vlas en textiel, verzamelde alle velden op één kaart én stippelde een aantal gratis fietsroutes uit. Combineer je fietstocht met een bezoek aan het museum en laat je verleiden door de paarse magie van een ogenschijnlijk klein, maar dapper plantje: vlas.

Ontdek de vlasveldenkaart

Texture stuurt je graag op pad! Op www.vlasveldeninbelgie.be kan je met een klik op de kaart een perceel vlas in jouw buurt vinden. Dit jaar noteerden het Vlaamse en het Waalse Departement Landbouw en Visserij circa 3000 vlasvelden in België, waarvan ongeveer 1000 in Vlaanderen en 2000 in Wallonië te spotten zijn.

Ontdek de fietsroutes

Texture stippelde drie gratis fietsroutes uit. Ook deze vind je terug op www.vlasveldeninbelgie.be. Telkens met Texture als vertrek- en eindpunt. Goed om weten, op het museumplein van Texture is een fietsstalling en fietspomp aanwezig. Bovendien is het museum strategisch gelegen voor fietsers, pal aan de Leie, tussen fietsknooppunten 10 en 18.

[bron: www.texturekortrijk.be]

6.3 ANKERPUNT - ROESELARE (KRL) - Spanjestraat 135 - Brouwerij Rodenbach –
www.swinkelsfamilybrewers.com

36-37. Roeselare – Brouwerij Rodenbach – foto's Hildebrand de Boer 07.11.2022

**38. Roeselare – Brouwerij Rodenbach, omstreeks 1910
07.11.2022**

39. Roeselare – Brouwerij Rodenbach, lagerkuipen,

6.3.1 Vlaams roodbruin

Rodenbach is het soort brouwerij dat een blijvende indruk achterlaat. Hier dragen gepassioneerde biermeesters zorg voor de perfecte smaak van het bekende 'Vlaamse roodbruine bier'. Ze werken er aan hun eigen, unieke recepten en brouwen er in 294 eikenhouten foeders uitzonderlijk bier van gemengde gisting. Het resultaat zijn bieren die net even anders zijn dan je verwacht. Verfrissend en intens. Cheers to the unexpected!

6.3.2 Historie

De familie Rodenbach is geen doorsnee familie. De voorouders van de huidige familie namen deel aan de veldtocht van Napoleon in Rusland, schreven het Belgische volkslied en richtten in 1821 brouwerij Rodenbach op. Ondernemend, met een geheel eigen visie op de kwaliteit en karakter van bier. De familie ontwierp een geheel eigen rijpingsproces voor Rodenbach. Onderdeel daarvan zijn de 294 enorme eikenhouten foeders die de rijpingszaal nog steeds sieren, en inmiddels tot ons industrieel erfgoed behoren.

6.3.3 Historie van brouwerij Rodenbach

De Rodenbachs vestigden zich vanuit Andernach am Rhein in het West-Vlaamse Roeselare. Het geslacht Rodenbach kende in zijn rangen veel militairen, dichters, schrijvers, brouwers, ondernemers, maar ook pragmatische revolutionairen en politici.

Zo neemt Pedro Rodenbach deel aan de veldtocht van Napoleon in Rusland en voert hij in 1830 de Belgische omwenteling aan die leidt tot de onafhankelijkheid van België. Drie Rodenbachs waren lid van de grondwetgevende vergadering bij de stichting van België. Constantijn Rodenbach is de auteur van de Brabançonne, het Belgische volkslied.

Rijpingsproces op eikenhout

In 1821 sticht Pedro Rodenbach samen met zijn ondernemende vrouw, Regina Wauters, de brouwerij. Het is echter aan Eugène Rodenbach dat Rodenbach zijn unieke kwaliteit en meesterlijke karakter te danken heeft. Hij bestudeert niet alleen de vinificatie van het bier, maar optimaliseert ook het rijpingsproces op eikenhouten foeders (rijpingsvaten). De wereldvermaarde foederzalen met hun 294 eikenhouten foeders, waarvan sommigen 150 jaar oud zijn, zijn beschermd als industrieel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap.

Uit bewogenheid voor het Belgische bierpatrimonium wordt Palm Breweries rentmeester van Brouwerij Rodenbach. Het gebouwencomplex en de foederzalen worden gerestaureerd. Het bezoekerscentrum met museale functie over de unieke familie Rodenbach en het unieke bier Rodenbach wordt op 23 juni 2000 officieel ingehuldigd. In januari 2002 wordt de nieuwe ultramoderne brouwzaal in gebruik genomen.

lbron: www.swinkelsfamilybrewers.com |

6.3.4 Brouwerij Rodenbach (Wikipedia)

De brouwerij werd in 1821 opgericht door de [familie Rodenbach](#). Sinds 1998 maakt zij deel uit van [Palm Breweries](#).

Rodenbach produceert een roodkleurig bier van gemengde gisting, een zogenaamd [Vlaams rood bruin](#). Het aanvankelijk bovengistende bier rijpt in grote eikenhouten vaten ('foeders') en krijgt daar door gewenste infectie met de [melkzuurbacterie](#) een licht zurige smaak. Dit biertype wordt nog door enkele andere producenten in de regio gemaakt, maar het unieke aan Rodenbach is dat zij zich er volledig in heeft gespecialiseerd. De magazijnen met foeders vormen een indrukwekkend gezicht en zijn al eens een "bierkathedraal" genoemd. Bierkenner [Michael Jackson](#) noemde de brouwerij een "nationale schat".

6.3.5 Historiek

De gebroeders Ferdinand, [Alexander](#) en Pedro Rodenbach, hun zuster Amelia en haar echtgenoot, kochten in 1820 de kleine brouwerij Norbert. In 1836 kochten [Pedro](#) en zijn echtgenote [Regina Wauters](#) de andere familieleden uit. De naam van de brouwerij werd gewijzigd in *Brasserie et Malterie Saint-Georges*. Wauters, een rijke brouwersdochter, had de werkelijke leiding in het bedrijf en introduceerde er de stoommachine. In 1864 kwam met Edward Rodenbach, de zoon van Pedro en Regina, de tweede generatie aan de leiding. Edward begon een expansie- en nieuwbouwprogramma. Zijn zoon Eugène nam de leiding over in 1878 en introduceerde, na een stage in Engeland, de foeders, de grote eikenhouten vaten waaraan het Rodenbach-bier zijn typische karakter ontleent. Hij overleed in 1889 zonder zonen om de naam voort te zetten. Zijn vader verdeelde de brouwerij en de daaraan gebonden cafés onder zijn dochters en kleindochter. De erfgenamen richtten de [N.V. Brouwerij Rodenbach](#) op, waardoor de familienaam voortleeft in de brouwerij. In de jaren tachtig van de twintigste eeuw kreeg het bedrijf het moeilijk, en zocht het samenwerking met partners, maar kon een overname door een grote groep afwenden. Uiteindelijk volgde de overname door Brouwerij Palm in 1998.

De brouwerij vandaag | [bewerken](#) | [brontekst bewerken](#)

De nieuwe eigenaar investeerde fors in een nieuw bezoekerscentrum, dat opende in juni 2001. Nog geen jaar later werd een nieuwe brouwzaal ingehuldigd, een moderne, glazen constructie. De nieuwe brouwinstallatie kan 250 hectoliter tegelijk aan, en dat twaalf maal per etmaal. Het oude brouwhuis en de lagerkelders uit 1864 en de [ast](#) uit 1872 zijn bewaard en beschermd.

De foedermagazijnen bevatten in totaal 294 eiken vaten waarvan de oudste teruggaan tot 1872. Achttien foeders hebben een inhoud van 650 hectoliter, maar de meeste hebben een inhoud van 180 hectoliter. Dit laatste formaat wordt als ideaal beschouwd, omdat de rijping in het grootste formaat langer duurt. In totaal hebben de foeders een opslagcapaciteit van 65.000 hectoliter. De brouwerij heeft een eigen [kuiperij](#), waar twee kuipers voltijds bezig zijn met het herstellen en nieuw opbouwen van foeders. De vaten worden waterdicht gemaakt door [riet](#) tussen de [duigen](#) te stoppen.

De bieren worden sinds de overname niet meer ter plaatse afgevuld, maar in [Steenhuffel](#). De oude bottelarij werd verkocht aan de Provincie West-Vlaanderen en herbergt thans het *Vlaams Huis van de Voeding*.

6.3.6 Productie

Het bier in de foeders wordt gelagerd tussen achttien maanden tot twee jaar. Door de grote omvang van de foeders is het contactoppervlak tussen het bier en het hout relatief klein, en gaan de tannines van het hout niet overheersen. Gedurende die tijd kunnen de microflora, waaronder melkzuurbacteriën en *Brettanomyces*, hun werk doen.

Het typische Rodenbach-bier wordt verkregen door het foederbier te versnijden met jong, pas gebrouwen bier, in een verhouding van 1/4 oud bier en 3/4 jong bier. Voor de Grand Cru-versie is deze verhouding 2/3 oud bier tegen 1/3 jong bier.

Rodenbach-bier dient ook als basis voor fruitbier: in het verleden waren dit de varianten Alexander Rodenbach en Redbach, anno 2014 de Caractère Rouge en Rosso. Vanaf de jaren-'50 van de twintigste eeuw werd in de brouwerij ook een eigen geuze gemaakt: Geuze Saint-Georges. Dit bier verdween in de jaren-'70, toen de vraag naar Rodenbach toenam.

In 2019 ging men een samenwerkingsverband aan met het Amerikaanse Dogfish Head Craft Brewery in Milton. Uit deze samenwerking kwam Vribrant P'Ocean voort dat door Dogfish Head in de VS op de markt werd gebracht in 2020. Vribrant P'Ocean is een blend van twee jaar gerijpte Rodenbach met een sour (zuur bier) van vlierbessen, vlierbloesem, citroen en fleur de sel met een alcohol percentage van 4,7%.

[bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Brouwerij_Rodenbach]

6.4 ANKERPUNT – WERVIK (RDL) - Koestraat 63 - Nationaal Tabaksmuseum – www.nationaaltabaksmuseum.be

40-41. Wervik – Nationaal Tabaksmuseum, 05.11.2022

42. Wervik – Tabaksteelt

43. Wervik – Nationaal Tabaksmuseum, 05.11.2022

6.4.1 Korte voorstelling

Het was Columbus die de indianen het magische bruine kruid in brand zag steken. Daarna vond tabak zijn weg naar Europa, niet alleen als genotsmiddel, maar ook als medicijn.

De Wervikse regio werd in de 20ste eeuw het centrum van de tabaksteelt in België. Wie kent niet de vermaarde *Wervikschen toebak*? Logisch dan ook dat je hier het Nationaal Tabaksmuseum vindt.

Roken, snuiven en kauwen in woord en beeld

In het museum leer je hoe tabak de wereld veroverde en worden zo goed als alle facetten van de rijke tabakscultuur geïllustreerd. De collectie is stilaan indrukwekkend te noemen en telt intussen meer dan 12.000 (!) stukken.

Je krijgt de meest merkwaardige voorwerpen om te roken en vuur te maken te zien. Maar ook vergeten vormen van tabaksgebruik (snuiven en kauwen) komen aan bod. Spannende smokkelverhalen kruiden je bezoek en brengen je terug naar de tijd van *blauwers*, grenzen en douaniers. Bij het zien van onze fraaie verzameling tabaksreclameborden van verdwenen sigarettenmerken word je misschien wel wat

nostalgisch. En uiteraard mag het educatieve/preventieve luik niet ontbreken tijdens je bezoek. Kortom, een boeiende en leerrijke ervaring dankzij de uiteenlopende invalshoeken! In het museum voelt de niet-roker zich geen paria en dienen verstokte rokers zich eventjes te onthouden ...

Sfeervol kader

Het Tabaksmuseum werd geopend in 1987, in de bijgebouwen van de beschermde 18de-eeuwse [Briekenmolen](#). In 2003 kreeg het er een nieuwe vleugel bij, wat het een compleet nieuw gezicht gaf. Een prikkelende combinatie van authenticiteit en strak modernisme. In 2014 onderging het museum een volledige metamorfose met het oog op de herdenking van 100 jaar Eerste Wereldoorlog.

6.4.2 Permanente tentoonstelling

Onze vaste collectie (circa 2000 objecten) staat tentoon in een 600 m² grote exporuimte.

Je komt van alles te weten over ...

- hoe tabak de wereld veroverde, na de ontdekking van het Amerikaanse continent door Christoffel Columbus in 1492
- hoe tabak geteeld wordt
- Wervikse tabak
- tabaksconsumptie in al zijn vormen (roken, snuiven en kauwen) aan de hand van vele boeiende en intrigerende voorwerpen
- de relatie tussen tabak en smokkel, tabak en muziek, tabak en religie, tabak en sport, tabak en erotiek

Je bezoekt

- een 17de-eeuwse rokerskroeg
- de pijpengalerij, die een overzicht geeft van aarden pijpjes tot en met meerschuiemen, porseleinen en houten pijpen
- een tabakswinkeltje anno 1930
- de reconstructie van een authentieke tabaksmanufactuur
- een rokerssalon in de 19de eeuw

6.4.3 Tabak en Wervik

Wie Wervik zegt, denkt vaak spontaan aan tabak. Vanwaar de link?

Bijna vier eeuwen traditie

Uit de archieven blijkt dat in Wervik omstreeks 1650 al tabak werd verbouwd. Toen het zuidelijke deel van Wervik (vandaag *Wervicq-Sud*) door het Verdrag van Utrecht (1713) definitief naar Frankrijk werd overgeheveld, kreeg het grensstadje bekendheid als paradijs voor *toubackblauwers* en ontwikkelde er zich een intensieve en vooral lucratieve smokkelhandel naar Frankrijk. Dankzij de zandleemgrond, de door vele generaties opgedane ervaring inzake teelttechniek en de opeenvolgende tabaksinstellingen die hun zetel in Wervik hadden, werd de Wervikse regio in de 20ste eeuw de belangrijkste teeltstreek in België.

Pijp- en roltabak

De 'Wervikse tabak' wordt tegenwoordig vooral door pijprokers en zelfrollers geconsumeerd.

Weldra folklore?

Vandaag wordt meer dan 98 procent van de Belgische tabak in de Wervikse regio verbouwd. De teelt gaat de jongste jaren evenwel sterk achteruit: door het wegvallen van de Europese landbouwsubsidies is de arbeidsintensieve productie niet langer rendabel, wat maakt dat veel telers er definitief de brui aan geven. Het verbouwen van tabak wordt dan ook steeds meer een folkloristisch gebeuren dat gedoemd is te verdwijnen.

6.4.4 Vlakbij

Je bezoek aan het Nationaal Tabaksmuseum is de gelegenheid bij uitstek om de troeven van onze stad te ontdekken. [Wervik](#) is immers veel meer dan tabak alleen. Ook de omliggende regio is beslist een ommetje waard.

Wervik, grenzeloos verrassend

Gelegen op het kruispunt van de [Leiestreek](#), de [Westhoek](#) en [Noord-Frankrijk](#) en middenin de driehoek Kortrijk-leper-Rijsel is Wervik de ideale bestemming voor een afwisselende en verrassende uitstap met je familie, vrienden, collega's of vereniging. Ervaar het typische grensgevoel en maak een boottochtje op de Leie. Proef van heerlijke streekgerechten en de couleur locale, of wandel doorheen de rijke

geschiedenis van een van de oudste steden van Vlaanderen. Waarom geen smakelijk bezoek aan een producent van streekproducten? Of ontdek het tabakserfgoed in het landschap met de Tabaksfietsroute.

[bron: www.nationaaltabaksmuseum.be]

6.5 BEZOEKBARE MOLENS WEST-VLAANDEREN BINNEN DE BLAUWE VERBINDINGEN

6.5.1 Harelbeke (RDL) - Eikenstraat 131 - Koutermolen II (context: Provinciaal Domein) -
[https://nl.wikipedia.org/wiki/Koutermolen_\(Harelbeke\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Koutermolen_(Harelbeke)) ,
<https://www.molenechos.org/molen.php?AdvSearch=810> , <https://www.toerisme-leiestreek.be/nl/doen/koutermolen> , <https://www.west-vlaanderen.be/vrije-tijd-en-toerisme/provinciale-domeinen-en-bezoekerscentra/de-gavers/bezoek-de-koutermolen>

De Koutermolen is een houten staakmolen, oorspronkelijk uit de 18e eeuw, dat vier keer verbouwd werd. Hij staat in het provinciaal domein De Gavers in Harelbeke. De molen is sinds 1944 erkend als monument.

Benaming

De molennaam verwijst naar de Velderijkkouter (later: Molenkouter), waar het aanvankelijk stond.

Historie

De oorspronkelijke Koutermolen werd in de tweede helft van de achttiende eeuw door Pieter Gheysens opgericht. Het was de eerste molen in Stasegem, eerst vermeld op een kaart van 1788 door landmeter P.C. Steur gemaakt in verband met het kalseien van de weg van Harelbeke naar Zwevegem. De molen stond rechts van de straat en was in een latere kadastertelling vermeld als oliecot. De oorspronkelijk molenkouter stond een 300-tal meter ten zuiden van zijn huidige standplaats, waar nu het speelterrein van Chiro Stasegem is.

Op Palmzondag van het jaar 1892 vatte deze door onbekende oorzaak vlam, waarop hij afbrandde. August Gheysens, de molenaar van de Koutermolen, kon echter vrijwel direct de Brandemolen in Deerlijk kopen, die uit elkaar genomen was om de onderdelen los te verkopen. Gedurende 25 jaar was de molen actief. Tot de Eerste Wereldoorlog nadat de Duitsers hen sloopten voor de aanleg van een vliegveld in de Gavermeersen.

Na de oorlog was de beschadigde molen onherstelbaar, maar bij gelukkig toeval stond de Statiemolen, ook afkomstig uit Deerlijk, te koop. Victor Gheysens, de zoon van August, kocht hem en bracht de molen, met paard en kar, en heel wat moeite naar Stasegem. Met deze molen werd tot twee jaar na de dood van Victor Gheysens in 1946 graan gemalen, en draaide nog regelmatig tot 1968. Toen de molen stil kwam te staan, werd ze in december 1976 door de gemeente Harelbeke aangekocht. Maar de molen was toen volledig vervallen. De provincie West-Vlaanderen restaureerde hem pas nadat ze het voor een symbolische frank had aangekocht.

In 1986 was de restauratie voltooid en draaide de Koutermolen terug in volle glorie in het nieuwe Provinciedomein De Gavers, vlakbij zijn oorspronkelijke plaats. In 1987 ging hij officieel open en prijkt op een zes meter hoge belt. Hij draait regelmatig dankzij vrijwillige molenaars. In 2020 trok de Provincie 246.826 euro uit voor een nodige tweede restauratie.

Eigenschappen

De Koutermolen heeft twee koppels maalstenen en een haverpletter. De originele askop, die bij de heropbouw van de molen beschadigd raakte, werd naast het monument gezet.

[bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Koutermolen_\(Harelbeke\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Koutermolen_(Harelbeke))]

44. Links: Harelbeke – Koutermolen, 06.11.2022

45. Midden: Heule (Kortrijk) – Preetjes Molen

46. Rechts: Roeselare-Rumbeke – Kazandmolen, Molens Joye, 07.11.2022

6.5.2 Heule (Kortrijk)(RDL) - Hoge Dreef – Preetjes Molen, vlaszwingelmolen (relatie met Texture Kortrijk) - https://nl.wikipedia.org/wiki/Preetjes_Molen , <https://molenechos.org/molen.php?AdvSearch=816> , <https://www.texturekortrijk.be/content/preetjes-molen>

Preetjes Molen is een windmolen in Heule, deelgemeente van de Belgische stad Kortrijk. De molen is een vlaszwingelwindmolen, gebouwd in 1866 door Ivo Deprez, toenmalig eigenaar van de molen. In Heule en omgeving stonden in die tijd meer dan tien vlaszwingelwindmolens.

"Preetjes Molen" is heden ten dage de enige nog bestaande vlaszwingelwindmolen in Europa.

Op 20 januari 1872 is er in de molen brand ontstaan, veroorzaakt door de wrijving van het vangwiel. Dit gebeurde tijdens een poging tot stilleggen van de molen tijdens een felle storm. De molen werd terug opgebouwd en bleef daarna in werking tot na het overlijden van de molenaar in 1913.

De kinderen hielden de molen verder in gebruik tot het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914.

Nadien trad verval in. Eind de jaren dertig werd de molen voor een eerste maal hersteld, enkel voor het uitzicht. Op 28 april 1944 werd de molen bij Koninklijk Besluit beschermd als monument. In 1959 werd de molen opnieuw hersteld maar ook nu enkel voor het uitzicht.

In 1992 werd de molen in erfpacht genomen door de v.z.w. "Vrienden van Preetjes Molen". Na een grondige en deskundige studie werden de restauratiewerken van de vlaszwingelmolen aangevat. Deze eerste fase, die de restauratie omvatte van de onderbouw in metselwerk, en de bovenbouw van de houten molenkast ("torenkot") samen met de staak en de molenas, werd einde mei 1995 voltooid. Op dat ogenblik, in juni 1995, werd ook de omgeving van de molen als dorpsgezicht beschermd.

De tweede fase werd op 6 juni 1996 aangevat en omvatte de restauratie van het wiekenstelsel en het mechanisch gedeelte met de zwingelplanken in de molen zelf. Op 6 oktober 1996 werd de nu draaivaardige molen, in bijzijn van de nodige prominenten, officieel in dienst gesteld.

De vlaszwingelmolen is een unicum en het is zelfs de enige windmolen om vlas te zwingelen die nog bestaat in Europa. Daarenboven is hij ook nog een bewijs van de vroegere bloei van de vlasnijverheid in de Leiestreek en een overblijvend beschermd monument.

[bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Preetjes_Molen]

Preetjes molen in de Hoge Dreef te Heule is de enige bewaarde en nog werkende vlaszwingelmolen in Europa. De houten standaardmolen wordt genoemd naar zijn bouwer, Ivo Deprez († 1913) uit Heule.

TIP: vertrek vanuit Texture richting de Leie naar fietsknooppunt 10 en kies vervolgens knooppunt 63 en 14 en je passeert aan deze molen. Het fietsnetwerk Leiestreek West komt hier voorbij. Ook te voet bereik je vlot Preetjes molen. De afstand tussen Texture en Preetjes molen bedraagt slechts 2,6 km.

Historiek

De vlasnijverheid in de streek van Kortrijk specialiseert zich vanaf de jaren 1850 in de bereiding van vlasvezels, klaar om te spinnen. De vereiste bewerkingen zijn: roten, brakelen en zwingelen. Het zwingelen van het vlas dient om de gebroken houtdeeltjes door een kappende beweging uit het gebrakelde vlas te slaan zodat de vezels volledig vrijkomen. Het zwingelen op een Vlaamse stermolen wordt aangedreven met pedalen. In 1866 koppelt Ivo Deprez deze stermolen aan windenergie. Omstreeks 1870 staan er in Heule alleen al 10 zwingelmolens. De molen werd gebruikt tot 1914 en is vandaag een beschermd monument.

mede dankzij de vzw Vrienden van Preetjes molen die zich jarenlang ingezet hebben om dit unieke vlaserfgoed te bewaren. Sinds 2016 is de stad Kortrijk de nieuwe eigenaar en op vandaag staat Texture in voor de exploitatie.

[bron: <https://www.texturekortrijk.be/content/preetjes-molen>]

6.5.3 Rumbeke (Roeselare)(KRL) - Mandellaan 548 – Kazandmolen, Molens Joye, tarwebloem/tarwemeel - <https://www.molenechos.org/molen.php?nummer=825> , <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kazandmolen> , <https://www.molensjoye.be/nl/front>

De Kazandmolen is een stenen korenmolen in de Belgische gemeente Rumbeke, een deelgemeente van Roeselare in de provincie West-Vlaanderen. Het is de enige overgebleven molen van de vroegere 13 molens die in Rumbeke stonden. De naam is waarschijnlijk afgeleid van Caeslant, een stuk land nabij de standplaats van de molen. Gedurende zijn bestaansperiode kreeg de molen verschillende namen, afhankelijk van de eigenaar of uitbater: Metskens molen, Braemstampkot, Dumoulinsmolen, D'Hondts molen en Joyensmolen. Pas in 1936 werd de molen algemeen Kazandmolen genoemd.

Geschiedenis

In 1773 bouwde Jacobus-Emmanuel Mattys hier een eerste houten staakmolen om olie te stampen. Het molenhuis werd in 1785 verkocht aan Hilarus Demets die de molen meer dan een halve eeuw runde en deze de naam Metskens-molen gaf.

In 1810 brandde de molen en het molenhuis volledig af waarna de molen in 1813 met bakstenen werd herbouwd in zijn huidige vorm. Henri Dumoulin, die de molen in 1869 kocht, bouwde een hoge schoorsteen bij de molen en liet een stoommachine plaatsen. Nadat de molen in 1876 verkocht werd, lieten de nieuwe eigenaars de schoorsteen en stoommachine terug afbreken. Op 7 november 1928 werd de molen gekocht door de maatschappij "Eigen Heerd" uit Rumbeke om deze van de sloop te redden. Na herstelling werd deze verder uitgebaat door Michel Joye, de jongste zoon van de toenmalige pachter. In 1936 viel de molen stil en werd een dieselmotor geïnstalleerd in de mechanische maalderij voor het molenhuis. In 1941 kocht Michel de molen van de maatschappij op voorwaarde dat hij deze in werking zou stellen. Op 4 april 1942 werd de molen geklasseerd als beschermd monument.

Op 16 november 1954 brandde de Kazandmolen volledig uit. Van 1956 tot 1957 werd de molen heropgebouwd en in 1959 draaiden de wieken terug. Van 1982 tot 1983 werden restauratiewerken uitgevoerd aan de bakstenen romp. De laatste restauratiewerken werden uitgevoerd vanaf 2006 waarna de molen terug maalvaardig werd gemaakt en op 8 september 2007 feestelijk ingehuldigd werd.

[bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kazandmolen>]

47-48. Wervik – Briekenmolen (Nationaal Tabaksmuseum), 05.11.2022

6.5.4 Wervik (RDL) - Koestraat 65 – Briekenmolen (onderdeel AP Nationaal Tabaksmuseum) - <https://www.molenechos.org/molen.php?AdvSearch=832> , <https://nl.wikipedia.org/wiki/Briekenmolen>

De Briekenmolen, ook wel Stenen Molen genoemd, is een windmolen in de Belgische stad Wervik. De Briekenmolen staat in de Koestraat, straat die vroeger Briquemolenstraat werd genoemd naar de molen. Het aanleggen van de verbindingsweg tussen Komen en Wervik lag aan de basis van de naamgeving van de molen. Na vele verschillende eigenaars te hebben gekend, is de molen sinds 1979 eigendom van stad Wervik. Naast de Briekenmolen staat in Wervik ook nog de Kruisekemolen.

Geschiedenis

Door een gebrek aan overleveringen valt de geschiedenis van de Briekenmolen moeilijk te reconstrueren. De molen zou in 1783 door de familie Van Elslande gebouwd zijn, hoewel er pas in 1805 sprake was van de molen. In 1800 stond de molen nog niet op een Franse militaire kaart. In 1805 leverde de molen de eerste olie aan de Sint-Medarduskerk. In 1844 werd de oliemolen omgevormd naar een olie- en graanmolen. De molen heeft twee koppels pletstenen, drie koppels maalstenen en een haverpletter. De molen is in zijn geschiedenis gebruikt voor verschillende functies, zoals voor het aandrijven van vlasbrekers, zaagmachine of slijpstenen.

De molen bleef in gebruik tot de Tweede Wereldoorlog. In 1946 vertrok de laatste molenaar. De molen werd het jaar erop, op 10 december 1947, beschermd als monument^[1]. De bijgebouwen zijn niet beschermd; zij dateren dan ook van een recentere datum. De brouwerij van Stasegem kocht alles in 1965 op om er een restaurant-dancing in te vestigen.

In 1979 werd het geheel opgekocht door de stad Wervik. Er werd een ondergrondse stelling gemaakt. Dit zorgt ervoor dat de bezoekers ook onder de molen door kunnen lopen. Door de verloedering van de gebouwen waren er restauratiewerken nodig. Het duurde tot januari 1987 voordat de restauratie kon beginnen. De molen is thans functioneel gerestaureerd. In de bijgebouwen ervan is het Tabaksmuseum ondergebracht. Deze gebouwen werden pas opgetrokken in 1864.

bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Briekenmolen>]

7 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE AMBASSADEURS VAN DE INDUSTRIECULTUUR IN ZEELAND

7.1 AMBASSADEUR - NIEUWDORP (KDW) - Luxemburgweg 1 - Zeeland Refinery (olieraffinaderij) – www.zeelandrefinery.nl

49. Nieuwdorp – Zeeland Refinery – foto Zeeland Refinery

7.1.1 Wij houden de wereld in beweging

Wij houden de wereld in beweging. Dat doen we door van ruwe aardolie brandstoffen en belangrijke grondstoffen te maken. Ons doel is om een duurzame en flexibele raffinaderij te zijn die behoort tot de beste van West-Europa. Daarbij stellen we ambities op lange termijn op het gebied van veiligheid, duurzaamheid, omgeving, mensen en organisatie, valorisatie en kostenbeheersing. Bij Zeeland Refinery zijn ruim vierhonderd medewerkers in dienst, waarvan de helft in vijfploegendienst. We zijn een betrokken en hechte familie en bieden ruimte voor ontwikkeling en scholing.

7.1.2 Producten

Zeeland Refinery maakt van ruwe aardolie brandstoffen. De ruwe olie wordt via een 138 kilometer lange, ondergrondse pijpleiding naar ons getransporteerd vanaf de Maasvlakte Olie Terminal. In een geavanceerd raffinageproces halen we uit de ruwe aardolie, oftewel crude, de brandstoffen LPG, benzine, kerosine, diesel en stookolie (voor de scheepvaart). Daarnaast maken we in kleinere hoeveelheden oplosmiddelen en grondstoffen voor het maken van kunststoffen. Van de 11,5 miljoen ton producten die Zeeland Refinery jaarlijks produceert, verschepen we 97% per schip via de Van Cittershaven. De helft van onze producten wordt naar afnemers in België geleverd. Andere landen waaraan wij leveren zijn Nederland en Duitsland.

7.1.3 Hoofdprocessen

De eerste bewerking die de aardolie ondergaat vindt plaats in de Crude Distillation Unit. Door middel van het scheiden op kookpunten verkrijgen we een aantal hoogwaardige producten die verkocht worden als brandstof, of grondstof voor bijvoorbeeld de productie van kunststoffen. Na deze eerste scheiding ondergaat het zware product, de atmosferische residu, een tweede bewerking in een vacuum distillation. Hierdoor wordt een zware gasolie verkregen die als grondstof dient voor de hydrocracker. In de hydrocracker-reaktoren vindt onder toevoeging van waterstof een omzetting plaats van de zware gasolie naar hoogwaardige producten die, gelijk aan de producten van de Crude Distillation Unit, verkocht worden als brandstof of als grondstof voor de productie van kunststoffen.

7.1.4 Investeringsen

Zeeland Refinery investeert elk jaar 50 à 60 miljoen euro in de raffinaderij met projecten voor capaciteitsverhoging, veiligheid, energiebesparing en andere milieuprojecten. Zo is er in 2012 geïnvesteerd in een nieuwe controlekamer en in 2014 in een nieuw hoogspanning-schakelstation. In 2018 is van start gegaan met uitbreiding van de hydrocracker, een van de belangrijkste eenheden van de raffinaderij, met een derde reactor. Dankzij deze derde reactor wordt een CO₂-uitstoot van ongeveer 10.000 ton per jaar vermeden. Ook is tijdens de bouw een toename van de werkgelegenheid in de regio met 75 tot honderd manjaren werk gerealiseerd.

7.1.5 Zorgsystemen

Zeeland Refinery maakt belangrijke producten waar veel vraag naar is. De producten, die wij maken, zijn allemaal van de hoogste kwaliteit. Om die hoge kwaliteit te kunnen garanderen hebben we verschillende kwaliteitssystemen.

Voor milieu zijn wij gecertificeerd voor het milieuzorgsysteem ISO-14001, voor de kwaliteit van onze producten is dat NEN-EN-ISO 9001. Ons veiligheidzorgsysteem is MAESTRO dat voornamelijk in de petrochemische industrie wordt gehanteerd. Deze drie zorgsystemen bepalen de aanpak van onze dagelijkse activiteiten.

7.1.6 Pijpleiding

Zeeland Refinery vervoert haar grondstoffen en eindproducten bij voorkeur via pijpleidingen onder de grond. Voor olieproducten is dit de meest veilige manier van transport. De hoofdpijpleiding loopt vanaf de Maasvlakte Olie Terminal naar Zeeland Refinery in Vlissingen.

Het beheer van de pijpleidingen is in handen van Total Opslag en Pijpleiding Nederland (TOPN), het pijpleidingenbedrijf van Zeeland Refinery. TOPN houdt zich bezig met het plegen van inspecties, het uitvoeren van onderhoud, het contact met landeigenaren, pachters en beheerders en het implementeren van nieuwe wetgeving rondom het beheer van de pijpleidingen.

Bent u landeigenaar en signaleert u iets ongewoons (onaangekondigde graafwerkzaamheden in de pijpleidingenstrook, grondverzakkingen in de buurt van de pijpleiding, verkleuringen in het veld of slootwater)? Bel dan met het calamiteitentelefoonnummer: 0113-619555. Een van onze medewerkers komt dan direct ter plaatse om de situatie te onderzoeken.

7.1.7 Veiligheid

Veiligheid is prioriteit nummer één voor ons. Van veilige installaties en beschermende middelen tot goede procedures en veiligheidsgedrag – veiligheid staat altijd voorop.

Persoonlijke veiligheid

Zeeland Refinery heeft als doelstelling dat iedereen na elke werkdag weer gezond en wel naar huis gaat. Een van de belangrijkste factoren op het gebied van persoonlijke veiligheid is menselijk gedrag. Wanneer we procedures volgen die risico's uitsluiten, worden onveilige situaties en ongevallen voorkomen.

Dankzij ons werkvergunningensysteem beheersen we mogelijke risico's en geven we alle aandacht aan de veiligheid tijdens de uitvoering van alle werkzaamheden. Benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals helmen en veiligheidsbrillen) zijn ruim voorhanden. Werkplaatsen worden veilig gemaakt door middel van risico-inventarisaties en –evaluaties en daarnaast worden er observatieronden gelopen waarbij wordt gecorrigeerd én gecompimenteerd. Ongevallen en bijna-ongevallen worden gemeld, zodat verbeteringen kunnen worden doorgevoerd in maatregelen, werkwijze of beleid.

Procesveiligheid

Veilige installaties en procedures die risico's uitsluiten vormen een belangrijk deel van veiligheid. Met een goede veiligheidscultuur kan echter nog een extra stap gezet worden. Door middel van ons veiligheidscultuurprogramma 'We Intervene!' richten we ons op het complimenteren van goed gedrag, het

stoppen van onveilig gedrag, elkaar respectvol aanspreken, naar elkaar luisteren, openstaan voor feedback en samenwerking.

Iedereen doet hieraan mee: medewerkers van alle afdelingen, het management en contractors. Onze veiligheidscultuur heeft als bijkomend voordeel dat onze medewerkers met meer plezier aan het werk zijn, waardoor er efficiënter wordt gewerkt en er minder verzuim is.

Veiligheids-cultuurprogramma

In onze installaties komen brandbare en giftige stoffen voor. Als deze stoffen naar buiten komen, kan dat leiden tot blootstelling, een brand of zelfs een explosie. Dankzij procesveiligheid (het veilig omgaan met gevaarlijke stoffen in procesinstallaties) wordt dit voorkomen. Een procesinstallatie is veilig wanneer deze bestand is tegen de eigenschappen van de gevaarlijke stoffen en de operationele omstandigheden. Normen en specificaties worden hiervoor toegepast.

Installaties dienen in goede staat te blijven. Daarom zijn er inspectieprogramma's om wanddiktes te meten, wordt er preventief onderhoud uitgevoerd, worden beveiligingen getest en storingen tijdig gerepareerd. Door middel van veiligheidsstudies onderzoeken we op een gestructureerde manier hoe installaties nog veiliger kunnen worden en hoe wijzigingen beheerst doorgevoerd kunnen worden.

Bedrijfsbrandweer

Zeeland Refinery is een BRZO-bedrijf en is daarmee bedrijfsbrandweerplichtig. Wij hebben daarom 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikking over een eigen bedrijfsbrandweer. Er is op ieder moment van de dag een complete brandweerploeg van 6 personen aanwezig. Deze wordt ingevuld door 16 fulltime Fire&Safety medewerkers, verdeeld over vijf ploegen, en operators die getraind zijn om brandweertaken uit te kunnen voeren.

Iedereen die deel uitmaakt van onze brandweerploeg is opgeleid volgens een door de overheid vastgesteld opleidingsplan en er wordt getraind volgens een door de overheid goedgekeurd trainingsplan. Onze brandweer heeft de modernste apparatuur tot haar beschikking voor het bestrijden van diverse brandsoorten – onze schuimblusvoertuigen en bluscontainers zijn speciaal voor ons vormgegeven, zijn zeer modern en beschikken over grote bluscapaciteit.

7.1.8 Duurzaamheid

Groene waterstof

Groene waterstof wordt gezien als een van de energiedragers van de toekomst. Door in te zetten op groene waterstof, speelt Zeeland Refinery in op de veranderende behoeftes in de energiemarkt van morgen. Hzero is het project binnen ZR voor de ontwikkeling van CO₂-vrije waterstof. Daarvoor wordt een nieuwe waterstoffabriek gebouwd waar waterstof zal worden geproduceerd door elektrolyse van water. Omdat de elektrolyse gebruik maakt van groene stroom (hernieuwbare energie waardoor tijdens de productie geen CO₂ vrij komt), zal deze nieuw te bouwen waterstoffabriek intrinsiek CO₂-vrije waterstof, oftewel 'groene' waterstof opleveren. Het doel is om de elektrolyser begin 2026 in dienst te nemen. Het is de bedoeling om begin 2024 met de bouw van de fabriek van start te gaan.

CO₂-reductie en CCS

Azur is het project binnen ZR om onze CO₂-emissie met meer dan 50% te reduceren door middel van de afvang van CO₂ uit de rookgassen van onze bestaande waterstoffabrieken. Hiermee wordt onze (nu nog 'grijze') waterstof 'blauwe' waterstof, de kleur waar ook de projectnaam Azur naar verwijst. Voor Azur wordt een nieuwe fabriek gebouwd naast onze bestaande waterstoffabrieken. In die nieuwe fabriek wordt de CO₂ afgevangen en vloeibaar gemaakt. De vloeibare CO₂ wordt dan per schip getransporteerd naar lege gasvelden in de Nederlandse Noordzee voor permanente opslag. Het doel is om vanaf het derde kwartaal van 2026 met CO₂-afvang te beginnen. ZR werkt in het kader van AZUR samen met Carbon Connect Delta. Dit is een samenwerkingsverband met Dow en Yara, om de CO₂ die elk op diens eigen terrein afvangt, te transporteren en permanent op te slaan. Voor transport en permanente opslag wordt samengewerkt met Aramis, wat een samenwerkingsverband is tussen TotalEnergies, Shell, EBN and Gasunie.

Energie-efficiëntie

De duurzaamste energie is energie die je niet verbruikt. Energie-efficiëntie speelt daarom een belangrijke rol in de duurzaamheidsdoelen van Zeeland Refinery. Wij zijn een van de meest energie-efficiënte raffinaderijen ter wereld en hebben de ambitie dat ook te blijven. Zeeland Refinery heeft haar energie-efficiëntie in de periode 2008-2021 met 24% verbeterd.

We beperken onze verduurzaming niet tot ons eigen bedrijfsterrein, maar kijken ook graag naar hoe we kunnen samenwerken met anderen om duurzamer te produceren. Zo kan met het Sloewarmte-project een deel van de restwarmte die bij ons in het productieproces ontstaat, bij andere bedrijven voor diverse doeleinden ingezet. Hiermee vermindert niet alleen het energieverbruik, maar ook de CO₂-uitstoot.

Zonnepark

Naast onze energiebesparingsprojecten investeren wij ook in de opwekking van duurzame energie. Ons zonnepark Zeeland Solar is bijna twaalf hectare, oftewel 22 voetbalvelden, groot en telt ruim 28.000 zonnepanelen. Daarmee is het een van de grootste industriële zonneparken van Nederland. Met een vermogen van 11 megawatt voorziet het zonnepark op een zomerse dag in bijna een kwart van onze stroomconsumptie. Zeeland Solar produceert jaarlijks evenveel stroom als het verbruik van 4300 huishoudens – de helft van alle huishoudens in de gemeente Borsele.

Door de positie van de panelen ten opzichte van de zon is er een grote biodiversiteitswaarde tussen de panelen mogelijk. De grond rondom het zonnepark wordt beheerd op insect- en bijvriendelijke wijze, waardoor er een grote toename is in kleine zoogdieren, insecten en insect- en zaadetende vogels. Een werkrand van drie meter met steenklaver aan de buitenzijde van het zonnepark zorgt voor bodembedekking, voegt stikstof aan de bodem toe en biedt nectar voor insecten. Op de resterende grond naast de werkrand zijn twee soorten (eenjarig en meerjarig) speciaal voor zonneparken samengestelde biodiversiteitsmengsels ingezaaid. De zaden in deze randen hebben een meerwaarde voor de kleine zoogdieren.

Biodiversiteit

Zeeland Refinery voert al sinds 2010 actief een natuurbeheerbeleid dat zich richt op het behouden en stimuleren van biodiversiteit op en rond het raffinaderijterrein. Dit doen wij middels diverse projecten die door onze flora-en-faunaspecialisten worden uitgevoerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Bescherming, observatie en beheer van scholeksterbroedlocaties
- Orchideeënbeheer
- Beheer van bijzondere planten
- Insect- en bijvriendelijke beplanting en beheer van terrein rond zonnepanelen
- Vogelmonitoring
- Beheer moerasgebied op fabrieksterrein
- Aanleg nieuw natuurterrein
- Patrijsakker

7.1.9 Betrokkenheid

Omdat wij het belangrijk vinden om een goede buur te zijn, ondersteunen we een aantal sociale en maatschappelijke activiteiten in de regio. Zeeland Refinery heeft daartoe een drietal fondsen beschikbaar gesteld voor kunst- en cultuurmanifestaties, educatieve projecten alsook recreatieve en sportevenementen welke in kleine bedragen worden verdeeld binnen de provincie Zeeland.

Daarnaast zet Stichting Zeeland Refinery zich in om maatschappelijke projecten financieel mogelijk te maken op het gebied van educatie, milieu, cultuur en sport, natuur en landschap en de instandhouding van de leefbaarheid binnen de omliggende kernen. Ook wil de stichting projecten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek initiëren en of financieel ondersteunen.

7.1.10 Donaties en sponsoring

Wij vinden het belangrijk om een goede buur te zijn en een aantal sociale en maatschappelijke activiteiten in de regio te ondersteunen. Zeeland Refinery stelt daarom fondsen beschikbaar voor kunst- en cultuurmanifestaties, educatieve projecten en recreatieve en sportevenementen welke in kleine bedragen worden verdeeld binnen de provincie Zeeland.

We zijn graag een goede buur in onze regio. Daarom ondersteunen we een aantal sociale en maatschappelijke activiteiten in de regio. Wij doen dat door financieel bij te dragen aan kunst- en cultuurmanifestaties, onderwijs c.q. educatieve projecten en recreatieve- en sportevenementen binnen de provincie Zeeland.

Omdat wij vrijwilligerswerk voor de gemeenschap waarderen en stimuleren is het ook voor onze eigen (contractor) medewerkers mogelijk om een sponsor- of donatie-aanvraag in te dienen voor een vereniging of club waar zij lid van zijn.

[bron: www.zeelandrefinery.nl]

7.2 AMBASSADEUR - VLISSINGEN (KDW) - Koningsweg 2 - Damen Yachting (relatie met gebied Scheldewerf, scheepsbouw) – www.damenyachting.com
--

50. Vlissingen – Damen Yachting, 27.10.2022

7.2.1 Vlissingen City shipyard

Welcome to our head office of Damen Yachting. Vlissingen City shipyard is one of our two locations in the town of Vlissingen (Flushing) in the South of the Netherlands. At our Vlissingen City yard, we have capacity for 11 large yacht projects at once and up to 1,500 men and women (including crew and co-makers) at the yard.

7.2.2 Our team today

Since moving our Amels yacht building operations to Vlissingen in 2003, we have established the largest superyacht facility in the Netherlands.

In 2005 we introduced the [Amels](#) Limited Editions range. Alongside Amels yachts, our parent company Damen later introduced its own innovative new yachting products including [Yacht Support](#) in 2008 and [SeaXplorer](#) luxury expedition yachts in 2015. In 2019, the new Damen Yachting division brought together the entire [yachting portfolio](#).

Today we are new generation of shipbuilders with our head office in Vlissingen.

Damen Yachting is a strong international team of 500 men and women. From our North Sea head office in Vlissingen, the Netherlands, we operate the world's largest superyacht building and refit facilities. In addition, we work closely with co-makers, crew and owner representatives based at our yards.

7.2.3 A shipbuilding heritage stretching back centuries

Our Story

Damen Yachting has a rich history in luxury yacht building. In 2018 we celebrated 100 years of Amels and we can trace the maritime DNA at our yards back for centuries. Damen Yachting, a division within the Damen Shipyards Group, was created in 2019.

The division combines the pedigree and heritage of our [Amels](#) yachts with our growing portfolio of SeaXplorer yachts and Yacht Support vessels.

Our Dutch heritage: 1315 to 1991

We are based in Vlissingen, the spiritual home of Dutch shipbuilding. You'll find that heritage not only in our yards but also in the families of our craftsmen and women.

Dutch centre of shipbuilding excellence for 700 years

Before it officially became a city in 1315, Vlissingen was a thriving fishing port on the North Sea. From the 14th Century it became increasingly important as a centre for building warships for the Dutch Admiralty and trading vessels for the Dutch West India Company. Around 1688, the shipyard complex was expanded. In this illustration you can see the shipbuilding activities on the site of the Damen Yachting head office today.

Proud Legacy

Many of us at Damen Yachting come from a long line of shipbuilders in the south of the Netherlands – for centuries the heart of Dutch shipbuilding. Our Vlissingen City yard is the former Royal Schelde yard, acquired by Damen in 2000. We are proud to continue the tradition of local shipbuilding expertise. We like to show first-time visitors our historic Royal Schelde headquarters at the yard. The history of Dutch shipbuilding is embodied in the great halls of this magnificent building.

Northern roots

Amels began in 1918 as a boat building business in the north of the Netherlands. In this small shipyard in the centre of Makkum, we delivered around 100 vessels of up to 20 metres from wooden fishing boats to steel tugboats.

With a view to building bigger, Amels moved the yard to what would become its home until 2005. We began working on larger commercial ships and coasters. In the mid-late 1970s, we went on to diversify our shipbuilding skills and apply them to a more specialized market sector in high-value luxury yachts – starting with Katalina.

In 1991 the Damen family acquired Amels. The name Amels was retained, preserving the brand which was, by then, synonymous with luxury yacht building and is now also renowned for its high value, quality and finish. The shipyard in Makkum remained operational for the following 14 years before we established a new home at the larger facilities in Vlissingen.

1991 to present: Damen - The Damen Family

Since acquiring Amels in 1991, the Damen family has continued to invest in its yacht building business, which is today a cornerstone of its iconic shipbuilding group.

Taking over his father's shipyard in 1969 with six employees, Kommer Damen has grown the business into Damen Shipyards Group, the world's leading specialist shipbuilder with 12,000 employees and 35 shipyards around the globe. Damen builds everything from navy ships to tug boats. To this day, Damen remains a family-owned business.

Rose Damen, a third generation family shareholder, is Managing Director of Damen Yachting.

Sharing a history over borders

Damen Yachting's heritage includes the rich shipbuilding history at our international yards. From our North Sea head office in Vlissingen, we operate multiple hull building and project locations in the Netherlands, Poland, Turkey and Romania.

[bron: www.damenyachting.com]

7.3 AMBASSADEUR - SAS VAN GENT / GENT (KGT) - Westkade 113 / Moerbaartkaai 2 - Cargill (zetmeelindustrie) – www.cargill.com

51. Sas van Gent – Cargill

7.3.1 Global focus

It's been over 155 years since growers and sellers started coming together in our first grain warehouse. These days, we connect people around the world. But we keep things local. Only by building trusting relationships with a range of partners can we fulfil our purpose: to nourish the world in a safe, responsible, sustainable way.

Today, the need to make our food system more sustainable and resilient is urgent. From our seat at the center of the agricultural supply chain, we have a unique ability — and responsibility — to help. Now is the moment. And our global team is heeding the call, innovating with purpose to empower our partners and communities.

We're working with farmers to increase regenerative agriculture and reduce environmental impact. We're creating everyday earth-friendly items, like feed that reduces methane emissions and waste-based renewable fuels. And we're harnessing the power of technology, using artificial intelligence to keep animals healthier while making producers more productive.

As we envision the future we can create together, we reflect on the values that have steered us from the start. We put people first. We reach higher. We do the right thing — so our customers can succeed, and our communities thrive. It's a long-term view that guides us to listen, adapt and remain resilient as the world sprints forward.

It's also how we'll meet the changing needs of the people we call neighbors and the planet we call home — today and for generations to come.

7.3.2 Cargill in Nederland

Cargill is al sinds 1959 aanwezig in Nederland. Het bedrijf heeft ongeveer 2200 werknemers in dienst, die werken vanuit tal van vestigingen op diverse locaties in het land: Amsterdam, Bergen op Zoom, Deventer, Rotterdam en Botlek, Sas van Gent, Schiphol, Swalmen, Velddriel, Wormer en Zaandam.

Cargill B.V. werd in 1959 opgericht in Amsterdam als een handelsorganisatie in goederen. Tegenwoordig is Cargill betrokken bij de productie van voedselingrediënten en het verwerken, verspreiden en verhandelen van landbouwproducten.

Producten en Diensten

In Nederland is Cargill actief in de volgende sectoren:

Diervoeder, Graan en oliezaden, IGMA bulk terminal, Scheepstransport, Alcohol, Cacao en Chocolade, Ingediënten die de gezondheid bevorderen, Lecithinen, Mout, Oliën en vetten, Proteïnen, Zetmelen en afgeleiden, Zoetstoffen, Truvia®, Industriële alcohol / ethanol, Industrieel zetmeel.

Cargill Investerings in Nederland

2011 - Cargill neemt Provimi over, een wereldwijd diervoederbedrijf met kantoren in Nederland en activiteiten in 26 landen in de wereld.

2011 - Cargill koopt Koninklijke Nedalco, producent van drinkbare en industriële alcohol.

2007 - Cargill kondigt plannen aan om LNB International Feed B.V. te kopen, een privaat bedrijf dat handelt in premixen voor diervoeding. Deze aankoop betekent een uitbreiding van Cargills huidige bevoorradingsnetwerk naar nieuwe en betere afzetmarkten; bovendien wordt premix toegevoegd aan het aanbod.

2006 - Cargill koopt Degussa's voedselingrediëntenbedrijf, inclusief de Nederlandse vestiging in Zaandam.

2005 - Cargill kondigt belangrijke investeringen aan bij de Botlek-vestiging, met als doel het verhogen van de productiecapaciteit van vloeibare en tropische oliën.

2005 - Cargill koopt Seara, een belangrijke Braziliaanse pluimvee- en varkensvleesverwerker, inclusief de Nederlandse vestiging in Amstelveen.

2002 - Cargill koopt Cerestar, een vooraanstaande leverancier van zetmeel en zetmeelderivaten - de grootste aankoop in de geschiedenis van Cargill. Onder deze aankoop viel ook Cerestars fabriek in Sas van Gent.

7.3.3 Over Cargill in België

Cargill is in 1953 in België opgericht als Cargill nv via een graanimportkantoor in Antwerpen. Vandaag heeft Cargill meer dan 1200 werknemers in dienst en dit in acht vestigingen: Antwerpen (drie vestigingen), Gent, Izegem, Mechelen, Moeskroen en Vilvoorde. Het bedrijf heeft verschillende en uiteenlopende activiteiten in België, waaronder de productie van voedingsmiddelen ingrediënten en de verwerking, distributie en verkoop van verschillende landbouwproducten. Cargills Europese hoofdkantoor voor voedingsactiviteiten, Cargills Europese onderzoeks- en ontwikkelingscentrum (O&O) en het belangrijkste technische centrum voor Europa, het Midden Oosten en Afrika, zijn eveneens in België gevestigd.

Cargills activiteiten in België:

- Productie en verkoop van industriële chocolade
- Verkoop van zoetstoffen en zetmeel
- Verkopen, persen, raffineren, bottelen en harden van oliezaden en granen
- Gespecialiseerde voedingsmiddelen ingrediënten zoals verdikkingsmiddelen
- Onderzoek en ontwikkeling
- Biodiesel

Cargill investeringen in België

Cargill is sinds de vestiging in de haven van Antwerpen in 1953 aanzienlijk gegroeid. De Cargill investeringen in België zijn:

2020 - Cargill investeert 18 miljoen euro om een "House of chocolate" -complex te bouwen in zijn fabriek in Moeskroen. De opening van het proefcentrum is gepland in het najaar van 2021, het chocoladebelevingscentrum en het sensorisch laboratorium in januari 2022.

2019 - Cargill neemt de in België gevestigde leverancier van chocolade- en snoepdecoraties, Smet, over en investeert 4 miljoen euro voor de introductie van nieuwe suikerverminderende mogelijkheden op zijn site in Moeskroen.

2018 - Cargill investeert 17,5 miljoen euro in een opgewaardeerde raffinaderij op zijn site in Izegem en 12 miljoen euro in een nieuwe productielijn voor vloeibare chocolade in Moeskroen.

2013 - Cargill investeerde 35 miljoen euro en verdubbelt daarmee de capaciteit van zijn Belgische chocoladefabriek in Moeskroen.

2012 - Cargill investeerde 8 miljoen euro voor de uitbreiding en renovatie van zijn onderzoeks- en ontwikkelingscentrum in Vilvoorde.

2011 - Cargill neemt Provimi over, een wereldwijde leider in de productie van diervoeders.

2008 - Cargill voltooit de bouw van de multi-granen pers, raffinage en biodiesel installatie te Gent.

2006 - Cargill vormt een joint venture, Bioro, met Biodiesel Holding en Vanden Avenne voor de bouw van een 250.000 ton biodieselfabriek in Gent.

2005 - Cargill maakt belangrijke investeringen in haar industriële chocoladeproductiefaciliteit te Moeskroen. Cargill maakt belangrijke investeringen in haar site te Izegem voor de verhoging van de productiecapaciteit van vloeibare en tropische oliën.

2003 - Cargill opent voor haar voedingsactiviteiten een Europees hoofdkantoor in Mechelen.

2002 - Cargill verwerft de resterende 50% aandelen in AOP's (Associated Oil Packers) gebottelde oliën business van Vandemoortele. Cargill verwerft Cerestar, een vooraanstaande leverancier van zetmeel en zetmeelderivaten - de grootste acquisitie in de geschiedenis van Cargill. Deze acquisitie omvat ook Cerestars onderzoeks- en ontwikkelingscentrum te Vilvoorde.

7.3.4 Betrokken bij de gemeenschap

Cargill investeert in lokale gemeenschappen door middel van economische ontwikkeling, samenwerking, giften en vrijwilligerswerk van onze medewerkers. Cargill biedt zakelijke ondersteuning aan zorgvuldig gekozen nationale en wereldwijde non-profit- en niet-gouvernementele organisaties (NGO's) die de gemeenschappen dienen waarin onze business actief is. We ondersteunen partners die actief zijn in onze aandachtsgebieden voedselveiligheid, voeding en duurzaamheid. Daarnaast ondersteunen onze bedrijven, vestigingen en Cargill Cares Councils (door werknemers geleide groepen) maatschappelijke en non-profitorganisaties in hun plaatselijke gemeenschap.

Cargill Cares Councils streven ernaar kwesties te erkennen die belangrijk zijn voor onze gemeenschappen, effectieve relaties met leiders van de lokale gemeenschap op te bouwen, te helpen bij de verbetering van de levensstandaard en levendige, stabiele gemeenschappen te bevorderen.

Lokale activiteiten

De Cargill Cares Council in België richt zich heel actief op het ondersteunen van projecten in de gemeenschappen waarin en -rond onze productievestigingen en kantoren gelegen zijn.

[bron: www.cargill.com]

52. Sluiskil – Yara Sluiskil B.V.

7.4.1 Onze missie

De missie van Yara is eenvoudig en tegelijkertijd ambitieus: "To responsibly feed the world and protect the planet".

Onze gewasvoedingsoplossingen en producten voor precisielandbouw stellen landbouwers in staat om opbrengsten en productkwaliteit te verhogen en tegelijkertijd de impact op het milieu te verlagen. Onze milieu-oplossingen en industriële oplossingen, verbeteren de luchtkwaliteit en verminderen emissies. Wij hebben wereldwijd meer dan 17.000 werknemers en zijn actief in meer dan 60 landen.

7.4.2 Yara Sluiskil

Yara Sluiskil is een productievestiging van het Noorse bedrijf Yara International dat wereldwijd in 52 landen vestigingen heeft, haar producten in meer dan 150 landen verkoopt en bijna 13.000 medewerkers heeft. Yara Sluiskil is al sinds 1929 op de huidige locatie in de Kanaalzone Gent-Terneuzen gevestigd en maakt stikstofhoudende kunstmest en industriële chemicaliën, zoals Air 1® en NOxCare®, maar bijvoorbeeld ook CO₂ voor de frisdrankindustrie en bierbrouwerijen.

Binnen het concern is de vestiging in Sluiskil een van de grootste productielocaties, waar in 2015 maar liefst 4,9 miljoen ton product verladen werd. De fabrieken behoren tot de meest efficiënte en betrouwbaarste ter wereld. Veiligheid heeft topprioriteit. In 2014 werd een veiligheidsrecord bereikt van 4 miljoen werkuren zonder ongeval met verzuim, oftewel 2.500 arbeidsjaren.

Het bedrijf ontwikkelt zich de laatste jaren in snel tempo van een bulkproducent naar leverancier van speciale kunstmeststoffen en producten die bijdragen aan milieuverbetering. Bij Yara Sluiskil werken 600 vaste medewerkers. Het bedrijf neemt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus en is dankbaar voor de goede relatie en het vertrouwen dat ze van haar brede groep stakeholders krijgt.

De productielocatie in Sluiskil is sinds 1929 gelegen aan het kanaal van Gent naar Terneuzen, een belangrijke doorgang aan diep vaarwater. Enerzijds verbonden via de Westerschelde met de Noordzee en anderzijds goede aansluitingen naar de belangrijke Europese rivieren en kanalen.

Zoals bij vele Europese kunstmestproductielocaties, was de ontwikkeling gerelateerd aan de beschikbaarheid van cokesoven gas uit een naburige cokesfabriek. Tegenwoordig gebruikt Yara Sluiskil vooral Noordzeegas om hoogwaardige stikstofmeststoffen en industriële chemicaliën te produceren.

7.4.3 Yara Sluiskil in het kort

Algemene informatie over Yara Sluiskil, zoals feiten en cijfers:

- 942 miljoen euro omzet (2015)
- 600+ werknemers, incl. 30 OSS en R&D
- 4,9 miljoen ton aan producten geladen (2015)
- #1 in Yara ammoniumnitraten en industriële producten
- 15% van totale productievolume van Yara wereldwijd
- 135 hectare terrein, 100 ha bebouwd
- Gesitueerd aan diep vaarwater met vrije toegang tot de Noordzee en Europese rivieren, wegennet en spoorverbindingen
- 2 miljard kuub aardgas/jr, waarvan 80% als grondstof; hoofdzakelijk afkomstig uit de Noordzee (Engeland/Noorwegen)

- In 2015 iedere seconde van het jaar 158 kilogram producten geladen 24/7 (2015)
- -60% CO2 reductie sinds 2005, ondanks 1.5 miljoen ton extra productvolume

7.4.4 Productie-eenheid Sluiskil

De locatie beschikt over drie ammoniakfabrieken, vier CO₂-fabrieken, twee salpeterzuurfabrieken, twee ureumfabrieken (één prill- en één granulatiefabriek) en twee nitraatgranulatiefabrieken.

In Sluiskil staan de grootste ammoniak- en nitraatmeststoffenfabrieken van Yara en in Europa. In de afgelopen jaren is de productie van ammoniak en de daaruit afgeleide producten zoals nitraat, ureum en Air 1® aanzienlijk toegenomen. De site in Sluiskil produceert 1.8 miljoen ton ammoniak per jaar, dat voor verreweg het grootste deel lokaal gevaloriseerd wordt tot een breed scala eindproducten.

Goede aansluitingen op de Europese gasnetwerken zorgen voor flexibiliteit in het betrekken van aardgas van de verschillende aanbieders op die netwerken. Elektriciteit wordt voor een belangrijk deel lokaal opgewekt. Het grootste deel van de eindproducten wordt in Europa verkocht, maar ook een aanzienlijk deel wordt verscheept, hoofdzakelijk naar Noord- en Zuid-Amerika.

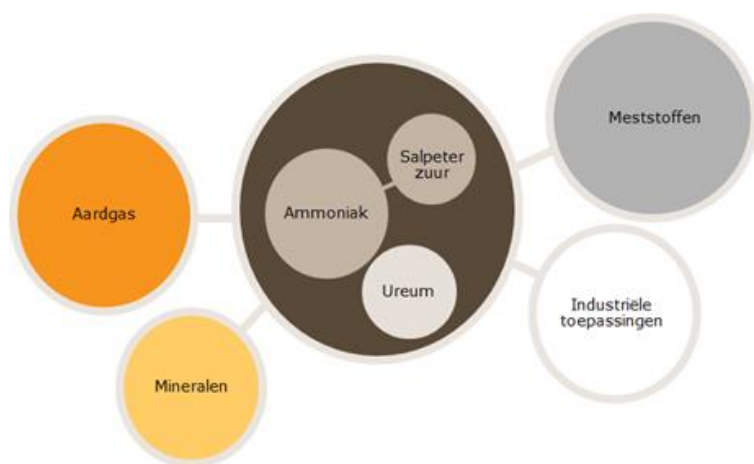
7.4.5 Wat we doen

Op het terrein in Sluiskil staan moderne en zeer energie-efficiënte fabrieken die qua veiligheid, technologie en betrouwbaarheid tot de top van de wereld behoren.

Op het terrein in Sluiskil staan moderne en zeer energie-efficiënte fabrieken die qua veiligheid, technologie en betrouwbaarheid tot de top van de wereld behoren.

De grondstoffen voor de bereiding van minerale meststoffen zijn aardgas, lucht en water (stoom) en vaste stoffen zoals dolomietsteen en gips.

Vanuit aardgas wordt waterstof gemaakt, dat met stikstof uit de lucht omgezet wordt in ammoniak. De ontstane CO₂ wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de productie van ureum (ammoniak en CO₂ samen) en voor levering aan industriële klanten zoals de tuinbouw, bierbrouwers en frisdrankproducenten. Ook wordt zogenaamd 'droogijs' gemaakt van CO₂ en de naastgelegen tuinbouw wordt gevoed met rest-CO₂ vanuit de fabrieken van Yara Sluiskil.

Ammoniak is dus de back-bone van de productielocatie. Wanneer ammoniak verbrand wordt over een katalysator en daarna geabsorbeerd in water ontstaat salpeterzuur dat deels verkocht wordt aan voedingsmiddelenindustrie, maar hoofdzakelijk gebruikt wordt voor de productie van ammoniumnitraat. Ammoniumnitraten zijn zeer efficiënte meststoffen met een lage milieu footprint die door de Nederlandse akkerbouwer gebruikt worden om goede gewasopbrengsten te genereren tegen een lage milieubelasting.

Ruim 80% van de productie bereikt de klant via het water. Schepen met een maximum laadvermogen tot 50.000 ton en een maximale diepgang van 12.5 meter kunnen afmeren aan de kade die volledig in het bezit en beheer is van Yara Sluiskil.

Als dochter van Yara International ASA, met 12.000 werknemers, verspreid over meer dan 50 landen, beschikt Yara Sluiskil over ruime mogelijkheden voor Research & Development die gericht zijn op de ontwikkeling van nieuwe samenstellingen en de verbetering van bestaande producten en technieken. Zo heeft Yara Sluiskil een eigen granulatieproces ontwikkeld dat tegenwoordig in vrijwel alle granulatiefabrieken wereldwijd wordt toegepast. In de onderzoeksafdeling wordt ook naar een verdere verlaging van de milieubelasting en verbetering van het energieverbruik gezocht.

Met de bouw van de nieuwe ureum-8 fabriek is Yara Sluiskil weer koploper op gebied van opschaling van innovatieve, nieuwe technologie. Binnen 5 jaar investeerde het moederconcern meer dan 700 miljoen euro in gloednieuwe installaties.

7.4.6 Duurzaamheid

Ons 'Total Quality System' (TQS) garandeert de kwaliteit van alle aspecten van onze dagelijkse activiteiten. Dit systeem vormt de grondslag voor certificering van de productkwaliteit (ISO 9001), het milieu (ISO 14001), de gezondheid en veiligheid op het werk (OHSAS 18001) en de Yara Sluiskil arbodienst (conform de Nederlandse wetgeving). Daarnaast controleren we onze voedselproducten met de HACCP-methode (CO₂-productie, ISO 22000). De verdere ontwikkeling en optimalisatie van verantwoorde en veilige producten valt ook binnen het TQS-raamwerk.

Met belangrijke stakeholders zoals overheden, omwonenden, ngo's, bedrijven en kennispartners zijn we voortdurend in gesprek over verduurzaming. Binnen 10 jaar wisten we onze CO₂ footprint met maar liefst 60% te verlagen, terwijl de productie met ruim 1.5 miljoen ton toenam over dezelfde periode. Ook de thermische belasting op het Kanaal is verminderd door het toepassen van luchtkoeling. Met de investering in Ureum-8 zal de stofemissie sterk verminderen.

Daarnaast voerde Yara Sluiskil diverse innovatieve projecten uit om waterstromen her te gebruiken in de processen, de stoombalans te optimaliseren en samen met natuurorganisaties was Yara Sluiskil een van de eersten die het concept 'Tijdelijke natuur' toepaste met braakliggende terreinen. Met een tiental andere bedrijven in de regio participeert Yara Sluiskil in het project Smart Delta Resources (SDR) waarin met bedrijven, overheden en kennisinstellingen gewerkt wordt aan grootschalige innovatieve grensontkennende business cases.

Samen met de havenbeheerder Zeeland Seaports participeert Yara in de ontwikkeling van glastuinbouw, waarbij het bedrijf restwarmte en CO₂ rechtstreeks aan de naastgelegen kassen levert. Hiermee wordt een CO₂ besparing van maar liefst 135.000 ton per jaar gerealiseerd. Yara is met dit unieke project voorloper in Nederland en Europa.

Vermindering van de ammoniakexport en per zeeschip vanuit Sluiskil om de externe veiligheid te vergroten (een wens van de Nederlandse regering) werd gerealiseerd door de bouw van de nieuwe ureum-7 fabriek.

[bron: www.yara.nl]

7.5 AMBASSADEUR – TERNEUZEN - Innovatieweg 18 (bezoekadres Terneuzen Diamond Centre) – Dow Benelux (chemische industrie) – www.nl.dow.com

53-54. Terneuzen – Dow Benelux

7.5.1 Dow in de Benelux

Dow is sinds 1955 actief in de Benelux. Het bedrijf heeft momenteel ongeveer 4.000 medewerkers in dienst op acht grote locaties in Nederland (Terneuzen, Delfzijl en Dordrecht) en België (Antwerpen, Brussel, Tertre, Zwijndrecht en sinds 2016 Seneffe), waaronder zes productielocaties die producten leveren aan klanten in consumer care, infrastructuur en de verpakkingindustrie.

7.5.2 Dow Producten

Dow ontwikkelt eersteklas materials science oplossingen die essentieel zijn voor de menselijke vooruitgang. Wij leveren een breed scala aan gedifferentieerde, op technologie gebaseerde producten voor een breed scala aan industrieën.

Overzicht van producten:

- o [Additieven en modificatoren](#)

- o [Lijmen en afdichtingsmiddelen](#)
- o [Amines en chelaten](#)
- o [Geleidende materialen](#)
- o [Elastomeren en Plastomeren](#)
- o [Schuimbestrijdingsmiddelen](#)
- o [Gels, insluitingen en conforme coatings](#)
- o [Smeermiddelen en vloeistoffen](#)
- o [Monomers](#)
- o [Optische materialen](#)
- o [Plastic additieven](#)
- o [Polyethyleen](#)
- o [Polyurethanes](#)
- o [Deklaag-systemen en middelen](#)
- o [Harsen, bindmiddelen en filmvormers](#)
- o [Silanen en Siliconaten](#)
- o [Oplosmiddelen en glycolen](#)
- o [Speciale polymeren en verbindingen](#)
- o [Oppervlakteactieve stoffen, emulgatoren en polyglycolen](#)

7.5.3 Dow Markten

Dow combineert chemie, biologie en fysica om de innovatieve producten in verschillende belangrijke markten te creëren. Wij bieden vooruitstrevend denken en innovatie aan markten over de hele wereld met oplossingen die essentieel zijn voor de menselijke vooruitgang.

Overzicht van markten:

- o [Landbouw, veevoer en dierverzorging](#)
- o [Auto- en transportsector](#)
- o [Schoonheids- en persoonlijke verzorging](#)
- o [Bouw, constructie en infrastructuur](#)
- o [Chemische productie en industrie](#)
- o [Consumentengoederen en apparaten](#)
- o [Elektronica](#)
- o [Films, Tapes en Release Liners](#)
- o [Voedsel en Drank](#)
- o [Gezondheidszorg en Hygiëne](#)
- o [Thuiszorg, industriële en institutionele reiniging](#)
- o [Olie, gas en mijnbouw](#)
- o [Verpakkingen](#)
- o [Verf, inkt en coatings](#)
- o [Energie, water en telecommunicatie](#)
- o [Pulp en papier](#)
- o [Textiel, Leer en Gebonden textiel](#)

7.5.4 De toekomst van duurzaamheid

We wachten niet op verandering. We werken onophoudelijk aan een betere wereld voor iedereen. Door chemie te verbinden met wetenschap en duurzame keuzes, wil Dow bijdragen aan het oplossen van de meest dringende problemen waarmee de wereld kampt, zoals de energie- en klimaatcrisis en de beschikbaarheid van veilig en schoon drinkwater.

We zijn ervan overtuigd dat er voor de chemische industrie een sleutelrol is weggelegd in de transformatie naar een duurzame samenleving. Dow kan én moet hier een voorbeeldfunctie in vervullen. We bekijken daarnaast continu hoe we duurzaamheid in alle facetten van ons bedrijf kunnen integreren en hoe we onze footprint kunnen verminderen. Duurzaam denken en doen zit in ons DNA. Wil je weten wat er in Terneuzen gebeurt?

Bezoek [DowCircles.nl](#)

Routekaart naar nul, Steel2Chemical, Wetlands en Robollega's zomaar een greep uit de projectnamen die je terugvindt op ons nieuwe duurzaamheidsplatform. Het klinkt misschien wat futuristisch, maar niets is minder waar. Sterker nog, het zijn lopende projecten in de zoektocht naar innovatieve producten én duurzamere oplossingen voor het milieu en onze leefomgeving.

Onze collega's beantwoorden jullie veel gestelde vragen over veiligheidstopics zoals fakkelen. Onder meer Cees, Arjen en Ronald vertellen vanuit hun passie over diverse projecten, zoals Schone Schelde, een initiatief waarmee we samen de strijd aangaan tegen zwerfafval. Zo maken we samen de cirkel rond!

7.5.5 Donaties in de Benelux

Dow Benelux onderhoudt nauwe relaties met de omgeving. Zo hebben we een actief donatiebeleid. Op die manier dragen wij bij aan lokale en regionale projecten die de kwaliteit van leefomgeving duurzaam verbeteren. We leggen daarbij accenten op natuur en milieu, onderwijs, innovatie en inclusie. Wilt u een donatieverzoek indienen?

Onze leefomgeving duurzaam verbeteren

Wij zijn graag betrokken bij de mensen in onze omgeving. Door als grootste werkgever in Zeeuws-Vlaanderen vele initiatieven en evenementen te ondersteunen, dragen we bij aan de leefbaarheid, het welzijn en de economie in onze regio. Zo hebben we ook een enthousiast donatieteam. Zij willen namens onze organisatie graag ondersteunen in lokale en regionale projecten die de kwaliteit van onze leefomgeving duurzaam verbeteren.

Donaties liggen altijd in lijn met onze organisatiewaarden. Aandachtsgebieden zijn natuur & milieu, onderwijs, innovatie en diversiteit & inclusie. Afgelopen periode hebben we ook projecten gerelateerd aan de coronacrisis ondersteund.

Ons Terneuzen donatieteam

Het donatieteam van Dow Terneuzen bestaat uit een aantal enthousiaste collega's die werkzaam zijn binnen diverse afdelingen in onze organisatie, namelijk: Operations, R&D, EH&S en ondersteunende afdelingen zoals HR Talent Acquisition/Communicatie. Onderdeel van ons donatieteam zijn:

- Viola Dobbelaar (Centralworkforce Agency, woonachtig in Schapenbout)
- Emanuela Hermes (HR Talent Acquisition Team, woonachtig in Ovezande)
- Cees van Houwelingen (Environmental Expertise & Regulatory Affairs, woonachtig in Terneuzen)
- Matthijs Ruitenbeek (Research Scientist Plastics Processes & Circularity, woonachtig in Middelburg)
- Bart Hendriks (Senior Production Engineer LHC, woonachtig in Lamswaarde)
- Anneli Deij (Communicatiemedewerker, woonachtig in Middelburg)

[bron: www.nl.dow.com]

8 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE AMBASSADEURS VAN DE INDUSTRIECULTUUR IN OOST-VLAANDEREN

8.1 AMBASSADEUR - GENT / SAS VAN GENT (KGT) - Moerbaartkaai 2 / Westkade 113 - Cargill (zetmeelindustrie) – www.cargill.com

Zie tekst bij Provincie Zeeland (7.3).

8.2 AMBASSADEUR - GENT (KGT) - John Kennedylaan 51 - Acelor Mittal (metaalindustrie) – www.belgium.acerlormittal.com

55. Gent – ArcelorMittal

8.2.1 Innovatieve en duurzame staalproducten

Onze ArcelorMittal-sites in België (Gent, Luik, Geel en Genk) behoren tot de [ArcelorMittal-groep](#). Samen maken we innovatieve en duurzame staalproducten voor [de meest uiteenlopende toepassingen](#) in het

dagelijkse leven. Met de expertise en motivatie van onze 5.800 medewerkers maken we dagelijks het verschil voor onze klanten en dragen we bij tot [een betere maatschappij](#). Dat is onze [missie](#).

8.2.2 Innovatie in staalproductie

ArcelorMittal Belgium is een referentie in de staalsector. We maken staal op een hoogtechnologische en efficiënte manier van A tot Z, [van grondstoffen tot kwalitatief hoogwaardige eindproducten](#).

We maken staal van A tot Z: we verwerken grondstoffen, vooral ijzererts en kolen, tot kwalitatief hoogwaardig staal dat wordt gebruikt in de meest uiteenlopende toepassingen.

Jaarlijks verlaat ruim 6 miljoen ton staal onze sites, via land, ter zee of via spoor. Overal waar je kijkt kom je ons staal tegen. Van je auto, tot je verwarming, je koelkast, maar ook in de windturbines die je langs de weg tegenkomt. Of denk maar eens aan het dak van de Ghelamco Arena en de Gentse stadsbibliotheek De Krook.

Het maken van staal gebeurt in verschillende stappen.

Grondstoffenbehandeling

ArcelorMittal Belgium maakt staal vertrekkende van grondstoffen, voornamelijk erts en kolen. Jaarlijks wordt 10 miljoen ton grondstoffen in grote zeeschepen aangevoerd van over zee en die moeten worden verwerkt.

De afdeling grondstoffen, haven, vervoer en baanrecuperatie is de logistieke afdeling bij uitstek van ons bedrijf. Ze zorgt ervoor dat de zeeschepen worden gelost en dat de grondstoffen zorgvuldig gescheiden worden opgeslagen in de grondstoffenparken. We maken daarvoor gebruik van havenkranen, graverwerpers en een indrukwekkend netwerk van transportbanden.

De afdeling staat daarnaast ook in voor het transport van vloeibaar ruwijzer van de hoogovens naar de staalfabriek en voor de verzending van afgewerkte producten.

Tot slot levert de afdeling ook een belangrijke bijdrage aan onze milieuprestaties, doordat ze instaat voor de verwerking van recuperatieproducten en secundaire grondstoffen.

Cokesfabriek

Steenkolen zijn nodig om vloeibaar ruwijzer te kunnen maken in de hoogoven, maar we kunnen ze niet rechtstreeks in de hoogoven gebruiken. Ze bevatten immers te veel schadelijke of onnuttige producten voor het hoogovenproces en bovendien zijn ze niet sterk genoeg om de lading in de hoogoven te dragen. Daarom worden de kolen eerst omgezet in cokes.

We warmen een kolenmengsel in cokesovens op tot ongeveer 1.250 °C. Aangezien er geen zuurstof aanwezig is in die afgesloten ovens, verbranden de kolen niet. Dat proces noemen we "droge destillatie". Het duurt ongeveer 18 uur om 35 ton kolen om te zetten in 25 ton cokes.

Zodra de kolen in cokes omgezet zijn, worden de zijdeuren van de oven weggenomen en duwt de arm van de ontladmachine de gloeiende cokes uit de oven. De cokes komt in de bluswagen terecht. Die rijdt met de cokes onder de blustoren, waar ze besproeid wordt met water. Dezelfde wagen brengt daarna zijn inhoud naar de cokeskaai, waar de cokes verder kan uitdampen.

Een cokesgraver stuurt vervolgens de cokes via een transportband naar de cokesstabilisatie, waar de cokes gebroken en gezeefd wordt.

Tijdens het destillatieproces komt een grote hoeveelheid gas en rook vrij, die – na zuivering – cokesgas oplevert en andere waardevolle nevenproducten, zoals teer, zwavel, ammoniak, naftaleen en benzol.

Zowel de cokesproductie als de gaszuivering verlopen sterk geautomatiseerd.

De geproduceerde cokes wordt als brandstof gebruikt in de hoogoven en speelt een rol in de chemische processen die in de hoogoven plaatsvinden. Het cokesgas dat we produceren, verbruiken we volledig intern als brandstof.

Sinterfabriek

De belangrijkste grondstof om staal te maken, is ijzererts. Maar net als steenkolen kunnen we ook ijzererts om chemische en fysische redenen niet rechtstreeks in de hoogoven gebruiken. Daarom wordt het ijzererts eerst omgezet in sinter.

De roosterband is een gesloten ketting opgebouwd uit tegen elkaar staande roosterwagens. De uitgespreide laag wordt aan de bovenkant aangestoken met behulp van branders. Terwijl de roosterband zich voortbeweegt, worden de rookgassen weggezogen via afzuigkasten onder de roosterband. Het mengsel wordt met andere woorden gebakken van boven naar onderen. Aan het uiteinde van de sinterband valt de gesinterde warme ertschoek op een breekdek, waar de choek gebroken en gekoeld wordt. De sinter heeft nu de juiste chemische samenstelling, korrelgrootte en fysische eigenschappen om in de hoogoven te worden gebruikt.

Sinter vertegenwoordigt traditioneel 90% van de hoogovenlading. De rest van de lading bestaat uit pellets en gekalibreerd ijzererts.

Hoogovens

In de hoogovens (Gent) zetten we ijzererts, onder de vorm van sinter, om in vloeibaar ruwijzer. Dat is zuiver ijzer, de ideale basis om in een volgende productiestap staal te maken.

De hoogovens produceren vloeibaar ruwijzer door ijzerertsen reducerend te smelten. IJzerertsen zijn verbindingen van ijzer met zuurstof. Reduceren betekent dat we de zuurstof uit de ertsen verwijderen. De grondstoffen voor de hoogoven, cokes en sinter, worden vanuit voorraadbunkers naar de top van de hoogoven gebracht en in de vultrechter van de hoogoven gegoten. Van daar zakt de materie af naar een van de twee materiebunkers. Een ronddraaiende schommelgoot zorgt ervoor dat de lading in de hoogoven gelijkmatig verdeeld wordt, in mooie horizontale lagen.

Onderaan de hoogoven wordt hete lucht ingeblazen die een temperatuur heeft van 1.000 °C tot 1.200 °C. De hete lucht reageert met de cokes en poederkool en vormt een reductiegas, dat de zuurstof uit de ijzerertsen gaat onttrekken. Tegelijk ontstaat de warmte die nodig is om de gereduceerde ijzerertsen te smelten.

Naarmate de hoogovenlading daalt, vindt de omzetting van ijzererts in vloeibaar ruwijzer plaats. Het vloeibare ruwijzer verzamelt zich onderaan in de hoogoven. Op geregelde tijdstippen wordt het ruwijzer langs een van de twee gietgaten afgetapt en opgevangen in torpedowagens, die het ruwijzer naar de staalfabriek vervoeren.

Tijdens het hoogovenproces wordt er, naast ruwijzer, ook slak gevormd. Die ruwijzerslak drijft op het ruwijzerbad en bevat de smeltmiddelen en het ganggesteente uit het erts. De slak wordt samen met het ruwijzer afgetapt. Via een aparte goot vloeit ze dan naar een installatie waar ze met krachtige waterstralen wordt bespoten en zo gegranuleerd. De bekomen gekorrelde slak wordt in filtreertrommels van het water gescheiden. Het hoogovenzand dat we zo bekomen, wordt verkocht aan de cementindustrie.

Bij de productie van ruwijzer ontwikkelt zich in de hoogoven ook veel gas dat samen met een hoeveelheid stof, afkomstig uit de lading, boven aan de hoogoven ontsnapt langs vier leidingen. Na zuivering wordt een deel van het hoogovengas intern verbruikt als brandstof. Een ander deel gaat naar de nabijgelegen elektriciteitscentrale van ENGIE en wordt gebruikt om elektriciteit te produceren.

Staalfabriek

In de staalfabriek zetten we het ruwijzer, afkomstig van de hoogovens, om in staal. Door zijn chemische samenstelling heeft ruwijzer immers niet de juiste eigenschappen om bijvoorbeeld auto's, windturbines en radiatoren te maken.

De staalfabriek bestaat uit twee secties:

1. de [convertersectie](#), waar het vloeibare ruwijzer behandeld wordt en omgezet in vloeibaar staal,
2. de [continugijeterij](#), waar het vloeibare staal gestold wordt tot stalen plakken.

Convertersectie

In de staalfabriek wordt het vloeibare ruwijzer, als dat nodig is, eerst ontzwaveld. Daarna wordt de slak afkomstig van het hoogoven- en het ontzwavelingsproces verwijderd. Na het afslakken gieten we het ruwijzer uit in de converter, waarin al zorgvuldig afgewogen hoeveelheden schroot geladen werden. Doordat staal oneindig recycleerbaar is, kunnen we schroot gebruiken om nieuw staal te maken. Ongeveer 15% tot 20% van de nodige grondstoffen om nieuw staal te maken, wordt vervangen door gerecycleerd schroot. We blazen met een watergekoelde lans zuivere zuurstof bovenop het ruwijzerbad, om de koolstof en chemische onzuiverheden te verbranden die zich in het ruwijzerbad bevinden. Om het zuiveringproces zo optimaal mogelijk te laten verlopen, voegen we ook toeslagstoffen (kalk, kalksteen, ertsen...) aan het bad toe en blazen we via de convertorbodem een inert gas in (stikstof of argon). De ongewenste stoffen in het ruwijzer verbranden ofwel tot slakken die boven op het bad gaan drijven ofwel tot gassen. De rookgassen worden gekoeld en gezuiverd in ontstoffingsinstallaties. Een deel van het gezuiverde convertorgas kan in de productieafdelingen van ArcelorMittal Gent worden gebruikt als alternatief voor aardgas, met een ander deel wordt stroom opgewerkt in de nabijgelegen elektriciteitscentrale van ENGIE. Na het blaasproces is het ruwijzer staal geworden. Het staal wordt uitgegoten in een staalpan en kan nog bijkomend worden behandeld:

- o we kunnen nog legeringselementen toevoegen.
- o in de panbehandelingsinstallatie verbeteren we de homogeniteit van het staal op het vlak van temperatuur en samenstelling en kunnen we het staal optimaal zuiveren van eventuele insluitsels en onzuiverheden.
- o om nog beter vervormbare staalsoorten te produceren, kunnen we het staal bijkomend behandelen in een van de twee RH-vacuümontgassers. Daar hebben we de mogelijkheid om zeer diep te ontkolen en aansluitend, onder vacuüm, te desoxideren en te legeren.

De staalpan, die tot 295 ton staal kan bevatten, wordt dan naar de continugijeterij gebracht.

Continugieten

In de continu-gieten wordt het vloeibare staal gestold tot strengen, die uiteindelijk in plakken worden gesneden. Eerst brengt een gietkraan de staalpan naar de draaitoren van de continu-gieten en zet die ze af in een van de twee draagarmen. De toren draait dan 180° en brengt de pan in gietpositie. Onderaan de staalpan wordt de draaidoorloop geopend, waardoor het vloeibare staal in een verdeler vloeit en daarna in twee watergekoelde gietvormen, die de afmetingen van de gietstrengen bepalen. Zodra de staalpan geopend is, gieten we onophoudelijk tot de pan leeg is. Aangezien de verdeler een aanzienlijke reserve aan staal bevat, kunnen we een lege pan eenvoudig wisselen met een volle door de draaitoren met 180° te zwenken, zonder het gieten in de gietvorm te onderbreken. Daarom heet dit procédé "continu-gieten". Onder de gietvorm bevindt zich een hele reeks rollen waartussen het gegoten staal zich beweegt. Om de stolling van het staal te bevorderen, spuiten we grote hoeveelheden water tussen de rollen. De verticaal gegoten streng wordt afgebogen, zodat hij horizontaal op de rollentafel komt en ondertussen volledig gestold is. Als de gegoten strengen gestold uit de machine komen, worden ze op lengte gesneden door snijbranders. We hebben 2 continu-gieten. In continu-gieten 2 gieten we op enkele breedte, in continu-gieten 1 op dubbele breedte. Op het einde van continu-gieten 1 is daarom een installatie voorzien om de plakken ook op breedte te snijden. De gietbreedte varieert tussen 1.310 en 2.630 mm voor continu-gieten 1, tussen 950 en 2.000 mm voor continu-gieten 2. De strengen zijn altijd 22 cm dik en worden gesneden op een maximale plaklengte van 10,6 meter.

Warmwalserij

Ongeveer een derde van de producten die we naar klanten verzenden, zijn warmgewalste producten. In onze warmwalserij, te Gent, worden de plakken van de continu-gieten gewalst tot staalplaat met een einddikte tussen 1,25 en 13 mm.

De continu-gegoten plakken worden in het plakkenpark van de warmwalserij gesorteerd. Eventuele oppervlakfouten worden er verwijderd door middel van vlamtoetsen.

Voordat de plakken kunnen worden gewalst, moeten ze worden opgewarmd tot een temperatuur tussen 1.000 en 1.270 °C. Dat gebeurt in de opwarmovens van de warmwalserij.

Een plak die uit de oven komt, heeft een oxidehuid, die wordt verwijderd. Dat gebeurt in een oxidebreker, die elke plak aan de boven- en onderzijde afschraapt met een waterstraal onder een druk van 120 bar.

Daarna wordt de plak in verschillende stappen gewalst. In de voorwalsgroep, die bestaat uit een omkeervoorwalstuig en een continuvoorwalstuig, wordt de dikte van de plak herleid tot ongeveer 3 cm.

In de eindwalsgroep wordt de einddikte bereikt. Voordat de plaat de eindwalsgroep in gaat, wordt ze nogmaals van haar oxidehuid ontdaan. De eindwalsgroep bestaat uit zeven opeenvolgende walstuigen. Elk walstuig maakt de staalplaat progressief dunner en langer. Zodra de plaat de walsgroep verlaat, worden de dikte, de breedte, het profiel, de vlakheid en de temperatuur van de plaat gemeten.

Voordat de plaat opgewikkeld wordt, wordt ze met waterstralen gekoeld tot de gewenste temperatuur.

Zodra de plaat opgewikkeld is, wordt de staalrol van een bandijzer voorzien, wordt ze gewogen en krijgt ze een identificatienummer via een automatische markeermachine.

Een derde van de warmgewalste rollen is bestemd voor klanten en wordt verpakt en in het magazijn geplaatst. Twee derden van onze warmgewalste producten worden verder verwerkt in onze koudwalserij.

Koudwalserij

In onze koudwalserijen bewerken we de staalplaat tot een eindproduct met een dikte van minstens 0,15 mm en maximaal 3 mm.

In de koudwalserij wordt eerst de oxidehuid verwijderd die zich na het warmwalzen op de staalplaat heeft gevormd. Dat gebeurt in onze beitslijnen, waarin de staalplaat behandeld wordt met een zoutzuuroplossing.

In de tandemwalsgroepen wordt de staalplaat koudgewalst tot de gewenste einddikte bereikt is. De tandemwalsgroep bestaat uit aaneengesloten walstuigen, die de staalplaat progressief verdunnen. Een tandemwalsgroep werkt uitsluitend voor de automobielsector, de andere tandemwalsgroep verwerkt producten voor de overige sectoren.

Na het koudwalzen is de staalplaat verhard en kan ze niet meer verder worden verwerkt. Daarom moet het staal een warmtebehandeling ondergaan. Dat kan in onze stapelgloeierijen of in onze continu-gloeien- en afwerkingslijn.

De continu-gloeien- en afwerkingslijn is uitgerust met een hardingswalstuig, waarmee de staalplaat de nodige verlenging, ruwheid en vlakheid krijgt. Staalrollen die gegloeid werden in de stapelgloeierij, krijgen die bijkomende behandeling in de hardingswalserij, waar zulke hardingswalstuigen zich bevinden.

Onze koudwalserijen zijn ook uitgerust met knipbanen, die de rollen op lengte en breedte snijden.

In onze inspectielijnen kunnen we het plaatoppervlak bijkomend controleren. Indien nodig kunnen we de rol daar ook op het gewenste gewicht brengen, door ze te lassen of te knippen.

De koudgewalste rol kan nu worden verpakt en verzonden naar de klant, of verder afgewerkt.

Dompelverzinklijnen

Om het staal te beschermen tegen roestvorming, kunnen we het van een zinklaagje voorzien. Dat gebeurt in onze dompelverzinklijnen.

In de dompelverzinklijnen moet de koudgewalste staalplaat eerst ontvet en gegloeid worden. Zo verkrijgen we niet alleen de vereiste mechanische eigenschappen van de staalplaat, maar zal de zink zich ook optimaal hechten aan de staalplaat.

De staalplaat wordt eerst opgewarmd tot 700 à 850 °C en daarna afgekoeld tot 460 °C. De plaat wordt in een zinkbad geleid, dat ook 460 °C warm is. Wanneer de plaat uit het zinkbad komt, blazen luchtmessen de zinklaag af tot de gewenste dikte. Daarna wordt de staalplaat gekoeld.

Om de vervorming en de vlakheid van de plaat verder te verbeteren, kunnen we de staalplaat nog nawalsen en strekrichten.

Een zinkbekleding kan zelf ook oxideren; dan ontstaat "witte roest". Om dat te vermijden wordt de plaat ingeolied of kunnen we een chromaatlaagje aanbrengen na het verzinken.

Ten slotte wordt de verzinkte staalplaat geïnspecteerd, ingeolied, op maat geknipt en opgewikkeld.

Jet Vapor Deposition

De Jet Vapor Deposition of JVD-technologie bekleedt staalplaten in een vacuümruimte door zink tegen hoge snelheid op het staal te verstuiven. Het is een baanbrekende technologie in zowel de metallische bekleding van staal als in de ontwikkeling van nieuwe producten.

De JVD-lijn is het resultaat van jarenlang wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door de O&O-teams van ArcelorMittal en van de CRM-groep.

De eerste stap bestaat in het ontvetten van de staalplaat, zodat alle organische resten worden verwijderd. Vervolgens wordt de plaat naar het hart van de JVD-lijn gebracht.

Via het sas aan de ingang van de vacuümzone komt de staalplaat in een vacuümatmosfeer terecht. Na een lichte opwarmfase, wordt de plaat naar de verzinkingszone getransporteerd, waarbij zinkdamp op de staalplaat wordt door een beweegbare blaasinstallatie. De zink condenseert op de koude plaat en stolt. De beklede plaat gaat vervolgens naar een uitgangssas, vergelijkbaar met het ingangssas, waardoor de plaat terug naar een (normale) atmosferische druk gebracht wordt. De plaat verlaat de JVD-lijn om zijn route te beëindigen met de klassieke afwerkingsactiviteiten.

Elektrolytische verzinklijn

In onze elektrolytische verzinklijnen verwerken hoofdzakelijk staalproducten bestemd voor de automobielsector.

In de elektrolytische verzinklijnen worden de staalrollen eerst ontvet, gereinigd en ontdaan van hun oxidehuid.

Daarna worden ze met een snelheid van gemiddeld 100 m/min. door 15 galvanisatiecellen geleid, die gevuld zijn met een elektrolyt. Dat is verdund zwavelzuur waarin het zink wordt opgelost en splitst in zinkionen. We sturen een miljoen ampère elektrische stroom door de staalplaat, waardoor de zinkionen aangetrokken worden en zich aan de plaat hechten. Dat elektrochemische proces noemen we elektrolyse. Naargelang de wensen van de klant, ondergaat de staalplaat na het verzinken nog een nabehandeling, zoals fosfateren. Die behandeling zorgt ervoor dat de staalplaat gemakkelijker geperst kan worden, en dat, eventueel, de latere laklaag zich beter kan hechten aan de zinklaag. Voor niet-automobielklanten die de plaat niet lakken, kunnen we een chromaatlaag als eindlaag aanbrengen.

In onze inspectielijn kunnen we nadien nog bijkomende kwaliteitsinspecties uitvoeren of een aantal bijkomende bewerkingen doen op vraag van de klant, zoals kantsnijden, knippen, lassen, langsdelen en inoliën.

Organische bekledingslijnen

Zowel in Gent, Luik als in Geel beschikken we over organische bekledingslijnen, waarin we een verflaag kunnen aanbrengen op de staalplaat.

Voordat we de staalplaat kunnen verven, moeten we ze eerst ontvetten. Na twee alkalische reinigingen voorzien we de plaat van een chroomhoudende laag om de hechting van de verf aan de plaat te verbeteren en de corrosieweerstand te verhogen.

We brengen vier verflagen aan met één doorgang in de lijn.

We voorzien de voorbehandelde band eerst van een "primer"-verflaag. Die zorgt voor een zeer goede hechting tussen het metaal en de toplaag. De verflijn bevat twee ovens, met name de "primer"-oven en de "finish"-oven. Beide zijn identiek van constructie en worden opgewarmd met warme lucht.

Na de primer-oven wordt de band afgekoeld en gedroogd. In een volgende stap worden de eindlagen aangebracht. Wanneer de plaat de finish-oven verlaat, kunnen we in de PVC-verf een bijkomende structuur aanbrengen met twee indrukwalzen. Verschillende motieven zijn beschikbaar.

Na de eindlaagkoeling kan een strekrichter de vlakheid van het geverfde materiaal nog verbeteren. Voordat de geverfde staalrollen worden opgewikkeld, worden ze nog zorgvuldig geïnspecteerd.

ArcelorMittal Tailored Blanks Gent

De automobielsector is vragende partij om het gewicht van koetswerken steeds verder te verminderen. Lasergelaste vormstukken of tailor-welded blanks komen tegemoet aan die vraag.

Laser gelaste vormstukken zijn kant-en-klare onderdelen die bij autobouwers in één stuk tot koetswerkonderdeel kunnen worden geperst. Ze bestaan uit aan elkaar gelaste veelhoekige platen met een verschillende dikte en met al dan niet verschillende materiaaleigenschappen.

ArcelorMittal Tailored Blanks Gent beschikt over alle noodzakelijke installaties om op basis van verzinkte staalrollen laser gelaste vormstukken te produceren. De installaties zijn onderverdeeld in twee hoofdgroepen: een kniplijn of "blanking"-lijn en verschillende laslijnen.

In de blankinglijn knippen of ponsen we de al dan niet beklede rollen in plaatjes ("subblanks") met een door de klant bepaalde vorm. Dat knippen of ponsen gebeurt door een snijwerktuig (schaar of matrijs) dat in een mechanische pers is opgesteld. Afhankelijk van de opbouw van de matrijs worden er per persslag één of meerdere subblanks met hoge snijkantkwaliteit geproduceerd. De subblanks worden door magnetische afvoerbanden uit de matrijs verwijderd en via een stapelaar op laadborden gestapeld. We sturen de laadborden via transportkettingen naar een automatisch magazijn, in afwachting van verdere verwerking. De lasactiviteit bestaat erin om door middel van een laserstraal (met een vermogen tot 9 KW) twee of meerdere subblanks zonder toevoegmateriaal aan elkaar te lassen. Doordat we geen toevoegmateriaal gebruiken tijdens het lassen, moet de kwaliteit van de snede aan de laserlaszijde van de subblank voldoen aan strenge eisen van rechtlijnigheid, gladheid en uniformiteit. Tijdens het lasproces worden de geometrie en de oppervlakkwaliteit van de lasnaad continu bewaakt.

Ondersteunende diensten

Naast het productieproces kent het bedrijf een reeks ondersteunende diensten:

- o Algemeen onderhoud en energievoorziening
- o Industriële automatisering en modellen
- o Informatica
- o Engineering
- o Klantenrelaties
- o Kwaliteitsdienst
- o Progress Academy
- o HR
- o Interne en externe communicatie
- o Preventie
- o Milieu
- o Inkoop
- o Facilities management

8.2.3 Duurzaamheidsbeleid ArcelorMittal Belgium

ArcelorMittal Belgium met sites te Gent, Luik, Geel en Genk, streeft leiderschap na bij de productie van innovatieve en hoogkwalitatieve vlakke staalproducten in duurzaam ondernemerschap. Het duurzaamheidsbeleid van ArcelorMittal Belgium ondersteunt de ambities van de ArcelorMittal-Groep.

Het doel van ons duurzaamheidsbeleid is om een managementsysteem aan te sturen dat zorgt voor continue verbetering in de strategische domeinen Milieu en Energie, HR en Digitalisatie, en Innovatie en Klantgerichtheid.

Deze drie strategische domeinen zijn gestoeld op een doorgedreven Gezondheids- en Veiligheidscultuur.

Gezondheid en Veiligheid op de werkplek vormt onze basiswaarde en allerhoogste prioriteit: gezondheid en veiligheid voor al onze medewerkers, zonder onderscheid te maken tussen eigen personeel of medewerkers van contractanten. Onze 10 gouden regels spelen een centrale rol om de doelstellingen van onze 'Journey to Zero' (weg naar nul ongevallen) te bereiken. Daarnaast investeren we ook in de fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers.

Bij de implementatie van onze strategie en operationele doelstellingen steunen wij op de samenwerking met de klanten, omwonenden, industriële partners en leveranciers, academische wereld, R&D-centra, politieke en andere maatschappelijke belanghebbenden. Maximaal rekening houden met de verwachtingen van al onze belanghebbenden, maakt deel uit van onze 'license to operate'.

Onze bedrijfswaarden (respect, openheid, samenwerking en subsidiariteit) vormen de rode draad voor het verruimen en versterken van onze strategische domeinen.

Milieu en Energie

ArcelorMittal Belgium wil een voortrekkersrol opnemen op het vlak van milieu en energie-efficiëntie. We zijn bijzonder goed geplaatst om die uitdaging waar te maken, precies omdat we een volledig geïntegreerde cluster zijn met een naadloze overgang tussen verschillende productieafdelingen. Staal is het meest duurzame en milieuvriendelijke materiaal om onze welvaart op aarde te creëren en te onderhouden. Staal is immers 100% recycleerbaar, dit zonder verlies van kwaliteit. Naast dit duurzame aspect van staal, hechten we ook veel belang aan een duurzame manier van staal produceren. ArcelorMittal Belgium engageert zich om de Green Deal van Europa na te komen. We beogen een CO₂-reductie tegen 2030 van 55% t.o.v. 1990. Als groep wil ArcelorMittal klimaatneutraal zijn tegen 2050. Ons staalbedrijf bevindt zich in het hart van de circulaire economie en heeft een stappenplan om koolstofneutraal te worden en om afval uit de maatschappij te verwerken. We vervangen fossiele koolstof door groene en circulaire koolstof en door groene en circulaire waterstof. We doen dit stap voor stap op een ecologisch en economisch verantwoorde manier. We zetten ons in voor het gebruik van circulaire afvalstromen (gebruik van schroot, gebruik van houtafval uit containerparken, gebruik van plasticafval en gebruik van onze eigen industriële gassen) en voor de bouw van installaties om koolstof te fixeren in nieuwe producten zoals duurzame ethanol en synthetische nafta.

HR en Digitalisatie

Onze medewerkers vormen onze grootste troef. Daarom zetten we sterk in op loopbaanontwikkeling waarbij we de nodige opleidingen aanbieden zodat onze medewerkers hun vaardigheden verder kunnen ontwikkelen. Medewerkers worden ook aangemoedigd om hun loopbaan zelf in handen te nemen en na te denken over hun toekomst waarbij we tal van mogelijkheden aanbieden voor wie vooruit wil.

Er komen de volgende jaren heel wat thema's op ons af zoals langer werken in een volcontinue omgeving, de invulling van knelpuntberoepen, de impact van de klimaatverandering op onze arbeidsomstandigheden, een 'zenuwachtige' arbeidsmarkt met nood aan steeds meer flexibiliteit. We willen een antwoord op deze uitdagingen bieden door flexibele HR-oplossingen te ontwikkelen op maat van de individuele noden van onze medewerkers en onze teams, ondersteund door technologie.

Ons bedrijf wil diversiteit en inclusie omarmen. Wanneer je ideeën en talenten van medewerkers met verschillende profielen, achtergronden en ervaringen samenbrengt, krijg je een evenwichtiger besluitvorming en aanpak. Inclusie maakt ons dus creatiever, flexibeler en uiteindelijk sterker. Industrie 4.0 speelt een hoofdrol binnen onze ArcelorMittal Belgium-sites, waarbij het ons doel is om het 'slimme staalbedrijf van de toekomst' te worden. Als hoogtechnologisch en innoverende onderneming, zetten we de nieuwste technieken rond het vergaren, verwerken, visualiseren en analyseren van allerlei (proces)data dagelijks actief in.

Innovatie en Klantgerichtheid

ArcelorMittal Belgium is zich ervan bewust dat de klanten de reden van zijn bestaan uitmaken. De ambitie van ArcelorMittal Belgium bestaat erin uit te groeien tot de voorkeurleverancier van onze klanten op het vlak van productaanbod, service en kwaliteit.

Onze ambitie bestaat erin innovatieve producten met een hoge toegevoegde waarde te produceren die een duurzame levensstijl garanderen. We maken daarbij gebruik van technologisch geavanceerde processen die minder energie verbruiken en aanzienlijk minder koolstof uitstoten.

Ook onze klanten worden steeds meer klimaatbewust en vragen groen staal. ArcelorMittal Europa heeft hiervoor een concept ontwikkeld waarbij de CO₂-reductie omgezet wordt in een equivalent volume aan groen staal (XCarb™). Onze cluster wil hierin een voortrekkersrol opnemen en uitgroeien tot de cluster met de meeste tonnen groen staal.

Innovatie zit in het DNA van ArcelorMittal Belgium. We hebben alle troeven in huis om koploper te zijn op het vlak van innovatie: hooggekwalificeerde medewerkers, hoogtechnologische installaties en sterk geautomatiseerde processen. Daarnaast willen we samenwerken met verschillende strategische partners (bv. onderzoekscentra, onderwijswereld, andere bedrijven en sectoren) om koolstofneutraal staal te ontwikkelen.

Om onze bedrijfsprocessen te optimaliseren en onze prestaties continu te blijven verbeteren, hanteren we de WCM-methode gecombineerd met managementsystemen die voldoen aan de normen ISO 45001, ISO 50001, ISO 14001, ISO 9001, IATF 16949 en Responsible Steel.

In al onze bedrijfsprocessen worden volgende basisprincipes gehanteerd:

- Alle non-conformiteiten en incidenten kunnen we voorkomen en moeten we uitsluiten.
- We leven alle wettelijke en reglementaire vereisten na en voldoen aan of overstijgen de verwachtingen van belanghebbenden in onze bedrijfssector.

- o Meetbare doelstellingen voor de bedrijfsprocessen worden bepaald in nauw overleg tussen het management en de betrokken productie- en ondersteunende afdelingen. Het management volgt de resultaten van nabij op en stuurt de actieplannen bij waar nodig.
- o Communicatie, consultatie, betrokkenheid en opleiding van al onze medewerkers en de sociale partners zijn essentieel om onze doelstellingen te realiseren. We moedigen alle medewerkers aan om mee te zoeken naar verbeterpotentieel en om goede praktijken te delen.

[bron: www.belgium.acerlormittal.com]

8.3 AMBASSADEUR - GENT (KGT) - John F. Kennedylaan 15 - Volvo Cars (autoproductie) – www.volvocargent.be

56-58. Gent – Volvo Car

8.3.1 Volvo Car Gent

Welkom bij Volvo Car Gent, autofabriek in de haven van Gent (North Sea Port). Onze site bestaat uit een lasfabriek, spuitfabriek, eindassemblage en verschillende aanpalende zones. Met 183.238 geproduceerde wagens (2021) per jaar zijn we een van de sterkhouders binnen Volvo Car Corporation. Momenteel bouwen we de modellen XC40, V60 en C40. Met 6.500 medewerkers zijn we de grootste industriële werkgever van Oost-Vlaanderen.

Waar mensen het verschil maken

Volvo Car Gent maakt deel uit van Volvo Car Corporation. Al sinds de productie van zijn eerste wagen in 1927 staat Volvo garant voor enkele van de meest spraakmakende innovaties in de automobiellindustrie. Wist je bijvoorbeeld dat de moderne autogordel zoals we die nu kennen, door Volvo werd uitgevonden? Ook het vooruitstrevende beveiligingssysteem in al onze wagens wordt wereldwijd bewonderd. Een detectiesysteem voor voetgangers, die Volvo-chauffeurs helpt om in de meest veilige omstandigheden te rijden, het Scandinavische design dat zowel luxe als degelijkheid ademt. Het maakt van Volvo Cars een van de meest gerenommeerde premium automerken. Wat Volvo nog zo bijzonder maakt? Mensen. In de eerste plaats de miljoenen Volvo-chauffeurs en hun passagiers die dagelijks op ons merk vertrouwen. Maar ook de meer dan 40.000 medewerkers die wereldwijd mee het verschil maken en er elke dag voor gaan.

Duurzaam en innovatief: onze basis voor elektrificatie

Bij Volvo kijken we uit naar een nieuwe toekomst, een toekomst waar elektrificatie, autonomous driving en verbinding de sleutelwoorden zijn.

Tegen 2025 verwachten we dat de helft van alle verkochte Volvo's volledig elektrische wagens zullen zijn. Bovendien hebben alle nieuw ontwikkelde Volvo-modellen die sinds 2019 geïntroduceerd worden, een variant die voorzien is van een elektromotor. Meer dan een eeuw na de uitvinding van de verbrandingsmotor maken we plaats voor een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van de automobiellindustrie.

Volvo gaat de komende jaren een gevarieerd aanbod van volledig elektrische modellen, 'plug-in hybrid' en 'mild hybrid' modellen presenteren. De eerste volledig elektrische Volvo, de XC40 Recharge, wordt sinds de tweede jaarhalf van 2020 in de Gentse fabriek geproduceerd. De tweede volledig elektrische Volvo, de C40 Recharge, sinds de tweede jaarhalf van 2021.

8.3.2 Geschiedenis - De haven als troef

Het verhaal van Volvo Car Gent begint in 1965. Op 3 november van dat jaar werd de Volvo-fabriek in Gent officieel geopend, maar de eerste auto liep al van de lijn op 28 juni van dat jaar. De Zweedse ingenieur Lars Malmros had de Arteveldestad in de vroege jaren zestig, als jonge ingenieur uitgekozen als locatie voor een vestiging van Volvo in de toenmalige Europese Economische Gemeenschap. Het moest een havenstad zijn, en met de hulp van het Gentse stadsbestuur van toen, werd Gent uiteindelijk de uitverkoren locatie.

Aanvankelijk was Volvo NV, zoals het bedrijf toen heette, een kleine vestiging. De koetswerken werden in Zweden gelast en kwamen aan in grote kratten, samen met de daarbij horende onderdelen.

Amazon

De eerste Volvo die in Gent werd geproduceerd, was de Amazon. In Gent liepen er 16.310 exemplaren van de band. De Amazon was een van de eerste auto's die standaard met driepuntsveiligheidsgordels en een bekleed dashboard werd geleverd. De productie werd beëindigd in 1970 en het model werd opgevolgd door de Volvo 140-serie.

De eerste jaren bleef de productie erg beperkt en eind jaren '70 leed de Gentse vestiging zwaar onder de oliecrisis, maar tegen 1988, toen de miljoenste auto (een Volvo 740) van de band liep, raakte de Gentse Volvo-fabriek er weer bovenop.

In de jaren '80 legde Volvo Car Gent de basis voor het latere succes. Kwaliteit werd de belangrijkste troef en bepaalde ook de efficiëntie van de fabriek. Ook het teamwerk werd ingevoerd, dit volgens de Toyota-principes, waarbij de kwaliteit, eigen aan teamwerk met betrokkenheid, gecombineerd wordt met de efficiëntie van een lijnsysteem. In deze periode deden ook de robots hun intrede.

Volvo Car Gent was zo performant geworden dat het klaar was om, voor het eerst in de geschiedenis, een nieuw model in productie te nemen vóór dat in Zweden gebeurde: de Volvo 850.

Volvo Car Gent groeide uit tot een van de belangrijkste hoekstenen in Volvo's industriële structuur en tot de grootste industriële werkgever in Vlaanderen.

Meer dan 50 jaar Volvo, dat zijn ook talloze verhalen. Naar aanleiding van de 50ste verjaardag van Volvo Car Gent in 2015 werden 50 portretten gemaakt van "gewone buitengewone" collega's. Zij vertegenwoordigen de meer dan 6.500 medewerkers die vandaag voor Volvo Car Gent werken, en de vele duizenden die dat in het verleden hebben gedaan. Volvo neemt een belangrijke plaats in in hun leven. Zij maakten geschiedenis en bouwen ook mee aan de toekomst!

8.3.3 Missie en visie

Bij Volvo Cars start alles wat we doen bij mensen en dat is bij Volvo Car Gent niet anders.

Onze missie is om het leven van mensen eenvoudiger, veiliger en beter te maken.

Dat is wat in ons DNA zit. Dat is Volvo.

8.3.4 Onze wagens

XC40: Stijl en innovatie in een compacte SUV

De Volvo XC40, dat is stijl en innovatie in een compacte SUV. Hij combineert ingenieuze opbergmogelijkheden, slimme technologieën en handige connectiviteitsfuncties. Hij beschikt over veel troeven en verleidt met zowel zijn looks als zijn prestaties.

De XC40 is standaard uitgerust met City Safety, Lane Keeping Aid en led-koplampen. In 2018 werd hij verkozen tot Europese wagen van het jaar.

In 2020 produceerde Volvo Car Gent 169.795 wagens van dit model. De XC40 is ook verkrijgbaar in een hybride versie en sinds eind 2020 in een volledig elektrische versie, de XC40 Recharge.

V60: Een break voor het hele gezin

De Volvo V60 is een veelzijdige gezinswagen waarin u ten volle geniet van elk moment. Dankzij het geavanceerde chassis, de krachtige motoren en meerdere rijmodi beleeft u keer op keer een dynamische en comfortabele rijervaring. Binnenin gaan Scandinavisch vakmanschap en slimme technologie hand in hand om een ruimte te creëren waarin het altijd aangenaam vertoeven is. Zowel van binnen als van buiten toont de V60 de kwaliteit en de focus waar het beste Scandinavische design om bekendstaat. Al meer dan zestig jaar laten we ons leiden door één visie: breaks ontwikkelen die het leven van mensen verrijken. Deze wagen is het toonbeeld van onze visie.

De Volvo V60 wordt in de Gentse fabriek gespoten en geassembleerd. De bodies van de wagen worden rechtstreeks uit Zweden aangeleverd.

C40 Recharge: Volledig elektrische crossover met ledervrij interieur

Een kloppend hart in een gedurfde carrosserie. Dat is de C40, de elektrische nieuwkomer in het Volvo-gamma, gemaakt in de Gentse fabriek.

Bij de C40 is het niet nodig te kiezen tussen vermogen en verantwoord rijden. Gewoon zitten, wegrijden en genieten van een comfortabele bediening met één pedaal en vlotte acceleraties. De C40 heeft een elektrisch rijbereik van 447 km, een acceleratievermogen (0-100 km/u) van 4,7 sec. en een vermogen van 408 pk. Volvo's eerste volledig elektrische crossover met een ledervrij interieur en ingebouwde Google-toepassingen. Verantwoord rijplezier en dit zonder CO₂-uitstoot. In de C40 Recharge wordt de ambitie voor een duurzamere toekomst werkelijkheid.

8.3.5 Volvo Car Gent bezoeken

Online registratieplatform

Een groot bedrijf als Volvo krijgt dagelijks heel wat aanvragen om de fabriek te bezoeken. Wij vinden het heel fijn dat de interesse in Volvo Car Gent zo groot is, maar zijn omwille van organisatorische redenen genoodzaakt om het aantal bezoeken te beperken.

De groepen die we bij Volvo Car Gent ontvangen zijn technische richtingen uit middelbare scholen (laatstejaars) en hogescholen uit de regio, en Volvo-verdelers met (potentiële) klanten. De minimumleeftijd is 16 jaar.

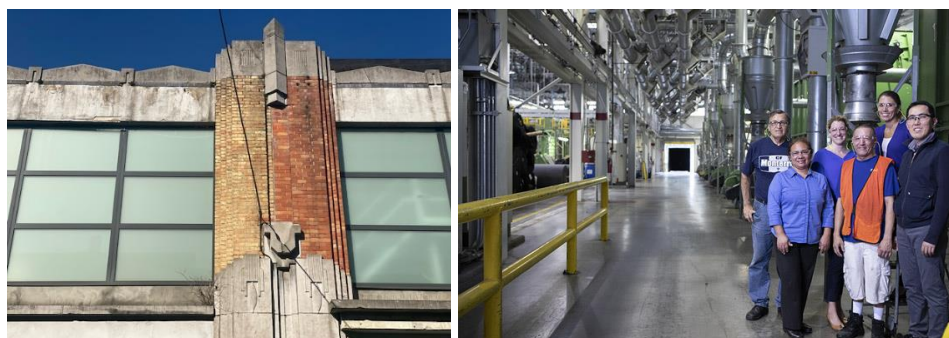
Het is helaas niet mogelijk om klanten individueel te verwelkomen.

Bezoeken zijn mogelijk op dinsdagnamiddag en donderdagnamiddag.

[bron: www.volvocargent.be]

8.4 AMBASSADEUR - GENT (KGT) - Ham 18-24 - Milliken Textiles B.V. (relatie met spoorzoeknetwerk Gent, textielindustrie) – www.milliken.com

Milliken

59. Links: Gent – Milliken Textiles B.V.

60. Rechts: Gent Milliken Textiles B.V., detail gevel aan de Keizer Leopoldstraat, 08.10.2021

8.4.1 What we offer

Right now, all over the world, Milliken & Company textile innovations help people feel safer, more comfortable, more efficient, and more confident.

Protection – Textiles that help to keep you safe

Milliken is a leading innovator in developing textiles that protect millions of government and defense personnel, firefighters and first responders, oil and gas workers, and linemen around the globe. We've dedicated countless hours of research and development to ensure that our products help keep people safe and comfortable while enabling them to better achieve the mission at hand.

Our flame-resistant fabric lines protect people in a range of harmful and life-threatening situations. [Westex:](#)

A Milliken Brand, provides life-saving materials and technologies that are the last line of defense for the hardworking people across the utility, oil and gas, electrical maintenance, and metals industries.

Milliken's ResQ fabrics are engineered with the mission in mind and provide FR protection for fire service and military personnel without sacrificing performance or comfort.

Confort - Being a leader in comfort means staying uncomfortable.

Everyone knows you're only as good as the next product innovation or enhancement. That's why Milliken Textiles continues to make major strides in breathable, flexible, lightweight and moisture wicking fabrics. Our tireless drive to improve shows our customers, and the category, we're not complacent. They're going to get our best every day.

Performance – Dependable, hardworking fabric's

With fabric manufactured for every area of life, Milliken Textiles offers durable, heavy-duty fabrics that are both comfortable and functional for a range of applications.

Working closely with partners to understand the unique challenges and needs of each industry and environment, we provide tough industrial uniforms for manufacturing plants, professional or security uniforms for guards, police, and first responders, and workwear for the hospitality and restaurant industries. We also offer retail uniforms for hard-working consumers in the construction, industrial, and manufacturing industries.

With the comfort of everyday fabrics and the strength of industrial cloth, our workwear fabrics are built to wear and designed to last.

- Sustainable manufacturing processes aimed at eliminating waste, reducing water usage, and recycling materials
- Specialized blend of polyester and cotton fibers for greater tensile strength, durability, and extended lifetime
- Built-in soil and stain release technology
- Custom finishes for wrinkle resistance and easy care
- Advanced odor control
- Deep-dye process ensures every product is fade-resistant with consistent coloring

Style – Thoughtfully designed, beautifully functional

Milliken fabrics are found in some of the most thoughtfully designed homes, offices, hotels, and hospitals around the world. From durable office chairs and sound-dampening dividers to sustainable sofa fabrics, beautiful bedding, and flame-resistant Innovarest mattress textiles, our fabrics are everywhere you are, enhancing the space around you.

Our furniture fabrics are not just colorful, but also breathable, durable, stain-resistant, and constructed using recycled fibers and non-toxic chemistries. With the significant time you spend at home, in bed, and at the office, we are proud to surround you with the best fabrics—all made from sustainable manufacturing processes that add texture to life.

8.4.2 Historie

Katoenspinnerij Dierman-Seth vestigt zich begin 19e eeuw aan de Ham. Het oudste gedeelte van het gebouw dateert uit 1828. In 1928 breidt het bedrijf langs de Keizer Leopoldstraat uit met een fabrieksgebouw van het Manchestertype. Het skelet is van gewapend beton. Op de muren zie je hier en daar een reliëf met gestileerde spoelen. Ze verwijzen naar de functie van het pand. Oorspronkelijk telt het gebouw vier bouwlagen met op de benedenverdieping een weverij en een twijnderij. De drie verdiepingen dienen als opslagplaats. Vandaag produceert textielbedrijf Milliken hier technisch textiel. Het gaat vaak om synthetische, ultragespecialiseerde textielproducten. De producten hebben tal van toepassingen, van astronautenpakken tot autobanden.

[bronnen: www.milliken.com , <https://visit.gent.be/nl/zien-doen/stappen-de-sporen-van-industrieel-gent>]

8.5 AMBASSADEUR - GENT (KGT) - Beneluxlaan 101 - North Sea Port (relatie met Scheldemondfonds, havenlogistiek) – www.northseaport.com

61-63. Gent – North Sea Port

8.5.1 Van Noordzee tot achterland

North Sea Port is het 60 kilometer lange grensoverschrijdende havengebied dat zich uitstrekt van het Nederlandse Vlissingen aan de Noordzee tot in Gent - 32 kilometer landinwaarts in België. Als centraal knooppunt in Europa dragen we multimodaliteit hoog in het vaandel. Ook onze veelheid aan goederensoorten maakt ons uniek. We verleggen grenzen, creëren waarde en hebben een impact op de wereldwijde handel. In ons havengebied is nog ruimte voor ontwikkeling en groei.

Veelzijdig, multimodaal, en met veel ruimte voor ontwikkeling. Dat is North Sea Port. We zijn een veelzijdige haven, omdat we zeer uiteenlopende soorten goederen via onze kades zien passeren. We zijn een multimodale haven, omdat we het achterland ontsluiten via allerlei transportmiddelen, met een sterke nadruk op binnenscheepvaart. En we bieden ruimte voor ontwikkeling, met nog meer dan 1.000 hectare bedrijventerreinen.

8.5.2 Waar ligt North Sea Port

North Sea Port is een West-Europese haven die zich uitstrekt over meer dan 60 kilometer, 9.100 hectare en twee landen: België en Nederland. Door de ligging aan de Noordzee is de haven rechtstreeks bereikbaar voor zeeschepen, wat globale handel ten goede komt.

De centrale ligging in Europa maakt van North Sea Port een logistiek knooppunt waarlangs goederen vlot doorstromen naar alle hoeken van Europa en zelfs China. North Sea Port maakt ook deel uit van de vervoerscorridors Rijn-Alpen, Noordzee-Middellandse Zee en Noordzee-Oostzee, die verzekeren dat goederen snel en efficiënt per spoor, weg en/of binnenvaart kunnen geleverd worden op hun eindbestemming.

De ligging, multimodaliteit en diversificatie in goederen maken van North Sea Port een belangrijke Europese haven: de derde belangrijkste wat betreft toegevoegde waarde en negende op vlak van goederenverkeer.

8.5.3 Duurzame economische bedrijvigheid

North Sea Port mikt op duurzame economische bedrijvigheid. We dragen zo bij aan welvaart in de regio en genereren waarde voor onze omgeving en aandeelhouders. Door actief mee te denken met onze stakeholders creëren we kansen voor groei. Onze persoonlijke aanpak laat iedereen die bij de haven betrokken is toe zich te ontwikkelen.

8.5.4 Strategisch plan: Connect 2025

Met acht strategische programma's onder de arm wil het havenbedrijf North Sea Port zich verder ontwikkelen als Europese haven. Het uitgangspunt van het strategisch plan is dat elke ontwikkeling van de haven past binnen het kader van economische ontwikkeling en werkgelegenheid, duurzaamheid en klimaat en een financieel gezonde basis. Deze drie opdrachten dienen elkaar in evenwicht te houden, aldus de aandeelhouders.

Met het Strategisch plan 'Connect 2025' formuleert North Sea Port specifieke ambities om het grensoverschrijdende havengebied de komende jaren verder te ontwikkelen. Centraal bij de verdere ontwikkeling van North Sea Port staat het inzetten op economische ontwikkeling en werkgelegenheid, op duurzaamheid en klimaat en zorgen voor een financieel gezonde basis. De relatie met bedrijven, overheden en omgeving krijgt bijzondere aandacht waarbij het havenbedrijf als verbinder - connector - zal optreden.

8.5.5 Drie kernactiviteiten

Het havenbedrijf focust voor de uitvoering van het strategisch plan 'Connect 2025' op de volgende drie kerntaken:

1. Infrastructuur en ruimte aanbieden
2. Nautische dienstverlening
3. De verbindende regisseur in het havengebied

8.5.6 Acht programma's om het strategisch plan te realiseren

Investeren in energieprojecten

Bedrijven gebruiken nu veel energie, maar moeten straks klimaatneutraal opereren. Het havenbedrijf wil hen daarin bijstaan.

8.5.7 Investeren in klimaat

Havenactiviteiten en de impact ervan op het klimaat krijgen meer en meer aandacht.

Sterke logistieke ketens

North Sea Port ligt op het kruispunt van vervoer via zeevaart, spoor, binnenvaart, weg en pijpleidingen in alle windrichtingen, wat handig is om sterke logistieke ketens uit te bouwen.

Toekomstbestendige infrastructuur

Een betrouwbare, kwaliteitsvolle, veilige, slimme en efficiënte infrastructuur is essentieel voor de verdere ontwikkeling van North Sea Port.

Digitalisering en data community

Het havenbedrijf wil samen met de bedrijven tegen 2023 een 'North Sea Portal' uitwerken.

Samenwerken met de omgeving: 'license to operate'

Het havenbedrijf gaat in dialoog met de omgeving: bedrijven, overheden, omwonenden en belangenorganisaties om haar license to operate te verkrijgen.

Connector van samenwerkende partijen

Het havenbedrijf brengt diverse partijen met elkaar in contact - connecteren - om samen tot oplossingen te komen.

8.5.8 Zeven speerpuntsectoren

North Sea Port beschikt over een heel divers aanbod van activiteiten. Het havenbedrijf zet in de eerste plaats in op het behoud en de verdere verankering van de huidige bedrijvigheden en de bijhorende werkgelegenheid.

Om zijn marktpositie te versterken zal het havenbedrijf hierbij inzetten op zeven speerpuntsectoren. Er wordt ook fors ingezet op de groei in de circulaire economie en de energiesector. Deze sectoren met groeipotentieel zijn bovendien verweven in de zeven speerpuntsectoren.

Chemie

North Sea Port telt heel wat bedrijven in de chemiesector, die samen chemische producten produceren zoals vloeibare chemicaliën, smeeroliën, gassen en kunststoffen voor gebruik in de bouwsector, de auto-industrie, de verpakkingsindustrie en de landbouw.

Om zowel productie als transport vlot te laten verlopen is een hele chemielogistiek uitgewerkt, van opslag in gespecialiseerde tanks en loodsen, chemisch transport tot het onderhoud van deze procesindustrie. De chemische bedrijven in het havengebied stellen duizenden mensen tewerk.

Staal

North Sea Port staat op de wereldkaart wat betreft staal. De haven zorgt voor zowel import als voor export van staal. Er zijn bedrijven die grondstoffen en halffabricaten importeren om staal te produceren voor onder meer auto's en huishoudtoestellen. Andere bedrijven exporteren staal of bewerken hoogwaardige staalproducten zoals aluminium. De haven sloop en ontmantelt ook schepen en offshore installaties. En er zijn bedrijven die staal en schroot hergebruiken, zoals in hoogovens. De uitgebreide activiteiten in de staalindustrie zorgen ervoor dat duizenden mensen er een job hebben.

Bouwmaterialen

North Sea Port beschikt over een stevig uitgebouwde bouwmaterialencluster. Zand en grind, hout, beton en cement. De aanvoer van zulke grondstoffen in bulk via het water is vaak een van de drijfveren om zich in

de haven te vestigen. Diverse gespecialiseerde bedrijven produceren hiermee bouwmaterialen. Die worden opgeslagen in gespecialiseerde tanks en loodsen om vervolgens naar het achterland getransporteerd te worden.

Energie

North Sea Port ontwikkelt zich verder als 'Energyport'. De belangrijkste sporen waar op ingezet wordt, zijn duurzame waterstof, CC(U)S (afvang, opslag en/of hergebruik van CO₂), elektrificatie en warmte-uitwisseling. De beschikbaarheid van infrastructuur en duurzame energie- en grondstoffen zijn daarbij van groot belang.

North Sea Port heeft de ambitie om een draaischijf in het Europese waterstofnetwerk te zijn. Deze positie bestaat uit een combinatie van lokale grootschalige productie van duurzame waterstof, import van groene waterstof, grootschalige afname in het havengebied, doorvoer naar het achterland en infrastructuur om vraag en aanbod te verbinden. De infrastructuur wordt aangesloten op de landelijke 'backbones' waardoor North Sea Port verbonden is met andere Europese havens en industriegebieden.

De aanlanding van windenergie op zee en de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk (380kV) zijn essentieel om heel het havencluster van groene elektriciteit te kunnen voorzien.

Het havengebied beschikt over heel wat restwarmte die verder kan worden uitgewisseld tussen bedrijven. Heel wat bedrijven willen hun energie-efficiëntie verbeteren, en werken aan de vermindering van hun CO₂ uitstoot.

North Sea Port is in Europa koploper wat de productie van biobrandstoffen betreft.

De haven beschikt ook over een aantal grote zonneparken en molens voor windenergie.

Automotive

Voor North Sea Port is de automotive-sector een belangrijke pijler. Deze fabrieken genereren belangrijke stromen aan onderdelen en afgewerkte producten, en zijn de belangrijkste industriële werkgever in de haven. Bovendien zorgen ze ook voor heel wat indirecte jobs bij toeleveranciers en logistieke dienstverleners. De haven is zelfs de belangrijkste logistieke draaischijf voor Europa voor bepaalde merken. Daarnaast passeren er in de haven qua import en export nog duizenden wagens van tal van andere merken en opleggers via roll-on/roll-off-transport.

Voeding en (vee)voeder

North Sea Port ontwikkelt zich verder als een echte foodport door de enorme opslagcapaciteit.

Voorbeelden van voeding die de haven passeert zijn onder andere groenten, fruit, concentraat van sinaasappelsap, vis(olie), granen, zaden, suiker, melasse, gist, chocolade, dierenvoeding en vlees.

Veterinaire producten die van wereldwijd binnenkomen in North Sea Port, kunnen op een vlotte, veilige en efficiënte wijze verder vervoerd worden in West-Europa dankzij de verschillende grenscontroleposten.

De haven was ook de bakermat voor biobrandstoffen en is nog steeds koploper wat betreft de productie van bio-ethanol en -diesel.

Logistiek met toegevoegde waarde

Voor logistieke activiteiten met toegevoegde waarde, distributie en warehousing heeft North Sea Port 750 hectare bedrijventerrein ter beschikking. Er is plaats voor diverse investeringen die zorgen voor verdere groei in de opslag en distributie van bijvoorbeeld grondstoffen, consumptiegoederen en halffabricaten. Als échte multimodale haven biedt North Sea Port achterlandverbindingen via binnenvaart, spoor, weg en pijpleidingen naar heel wat bestemmingen in Europa.

8.5.9 Klant staat centraal

Het havenbedrijf wil zich onderscheiden in klantpartnerschap. Met dit klantpartnerschap wil het havenbedrijf de verbinder zijn, de connector, die een toekomstgerichte vertrouwensband realiseert. Het havenbedrijf wil hiermee aansluiten bij de specifieke behoeften van de bedrijven en hen maatwerk bieden. Dit verschilt van waar de meeste zeehavens voor kiezen: zo laag mogelijke kosten of koploper zijn in een bepaald marktsegment.

Ook de wijze waarop het havenbedrijf wil omgaan met omwonenden van het havengebied en inwoners van de regio past binnen de filosofie van klantpartnerschap: in contact zijn, met oog voor elkaars belangen en op zoek naar consensus.

Klantpartnerschap betekent bovendien krachtige allianties realiseren waarin elke partner doet waar hij goed in is.

8.5.10 Bezoek de haven

North Sea Port bezoeken is een unieke ervaring. Je beleeft de haven van binnenuit en bezoekt plaatsen die je niet kent en waar je normaal zelfs niet kan of mag komen. Het is mogelijk rondvaarten te boeken of een

rondrit met een bus te maken in North Sea Port Gent. Of beleef de haven met augmented reality bij een bezoek aan onze expositie. Hieronder vind je meer informatie en mogelijkheden. North Sea Port kan op verschillende manieren bezocht worden: via een rondrit of rondvaart, via augmented reality op de expositie of al wandelend/fietsend in een van de natuurgebieden die North Sea Port omringen

Expositie North Sea Port

De expositie over North Sea Port laat de hedendaagse fusiehaven North Sea Port zien. De expositie is gratis te bezoeken in het Havenhuis in Gent of in het Portaal van Vlaanderen in Terneuzen.

Ervaar North Sea Port tijdens een bezoek aan onze unieke expositie. Ze laat North Sea Port in al haar facetten zien: het 9.100-hectare-grote grensoverschrijdende havengebied, dat zich 60 kilometer lang uitstrekt van het Nederlandse Vlissingen, Borsele en Terneuzen tot in Gent in België waar bijna 100.000 mensen (in)direct werken in 525 bedrijven. De expositie is gratis te bezoeken.

In augmented reality

De expositie laat het hedendaagse North Sea Port zien tijdens een bijzondere augmentedreality-ervaring. De maquette, die helemaal is uitgesneden, omvat het hele havengebied van North Sea Port. Door het gebruik van iPads kun je de haven tot leven brengen. Richt de iPad op de maquette en de informatie komt tevoorschijn.

Op een groot scherm zie je bovendien activiteiten in North Sea Port zoals het binnenkomen van schepen en het laden, lossen en verder vervoeren van goederen. Een unieke inkijk in het havengebied waar je als bezoeker nooit kan of mag komen.

Locaties en openingstijden

Wil je een bezoek brengen aan deze expositie? Dan kun je terecht bij het Portaal van Vlaanderen in Terneuzen of het Havenhuis in Gent. Bekijk hieronder de gegevens, mogelijkheden en openingstijden.

Rondvaarten in North Sea Port

Heb je altijd al eens de haven van North Sea Port van binnenuit willen ontdekken? Dan kan je samen met familie of vrienden ons havengebied bezoeken tijdens een rondvaart. Een unieke ervaring waarbij je op plaatsen komt die je niet kende of waar je normaal zelfs niet kan of mag komen.

Tijdens de rondvaart beleef je de haven vanaf het water en van binnenuit. Een gids geeft je een toelichting over wat je allemaal ziet en hoort. Van (nieuwe) bedrijven tot aan historische en nieuwe ontwikkelingen.

Vlissingen, Terneuzen en Gent

North Sea Port biedt op zaterdag rondvaarten aan in Vlissingen, van Gent naar Terneuzen en andersom van Terneuzen naar Gent. De rondvaarten zijn gratis; inschrijven is wel verplicht.

Rondvaart Terneuzen naar Gent

North Sea Port biedt rondvaarten aan van Terneuzen naar Gent (en andersom). De rondvaarten zijn gratis; inschrijven is wel verplicht. De rondvaarten vinden plaats op het schip Denick II.

Het programma omvat een vaartocht en een terugtocht per bus (beiden gratis). Een unieke ervaring waarbij je over de grens Nederland-België vaart op het 32 kilometer lange kanaal Gent-Terneuzen:

10.00 uur Inschepen aan de Beurtvaartkade in Terneuzen. Varen naar Gent.

12.30 uur Aankomst in Gent.

Opstappen in de bus richting Terneuzen.

13.00 uur Vertrek bus.

13.30 uur Aankomst aan de Beurtvaartkade in Terneuzen.

Rondvaart Vlissingen

North Sea Port biedt rondvaarten aan in Vlissingen. De rondvaarten zijn gratis; inschrijven is wel verplicht.

De rondvaarten worden verzorgd door rederij Denick op het schip Denick II.

De rondvaart in Vlissingen duurt ca 2,5 tot 3 uur. Na het passeren van de sluizen vaar je de Westerschelde op richting de Sloehaven in Vlissingen en Borsele waar je door de havens/dokken vaart. Er is een toelichting door een gids over wat je allemaal ziet en hoort. Van (nieuwe) bedrijven tot aan historische en nieuwe ontwikkelingen:

12.45 uur Inschepen aan de Binnenhaven, Stationsplein (schuin tegenover het NS-station in Vlissingen).

Parkeren bij het NS-station is gratis.

13.00 uur Afvaart en passeren sluizen.

15.30 - 16.00 uur Einde rondvaart.

[Rondvaart Gent naar Terneuzen](#)

North Sea Port biedt op zaterdag rondvaarten aan van Gent tot in Terneuzen (en andersom). De rondvaarten vinden plaats op het schip Denick II en zijn gratis. Inschrijven is wel verplicht.

Het programma omvat een vaartocht en een terugtocht per bus (beiden gratis). Een unieke ervaring waarbij je over de grens Nederland-België vaart op het 32 kilometer lange kanaal Gent-Terneuzen:

13.30 uur	Inschepen aan de Rigakaai in Gent (naast het Bezoekerscentrum North Sea Port). Varen naar Terneuzen.
16.00 uur	Aankomst in Terneuzen (Beurtvaartkade of Goese Kade). Opstappen in de bus richting Gent.
16.30 uur	Vertrek bus.
17.00 uur	Aankomst aan de Rigakaai in Gent.

[Bron: www.northseaprt.com]

9 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE AMBASSADEURS VAN DE INDUSTRIECULTUUR IN WEST-VLAANDEREN

9.1 AMBASSADEUR - HARELBEKE (RDL) - Gentssteenweg 224 - Vyncke Clean Energy Technology (relatie met Texture Kortrijk, productie energie-installaties) – www.vyncke.com

64. Harelbeke – Vyncke Clean Energy Technology

9.1.1 An everlasting commitment

In 1912, Louis VYNCKE settled as a blacksmith in the town of Gullegem. By the 1920s the flax industry in Flanders had begun to flourish. With it came increased demand for steam boilers to generate energy to remove the flax fibres from their stalks. Since coal was expensive, the boilers were designed to burn flax straw waste. And so it came to pass that VYNCKE entered the bioenergy market long before Global Warming and Kyoto Protocol were to become familiar terms.

The business expanded rapidly and in 1956 the company, under the second generation leadership of Louis' sons Michel and René moved to Harelbeke. Building on the success of their father, they developed VYNCKE into a reference supplier in the boiler business across the regions of West Flanders and North France.

When Michel tragically passed away in 1972, his youngest son Dirk picked up the torch. And after 20 years of strong steady growth worldwide, 2002 saw the fourth generation of VYNCKE take over the reins: Peter and Dieter continue to write the story of the family business.

9.1.2 We want to be the reference against which others are measured

VYNCKE wants to be the benchmark in partnership experience with all its stakeholders: Customers, Vynckeneers, Suppliers, Business Partners, Society...

This is realized through a continual focus on safety and improvement related to its products, services, processes, first impression, communication, value creation, and so on. In our search for continual improvement we use different indicators to judge our progress, amongst which the Customers' satisfaction and feedback are primary key indicators. The joint and complimentary effort of all Vynckeneers is necessary to accomplish the satisfaction and happiness of all our stakeholders.

We use the [ISO9001:2015-standard](#) and [ISO45001:2018-standard](#) as a backbone in our (integrated) quality & safety management system, guiding us in our daily operations. We learn from our mistakes, from each other, from our Customers & suppliers.

This results in an evolving set of practices, tools, methods and training effort for managing our company – all in compliance with applicable laws & regulations. Our activities in Harelbeke are actually externally certified for the respective ISO-standards, in the years to come this certification will be expanded to all the project teams and all our settlements globally.

9.1.3 Industries – Food & Agri

Seed processing - CORN COBS MAKING HOT WATER

Seed processing plants all over the world are consuming massive amounts of fossil fuel to dry and condition seeds for commodity crops. VYNCKE offers a reliable and green alternative: efficient biomass solutions for the world's leading seed companies where their own waste streams are converted into a stable supply of clean hot air for the seed dryers. VYNCKE's solutions allow the use of internal biomass fuels and can also handle a variety of the external biomass fuels available in your area.

Cocoa Industry - COCOA SHELLS MAKING STEAM FOR COCOA BEAN PROCESSING

Cocoa processing plants are often located in remote areas with little or no access to fossil fuels. The cocoa shells represent up to 10 % of the processing capacity of a typical plant, and often have no market value. VYNCKE offers combustion systems to convert the cocoa shells into a reliable supply of steam for the sterilization, roasting and grinding process. Our systems effectively address the challenges of cocoa shells as a boiler fuel, and even allow co-generation (combined heat and power supply).

Coffee Industry - GENERATE CLEAN HOT GAS AND STEAM WITH SPENT COFFEE GROUNDS

VYNCKE realizes projects in the soluble coffee industry (i.e. instant coffee.) In the extraction process the coffee is evaporated and dried to instant coffee. Coffee spent ground, which is a by-product from that process, can be valorized in a VYNCKE energy plant to produce steam for the evaporation and extraction process. Additionally, this steam can be used in the freeze drying process. Alternatively, the VYNCKE energy plant can produce clean hot gasses if a spray dryer is used. Most production sites do not generate enough coffee spent ground to cover their own energy consumption. This is why the VYNCKE energy plants are designed to allow combustion of a mixture of biomass fuels acquirable in the vicinity of your location.

Palm Oil Refinery Industry - SUBSTANTIAL AMOUNTS OF PALM OIL WASTE TO MAKE HEAT AND POWER

In a typical palm oil mill, crude palm oil is extracted from fresh fruit bunches (FFB) by a mechanical process. The palm oil waste stream generated by this process consists of 22% empty fruit bunches (EFB), 5% palm kernel shells (PKS) and 13% mesocarp fibers. In most cases palm kernel shells and mesocarp fibres are used as fuel, generating steam for the sterilizers and electricity for running the mill. The EFB are either recycled in the plantation or used as fuel for other energy plants like for a palm oil refinery, where a chemical process also demands for steam and power. The challenge has always been to provide a stable and reliable energy source during the processing of each batch of oil. Be it using oil palm waste like empty fruit bunches as fuel for energy production or even palm kernel cake, VYNCKE has the proven experience and know-how to help you meet this challenge.

Edible Nuts - ALMOND SHELLS FOR BIOMASS COGENERATION

Growing the nuts requires water, a lot of water, and getting all that water to the orchards demands highly power consuming pumps. Once the nuts are harvested, the processing requires steam for pasteurizing and blanching, whilst dehulling the nuts generates a lot of waste. Combining all of this, VYNCKE can offer flexible biomass co-generation solutions, able to cope with the different seasonal consumption patterns of your facility, maximizing your benefits.

Sun Flower Oil Industry - SUNFLOWER HULLS TO MAKE ENERGY FOR OIL EXTRACTION

Extracting oil from sunflower seeds and further refining it is a complex and energy demanding process. In the sunflower oil industry, the management of process waste to energy is very challenging. To do this in a cost-effective way, with a maintained high reliability and availability at all times, VYNCKE can offer a wide range of biomass energy solutions. Running on your own production waste our energy plants produce enough thermal- and electrical energy to render your operation self-sustainable.

Soy Industry - BIOMASS ENERGY FOR SOY OIL CRUSHING

Extracting oil from soybean seeds and further refining it, is a complex and energy demanding process. Fulfilling the enormous amount of energy needed in the soybean oil industry is probably your everyday challenge. To make this challenge cost-effective and still reliable & available at all time, VYNCKE offers boilers that can burn a wide range of biomass fuels to produce thermal energy in combination with power.

Rice Industry - STEAM AND POWER FOR A RICE MILL

Rice mills consume large quantities of both thermal and electrical energy. Thermal energy in the form of hot water or steam is needed for paddy drying (seasonal) and for parboiling (throughout the year). Rice husks represent around 20 % of the resources processed in rice production and using this as fuel can cover the complete energy need of the milling and parboiling process. VYNCKE's solutions are especially designed to handle the extreme ash properties of rice husk. The ashes from VYNCKE's combustion systems are a very valuable raw material which can be sold to the steel and concrete industries.

Greenhouse Industry - BIOMASS HEATING SYSTEMS FOR GREENHOUSES

Given the upward trend in both price and worldwide demand for a finite supply of fossil fuel, coupled with concerns about global climate change, many greenhouse farmers are switching to renewable energy. VYNCKE offers heating systems adapted to a wide range of biomass fuels. The possibility of equipping our boilers with CO₂ capture systems, which allow carbon dioxide to be utilized for greenhouse grown vegetable crops, is a well appreciated extra feature.

Malt Industry - BIOMASS-FIRED HEATERS FOR MALT PLANTS

Controlling the drying process after germination in the malting plant requires a trustful and reliable energy source. VYNCKE can offer a wide range of solutions applicable for the malting plant; such as converting all the factory waste (malt rejects, malt waste) into hot water OR supplying the complete energy demand in a biomass-to-hot-water energy plant while importing also external biomass OR even a full gas CHP if the malt rejects could have a high profitable value. Even the integration of the energy island and multiple dryers can be part of the offered package.

9.1.4 Industries – Wood

Medium-Density-Fibreboard (MDF) Industry - MULTIPLE FUELS IN MULTI MEDIA ENERGY PLANTS FOR MDF PRODUCTION

MDF production requires large amounts of energy. Most of the demand of energy is thermal: steam for the cooking and refining process, hot gas for drying and thermal oil for the continuous press. VYNCKE offers customized energy solutions, burning a wide variety of process fuels and external fuels (all types of biomass). The energy plant can be designed to produce steam in a direct way (through an integrated steam boiler) or in an indirect way via a thermal oil-steam heat exchanger. The system can be adjusted to produce electricity.

Particle Board - MULTIPLE PROCESS FUELS TO MAKE HOT GAS AND THERMAL OIL FOR PARTICLE BOARD PRODUCTION

Particle board production requires huge amounts of hot gas at high temperatures for wood chips dryers. Besides generating heat for the main press, the thermal oil heater can generate hot water, steam or electricity (ORC application). VYNCKE offers a customized energy solution, burning a wide variety of process fuels and external fuels (all types of biomass).

Plywood Industry - WET/DRY PRODUCTION WASTE FOR STEAM TO MAKE PLYWOOD

Plywood and veneer production requires steam, superheated water or thermal oil for the dryers. VYNCKE offers standard and customized energy plants, burning a wet and dry process waste and external fuels (all types of biomass).

Wood Pellet Industry - WOOD WASTE TO MAKE HEAT & POWER FOR PELLET PRODUCTION

Wood pellets are generally made from sawdust and other waste from the wood industry. Producing pellets is an energy demanding process, where the biggest proportion is used for saw dust drying. Single-pass drum dryers utilize flue gases from our wood waste fired combustion systems, while belt dryers are steam heated or hot water heated and can be used in combination with cogeneration (combined heat and power or CHP). As a pellet producer, fulfilling the enormous heat and power demand is probably your greatest challenge. To help you meet this challenge in a cost-effective way, with maintained high reliability and availability, VYNCKE offers a wide range of fuel flexible biomass energy solutions.

Saw Mill Industry - HEAT AND POWER FOR KILN DRYING AND MILLING

A sawmill consumes a large amount of energy in the forms of electricity (for milling) and heat (for kiln drying). The large variety of production waste from a sawmill can be used to produce the necessary heat (with or without cogeneration) to make the sawmill self-sufficient in energy. Fuels with high humidity, high ash content and with various dimensions are no longer a challenge with VYNCKE's energy plants. Upgrading your existing heater to a cogeneration system will help your operation perform even better.

9.1.5 Industries – Recovered Fuels

Automotive Industry - CO₂ NEUTRAL MANUFACTURING IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY

With large assembly halls to heat and very strict temperature- and humidity requirements for their painting lines, car assembly facilities are big consumers of power and thermal energy. VYNCKE designs and builds reliable biomass energy solutions capable of not only delivering enough heat to keep assembly halls and offices warm but also guarantee the required steadiness and accuracy in heat flow needed for the critical painting process. Hot water or superheated water is used to regulate the humidity and temperature (drying and conditioning) and the heat generation can be combined with power production (CHP).

Independent Power Producers - BIOMASS TO MAKE POWER FOR THE NATIONAL GRID

Energy contracting is a service that helps to benefit residential or industrial energy consumers from lower energy costs by implementing energy efficient and fuel flexible energy plants. On top, the VYNCKE clean energy technology helps to optimize the total cost of ownership (TCO) by implementing the best available and proven technology.

District Heating - BIOMASS TO GENERATE HEAT FOR THE CITY OR IN THE INDUSTRY

District heating, also referred to as district energy networks or heating & cooling networks, is fundamentally the distribution of heat and/or electricity through a network of insulated pipes from the point of generation to the end user. District heating companies integrate diverse energy sources (processing of biomass waste / RDF/ wood production waste/ ...) to generate heat, the primary driver, and electricity & CHP as an option. The end customer for district heating companies ranges from city centers, towns and villages to other built environments such as industrial zones. VYNCKE offers both CHP plants and boilers that generate hot water and superheated water to serve this purpose.

Alcohol Distilleries - COST-EFFECTIVE BIOMASS SOLUTIONS FOR DISTILLERIES

In the production of alcoholic beverages, many distilleries cut their carbon emissions by replacing heavy fuel oil by sustainable biomass fuel for process energy. Opting for bioenergy plants also improves your cost-effectiveness since it allows you to use your own waste as fuel. VYNCKE energy plants are well adapted to be integrated in modern distilleries and ensure a reliable supply of steam or hot water. They are designed to burn a variety of biomass waste typical for distilleries: barley husk, barley spent grains or other biomass acquirable in the vicinity of the distillery: wood pellets, agro briquettes, wood chips etc.

Dairy Industry - BIOMASS ENERGY TO MAKE MILK AND CHEESE

In dairy processing, energy is generally used in different forms depending on the demand of the process. The electrical and thermal energy requirement depends on the type of product produced: powder, cheese, liquid milk or butter. Each dairy product requires a different steam pressures. VYNCKE can provide you the perfect solution with its multimedia plants providing steam, thermal oil and electricity. A combined solution (CHP) with absorption chiller can be integrated to provide refrigeration for the chilled water.

Paper Mills - BIOMASS ENERGY FOR PAPER MILLS

In a paper mill, electrical and thermal energy consumption depends on the type of product produced: tissue, craft, writing paper, newspaper or paperboard. The paper production machine have four distinct operational sections: forming section, press section, drying section and calendar section. Thermal energy in the form of saturated steam is used in the drying section to heat up the drying cylinders which in turns reduces moisture content and produces dry end products. VYNCKE can offer a biomass fired combined heat and power (CHP) or saturated steam energy solution which will fit accordingly in the paper making process.

Recycling Industry - WASTE FROM RECYCLING TO MAKE ENERGY FOR ALL INDUSTRIES

In the eighties, industry began to take an interest in recovering solid fuels from waste streams in order to reduce disposal costs and energy costs. As it is difficult to identify the fuels as monostreams (e.g. recycled wood), these streams were in general referred to as 'Refuse-Derived Fuels' (RDF) or "Solid Recovered Fuels" (SRF).

The cement kilns are an important market for these fuels. There is however a huge unused potential to use these recovered fuels to produce energy for district heating, power generation and other industry. This will help to decarbonize the industry by replacing fossils fuels.

FMCG Industry - BIOMASS TO POWER THE FMCG INDUSTRY

FMCG industries (Fast Moving Consumer Goods) mainly produce soaps, detergents, personal care and hygiene products. Depending on the product, different energy forms are required : hot water, hot air and

steam at various pressures and temperatures. Stable energy supply is crucial to drive the critical production areas : towers , evaporators , mixers , pasteurizers and CIP applications. VYNCKE builds single energy media systems, as well as multi-media solutions, to allow the FMCG players to neutralize their carbon footprint.

9.1.6 Our Technology

Combustion systems

Over the course of more than 100 years, VYNCKE has acquired a lot of expertise in converting biomass and other solids to energy. With more than 4000 references worldwide, VYNCKE installations provide energy from hot water heaters, steam boilers, thermal oil heaters, multimedia plants (hot gas, thermal oil, steam, power generation in one system) and combined heat and power plants.

VYNCKE designs and builds the entire energy plant from fuel storage to chimney, including the combustion and boiler technology, flue gas cleaning, power generation, and control and automation of the total plant.

The combustion system is the heart of the energy plant. Already since the mid 80's VYNCKE has been using its DWS, Dynamic Water-cooled Stepgrate. This stepgrate was designed and developed specifically for combustion of dry solid fuels with high calorific value. This technology also proved very suitable for dealing with poor quality fuels that have high slagging and sintering properties.

Multifuel

The DWS has now evolved into a multi-fuel grate firing system. It comes in many models, like the DWS-FW (fully water-cooled) grate which is designed for dry fuels or fuels with low ash fusion temperatures; the DWS-SW (semi-water-cooled) grate that deals with the fuels with very high moisture content; or the DWS-Hybrid grate that combines the best of the SW and FW type of grate and that is now the most fuel-flexible combustion system in the world.

With more than 900 units sold worldwide VYNCKE has the most references at industries that use this type of water-cooled stepgrate. This includes installations that span multiple fuels and a variety of energy media.

Most of the solid fuels are fired on our DWS stepgrate but fine solid biomass material can also be burned in suspension.

Principle of watercooling

Just like with combustion engines in cars, we use water to remove the heat from our combustion system. Water is inexpensive and the advantages of using water cooling over air cooling are: water's higher specific heat capacity and better thermal conductivity. This allows water to transmit heat with a reduced temperature difference. The fuel feeding door, the surface of the step grate, the furnace walls and the deashing conveying system are all mechanical parts that are exposed to a temperature of 1000°C. Being water-cooled, together they form a water jacket around the combustion system to ensure long life of the energy plant.

The energy absorbed by the water-cooled step grate is always retrieved. It is either injected in the main steam/hot water cycle or dissipated through preheating of combustion air. As such the principle of water-cooling does not reduce the overall plant efficiency.

Adapting technology to the fuel

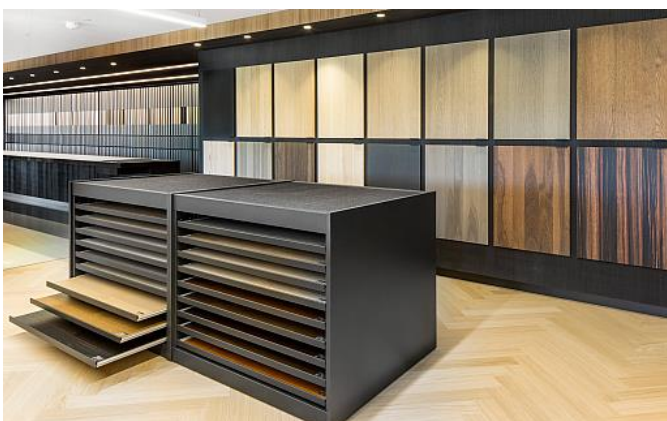
Most of the solid fuels are fired on our DWS stepgrate but fine solid biomass material can also be burned in suspension.

We always try to burn the available fuels as they are, and have the possibility to combine our grate systems with a wide range of suspension burners, going from standard injection nozzles to multi-fuel burners where also fossil fuels or other process waste flows can be burnt. Our different types of fuel feeding systems, which bring the fuel into the combustion room, are always designed to match the specific properties of the fuel.

[bron: www.vyncke.com]

65-67. Menen – Decospan N.V.

9.2.1 Europees marktleider in de verwerking van fineerhout

Decospan is al drie generaties een betrokken familiebedrijf met een onverzadigbare passie voor hout. Die voorliefde proberen we door te geven aan iedereen in en rond de onderneming.

Als marktgericht lifestylebedrijf denken we ook graag mee met de voorschrijver, de verwerker en de bouwheer om totaaloplossingen op basis van deze prachtige en hernieuwbare grondstof te ontwikkelen. We dromen er van iedereen te kunnen laten genieten van hout door de tools aan te reiken waarmee dit nobele product eenvoudig kan worden geïntegreerd in onze dagelijkse leefomgeving.

9.2.2 Fineerhout

Fineer is de meest ultieme expressie van hout. Decospan creëert schoonheid met het verwerken van natuurlijk fineerhout. Het is een dunne laag hout die gesneden wordt uit een stam. Omdat iedere boom uniek is, heeft elk Natural Wood fineer een unieke, eigen uitstraling. Met Infinite Wood bieden we uniformiteit in kleur en patroon, een schaalbare oplossing voor zeer grote projecten. Innovatief, kwalitatief en milieubewust. Elk van onze fineerhout collecties moet voldoen aan dezelfde strikte basisvereisten.

9.2.3 Meubelpanelen

Decoratieve houten platen om te verwerken tot meubelpanelen of in interieur. Met onze merken maak je het jezelf makkelijk. Niet gevonden wat je zoekt? We helpen je graag verder met een meubelpaneel op maat.

9.2.4 Wandbekleding

Met houten wandbekleding kan de natuur op een heel eenvoudige manier in een project geïntegreerd worden. Er zijn talloze mogelijkheden om met fineer een decoratieve wand te bouwen waar je nog lang plezier aan zult beleven.

9.2.5 Parket

Decospan onderscheidt zich door een brede waaier aan houten vloeren aan te bieden, gaande van een hoogwaardige fineervloer tot samengestelde parketvloeren met een olie of lakafwerking.

9.2.6 Missie, visie en waarden

Bij Decospan geloven we dat hout niet alleen bijdraagt aan een mooi en warm woon- en werkkinterieur. Het verbetert ook de kwaliteit van het leven. Vanuit dit geloof zoeken we totaaloplossingen om deze prachtige en hernieuwbare natuurlijke grondstof eenvoudig te integreren in onze dagelijkse omgeving. Als marktgericht lifestylebedrijf denken we graag mee met de voorschrijver, de verwerker en de bouwheer. In ons uitgebreide assortiment producten voor muur-, plafond-, vloer-, meubel- en akoestische toepassingen vinden we steeds de juiste oplossing. We hebben alle troeven in huis om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van de klant: een schatkist van meer dan 150 houtsoorten, state-of-the-art machines, een duurzaam bedrijfsmodel en een flexibel team van medewerkers. Daarnaast beschikken we over een reeks merkproducten die een toegankelijk antwoord bieden op vaak voorkomende interieurvragen.

Onze waarden

Decospan is al drie generaties een betrokken familiebedrijf. Onze passie voor hout proberen we door te geven aan iedereen in en rond de onderneming.

We baseren onze naam en langetermijnrelaties op eerlijkheid en vertrouwen. We willen een bedrijf zijn waar mensen hun talenten kunnen ontplooiën. Daarom investeren we in een cultuur die ondernemerschap en initiatief aanmoedigt. Op die manier slagen we erin om elke dag opnieuw kwaliteit te leveren. Enkel het beste is goed genoeg, in alles wat we doen.

Decospan behandelt zijn medewerkers, klanten, leveranciers en alle andere stakeholders met hetzelfde immense respect als zijn grondstof hout. We verwachten ook dat het respect wederzijds is.

9.2.7 Innovatie

Decospan ziet onderzoek en ontwikkeling niet als kost, maar als sleutel voor de toekomstige groei.

Door een nauwe samenwerking tussen sales, marketing en R&D komen prachtige producten tot stand.

Onze oplossingen zijn steeds innovatief, kwalitatief en inspirerend, zonder het ecologische aspect uit het oog te verliezen.

We zijn nooit tevreden. Dat motiveert ons om steeds nieuwe producten en diensten te ontwikkelen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken.

[bron: www.decospan.com]

9.3 AMBASSADEUR - WIELSBEKE (WAREGEM)(RDL) - Ooigemstraat 3 – UNILIN Industries, plaatmateriaal (relatie met Texture Kortrijk, houtverwerkende industrie) – www.unilinpanels.com

68. Wielsbeke (Waregem) – UNILIN Industries

9.3.1 UNILIN Panels: sterk verankerd in UNILIN Group

Als deel van UNILIN Group is UNILIN Panels stevig geworteld in het Belgische landschap. Al sinds de jaren '60 springen we creatief om met wat de omgeving te bieden heeft – eerst vlas, later hout – om vernieuwende oplossingen te creëren. Die lokale verankering combineren we met de wijd gespreide internationale vleugels van Mohawk Group. De wereldleider op vlak van vloerbekleding geeft UNILIN Group de slagkracht om internationaal te groeien, expertise te bundelen en steeds innovatiever en creatiever te werken.

9.3.2 Decoratief plaatmateriaal

Een hart voor excellent productdesign

Goed is nooit goed genoeg. Met een passie voor design streven we elke dag naar beter, zowel technisch als esthetisch. Bouwend op gefocuste R&D-inspanningen maken we onze houten platen steeds performanter.

Met inspiratie uit natuur, mode en architectuur creëren we tijdloze designs die jouw project doen schitteren. Onze houtdecoren en texturen bouwen we op met de nieuwste technieken. Het resultaat: je ziet – en voelt – geen verschil met authentieke materialen.

Uitmuntenende dienstverlening

Met een waaier aan oplossingen vind je voor elk project de juiste match. Een creatief idee met verschillende soorten platen voor ogen? Je hoeft bij ons geen grote hoeveelheden te bestellen, maar combineert naar hartenlust producten in één levering. Je orders volg je eenvoudig op via My Panels, waar je ook vrijblijvend de stock kan raadplegen. Bovendien past ons logistiek team zich aan jou aan: de levertijd en manier van laden en lossen is flexibel in te passen in je concrete vraag.

Doordrongen van duurzaamheid

Als pionier in de circulaire economie, nodigen we bouw- en interieurprofessionals uit om mee te bouwen aan een duurzame toekomst. Zo kiezen we voor hout als onze grondstof, maar maken we enkel gebruik van gerecupereerd hout om nieuw, kwalitatief plaatmateriaal te produceren.

Na intensieve sorteer- en reinigingsprocessen – onze sterkte – levert zelfs de restfractie groene energie voor onze productie. Transporteren doen we zo veel mogelijk via nabijgelegen waterwegen, en, net als ons hout, gaan we ook onze medewerkers niet al te ver zoeken. Want investeren in lokale werkgelegenheid, ook dat is duurzaamheid.

[bron: www.unilinpanels.com]

9.4 AMBASSADEUR – IZEGEM (KRL) - Ambachtenstraat 13 – MARENO BVBA (relatie met Eperon d'Or, schoenindustrie) – www.mareno.be , www.ronny.be

69. Izegem – Mareno schoenfabriek

9.4.1 Enige schoenfabriek

De firma Mareno, gevestigd in Izegem, is de enige nog overgebleven schoenfabriek in deze ooit zo bloeiende schoenregio.

Door onze jarenlange vakkennis en doorgedreven drang naar perfectie blijven wij in eigen atelier deze traditie verder zetten.

Onze collecties bestaan uit eigen merken Mareno en Ronny, aangevuld met tal van modieuze kwaliteitsmerken.

9.4.2 Ons verhaal

Dit jaar viert Mareno zijn 55ste verjaardag. Het verhaal start in 1967 dankzij Georges Vanacker. Sinds 2015 staat de tweede generatie aan het roer. De zussen Sarah en Barbara Vanacker nemen dan de 3 bedrijven over.

De muiltjes van Ronny zijn ontstaan in de jaren 50. Het atelier was toen in Blankenberge. Ronny werd in 1989 (100%) overgenomen door Mareno. De volledige productie werd toen overgeplaatst naar de ateliers van het moederbedrijf Mareno (Izegem), de enige nog overgebleven schoenfabriek in deze ooit zo bloeiende schoenregio. De firma Ronny is momenteel nog steeds gevestigd in Izegem.

9.4.3 Back to nature

Het Ronny muiltje is nog steeds een op en top Belgisch product dat op ambachtelijke wijze vervaardigd wordt met uitsluitend natuurlijke grondstoffen: leder, kurk, microcellulaire rubber.

Het bovenleder wordt geselecteerd uit topkwaliteitsleder.

Het binnenzoolleder is plantaardig geloid: deze looiing garandeert de grootste zweetabsorptie.

De vorm van de sleehak is anatomisch aangepast aan de vorm van de voet waardoor het stappen zeer comfortabel verloopt.

Comfortabel schoeisel is belangrijk voor alle staande beroepen, want het grootste deel van de dag zitten onze voeten in een paar schoenen. De vederlichte en oersterke RONNY kan uw werk verlichten en aangenamer maken.

9.4.4 Ronny kurk

De kurk collectie is de hoeksteen van het Belgische merk Ronny. De samenstelling is nog steeds uit 100% natuurlijke materialen en puur handwerk in eigen atelier.

Op het vlak van de maten is het aanbod erg ruim:

maten 34 tot 44

3 verschillende breedtes

2 hakhoogtes: 3 of 4 cm

9.4.5 Laatste schoenenfabriek van Izegem viert 55e verjaardag – 4 juli 2022

Ooit stond Izegem bekend als het Mekka van de schoenenindustrie. Daar heeft de stad een museum aan overgehouden alsook nog welgeteld één fabrikant: Mareno van de zusjes Sarah en Barbara Vanacker die het levenswerk van hun ouders dag na dag en met uitgesproken succes verder zetten, tot in New York toe. 'Made in Izegem', het bestaat nog wel degelijk.

In het atelier van Mareno werken, naast de zussen zelf, een zestal mensen, specialisten in schoenenbewerking zeg maar. Mareno heeft drie ijzers in het vuur liggen: Belgian Shoes (exclusieve schoenen die enkel in New York aan de man worden gebracht), Ronny (zogenaamde muiltjes ofte betere sandalen met een hielte voor vrouwen, 4.000 paar per jaar) en een retaildivisie (met negen eigen Enoks schoenenwinkels in België – waarvan 4 aan de kust – en sinds enkele jaren ook een exclusieve winkel in buurt van de poepsjieke Madison Avenue in New York).

"We zijn niet weinig fier dat mijn zus en ik de activiteiten van onze ouders kunnen verder zetten", aldus Sarah Vanacker. "In 2015 werd de fakkel officieel overgedragen. Mijn vader Georges begon aan zijn ondernemersavontuur in 1967. Zelf ben ik verantwoordelijk voor de algemene leiding, met inbegrip van de administratie, financiën en commercieel. Mijn zus Barbara is dan weer de koningin van het atelier. Zij weet alles af van hoe schoenen moeten gemaakt worden en dat is heus een heel technische aangelegenheid. We werken uitsluitend met natuurlijke producten."

New Yorkse winkel in eigen beheer

Het New Yorkse verhaal is een verhaal apart. De Belgian Shoes zijn al van diep in de vorige eeuw een hit bij het betere volk. Elk jaar gaan er om en bij de 8.000 paar sjieke West-Vlaamse lederen schoenen over de toonbank, aanbod dat integraal in het atelier in Izegem wordt klaargestoomd en daarna wordt verscheept.

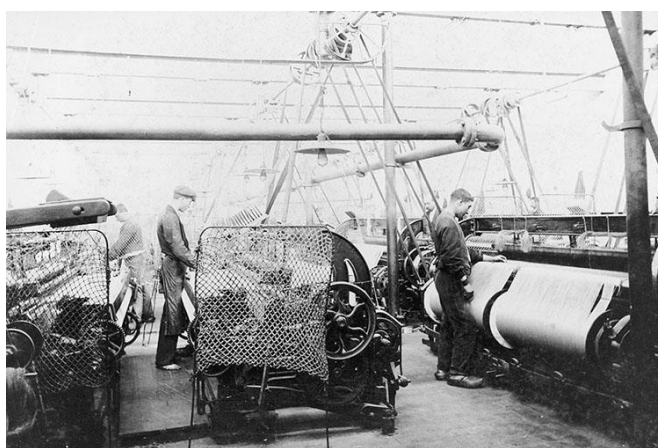
"We blijven in de VS trouw aan die ene locatie, want het interesseert ons niet om ook naar Los Angeles te trekken bijvoorbeeld", aldus Sarah Vanacker. "Wij willen met opzet niet groot worden, wij zweren nog bij het principe van small is beautiful. Met wat we nu doen, kunnen we volledig onze kwaliteit bewaken en dat is het allerbelangrijkste. In Izegem wordt nog ambachtelijk gewerkt en alles wordt tot in de puntjes en stapsgewijs afgewerkt. We hebben een reputatie te verdedigen, welnu, we moeten die telkens opnieuw waarmaken. We zijn fier op het werk dat we elke dag afleveren en bij de consument blijvend aanslaat. Samen met het Limburgse Ambiorix, zijn we de laatste der Mohikanten. Alle schoenenproductie is uit onze contreien verdwenen: ofwel is men gestopt ofwel werd er naar goedkope productielanden uitgeweken." Tot in 2016 werd de New Yorkse winkel van Belgian Shoes nog uitgebaat door derden. In twee stappen (2016 en 2019) werd alles honderd procent in eigen beheer overgenomen. Waarom? "Wat we zelf doen, doen we beter zeker?"

[bronnen: www.mareno.be , www.ronny.be , <https://www.made-in.be/west-vlaanderen/laatste-schoenenfabriek-van-izegem-viert-55e-verjaardag/>]

LIBECOTM
BELGIAN LINEN
— est. 1858 —

70-72. Meulebeke – LIBECO Belgian Linen

9.5.1 LIBECO is de referentie voor Belgisch linnen van de hoogste kwaliteit.

In onze weverij combineren we vakkennis en nieuwe technologieën voor de creatie van weefsels en afgewerkte producten met een hoge toegevoegde waarde en een uniek design.

9.5.2 Productgroepen

Al meer dan 160 jaar ontwikkelen wij onze expertise in vlas. Professionelen kunnen bij ons terecht voor linnen weefsels voor diverse toepassingen en voor afgewerkte producten in linnen.

Meubelbekleding & decoratie

Libeco is gespecialiseerd in het ontwikkelen en produceren van linnen weefsels voor meubelbekleding en decoratie. Binnen onze collectie vindt u ultralichte weefsels voor gordijnen tot zware kwaliteiten voor decoratie en meubelbekleding. De focus ligt op interieurstoffen in zuiver vlas, maar ook blends met andere vezels zijn beschikbaar.

Kwalitatief en performant

Vlas staat als bastvezel bekend als een van de sterkste vezels ter wereld. Onze upholstery collectie bestaat uit lichtere kwaliteiten voor het decoratieve segment, maar ook zwaardere, meer slijtvaste kwaliteiten voor de contractmarkt. Hun performantie wordt in het on-site labo getest om te voldoen aan de maatstaf voor slijtvastheid en lichtechtheid. Tijdens het productieproces ondergaat iedere meter stof een dubbele manuele kwaliteitscontrole om de hoogste kwaliteit te verzekeren.

Trend inspired

Wij voegen op regelmatige basis nieuwe interieurstoffen toe aan de bestaande collectie. Trends en kleuren uit de interieur- en modewereld zijn daarbij een belangrijke bron van inspiratie. Ook duurzame ontwikkelingen zoals biologisch linnen zijn beschikbaar in diverse stock-supported of custom kleuren en in diverse afwerkingen.

In de uitgebreide stockcollectie zijn zowel klassieke als tijdloze looks aanwezig. Gepersonaliseerde kleuren, structuren en finishes kunnen voor u ontwikkeld worden. Technische weefsels als 'prepared for print' en 'prepared for dye' zijn ook beschikbaar.

Apparel & accessoires

Zakdoeken en ultrafijne batist voor kledij waren onze eerste producten meer dan anderhalve eeuw geleden. Vandaag is Libeco een van de laatste authentieke Europese wevers met een specialisatie in linnen apparel van het hoogste segment.

Gerenommeerde designers en modehuizen kennen de kwaliteit van Libeco. Onze stoffen voor kledij zijn geweven in België met garen van de meest kwalitatieve West-Europese vezels.

Linnen is een fashion statement

De uitstraling, structuur en patine van linnen zijn uniek en met niets anders te vergelijken. De vlasvezel heeft bovendien de ideale eigenschappen voor apparel: door de holle vezel is vlas warm in de winter en koel in de zomer. Omwille van zijn natuurlijke kenmerken, is het niet eenvoudig om de vlasvezel te verven. Dit proces vereist echt vakmanschap om unieke kleuren te bekomen.

Duurzame mode

Slow fashion, duurzame kledij en de revival van natuurlijke vezels zijn de modewoorden van het moment. Deze tendens zal de komende jaren sterk aan belang winnen en linnen heeft alle troeven in huis om op deze vraag in te spelen.

Vlas is een van de meest ecologische vezels ter wereld en bij Libeco houden we van duurzaam. Onze weverij is CO₂-neutraal en wordt volledig aangedreven door hernieuwbare energie. Onze weefsels zijn duurzaam en Oeko-Tex gecertificeerd in klasse 2. Bovendien is onze collectie biologisch linnen GOTS-gecertificeerd van veld tot weefsel.

Huishoudlinnen

Linnen is een weefsel met unieke eigenschappen en een eigenzinnige uitstraling.

Uw collectie huishoudlinnen zal zich onderscheiden van de rest, in ontwerp, performantie én kwaliteit. Libeco biedt een breed assortiment hoogwaardige weefsels voor confectie aan. De aangepaste breedtes en gewichten bieden u diverse mogelijkheden, van confectie van bedlinnen, tafel- en keukenlinnen tot accessoires. Er zijn meer dan voldoende samenstellingen, bindingen, kleuren en afwerkingen beschikbaar zodat u steeds aan de vraag van uw klant kan voldoen.

Met meer dan 160 jaar ervaring bent u zeker dat u uw klant de beste kwaliteit biedt. Ons linnen wordt geweven in België van het beste vlasgaren. In combinatie met uw design en afwerking creëert u een unieke en hoogkwalitatieve collectie in authentiek Belgisch linnen.

Biologisch linnen

Wij bieden enkele kwaliteiten in 100% biologisch linnen aan. Deze unieke collectie is het resultaat van een samenwerking over de hele keten, van landbouw tot afgewerkt product. De weefselbreedtes, -gewichten en -kleuren van onze bio collectie zijn geschikt voor bedlinnen, tafellinnen en decoratietoepassingen. Ze zijn bovendien over de hele productieketen gecertificeerd met het GOTS-label (Global Organic Textile Standard).

Linnen voor technische toepassingen

De vlasvezel heeft enkele unieke eigenschappen. Zijn sterkte, slijtvastheid en absorberende vermogen zijn ongeëvenaard.

Prepared for print (PFP) & Prepared for dye (PFD)

Onze PFP-weefsels zijn geschikt voor zeefdruk, rotatiedruk en digitale druk. Net zoals onze PFD-weefsels zijn ze verkrijgbaar voor diverse toepassingen zoals interieur, decoratie en kledij. Er is een ruime stock-supported collectie beschikbaar, alsook custom weefsels.

Linnen weefsels voor composiet

De sterkte en een licht gewicht zijn enkel de voornaamste voordelen dat een vlascomposiet biedt tegenover de alternatieven zoals carbon of glasvezel. Vlas absorbeert goed trillingen, wat het materiaal o.a. geschikt maakt voor diverse sporttoepassingen zoals tennis en fietsen. Libeco biedt een aantal technische basisweefsels aan die geschikt zijn voor verdere verwerking tot composiet.

Borduurlinnen

Libeco heeft jaren ervaring met het weven van linnen voor borduur- en handwerk. Onze borduurweefsels genieten een extra kwaliteitscontrole om een consistent aantal draden per cm² te garanderen. Onze kledij- en decostoffen worden vaak als gronddoek gebruikt voor zowel machinaal als handmatig borduurwerk.

Schildersdoek

De beste basis voor schildersdoek is linnen. Grootmeesters als Monet, Van Gogh, Bruegel en Magritte wisten het al. Maar ook hedendaagse kunstenaars als Warhol, Pollock en Dali kiezen voor linnen als drager van hun werken. De holle vlasvezel absorbeert de verf heel goed en geeft een prachtige kleurdiepte. Libeco biedt verschillende kwaliteiten ongeprepareerd gronddoek aan die verder verwerkt kunnen worden tot schildersdoek.

9.5.3 Linnen vakmanschap, van vezel tot weefsel

Sinds eeuwen staat onze streek bekend voor het transformeren van vlas tot linnen. Van veld tot vezel, van garen tot weefsel, hier wordt meerwaarde gecreëerd door de passie en deskundigheid van onze vakmensen. Hun kennis werd over generaties doorgegeven en verzekert het voortbestaan van authentiek Belgisch linnen.

Welkom in de wondere wereld van Belgisch linnen!

Vlasterroir

Het beste vlas groeit tussen het Franse Caen en Amsterdam. Deze regio, met haar rijke grond en zachte Noordzeeklimaat, biedt de perfecte afwisseling van zon en regen zodat het vlas op een natuurlijk tempo kan groeien en de vezels gestaag aan kracht kunnen winnen.

Zo werd er in 2020 in deze regio zo'n 150 000 hectare vlas gezaaid, goed voor 80% van de wereldwijde vlasproductie.

Groei en bloei

Maart – Start van het vlasseizoen

Wanneer de lente haar intrede doet, maken de vlassers zich klaar om de velden op te gaan. Met grote aandacht volgen ze de overgang van de seizoenen. Men wacht met zaaien tot de ergste vorst het land uit is en het weer zijn stabiliteit terugvindt. Slechts 100 dagen na het zaaien bereikt het vlas een hoogte van ongeveer een meter.

Juni – Bloei

Het bloeiende vlas lokt telkens veel nieuwsgierigen naar de velden. Elke bloem bloeit slechts één dag. Eind juni kleuren de velden gedurende enkele dagen blauw, waarna de bloemetjes opnieuw verdwijnen.

Juli – Slijten

Het slijten is uniek aan vlas. De op maat gemaakte machines trekken de plant uit de grond in plaats van ze te maaien. Zo bewaart men de maximale lengte van de vezel. Het vlas wordt in evenwijdige rijen terug op de akker gelegd. Nu is het nog frisgroen, maar daar zal snel verandering in komen...

Augustus – Roten

Moeder Natuur heeft een cruciale rol tijdens het rootproces. Zon, dauw en regen wisselen elkaar af. Micro-organismen ontbinden de aanwezige pectines, waardoor de vezels loskomen van de houtige stengel. De aarde draagt bij aan de typische grijsbruine kleur van het gewas.

Het rotten kan tot 6 weken in beslag nemen. Enkel ervaren vlassers weten wanneer het vlas voldoende geroot is. Het is een grote verantwoordelijkheid. Als de plant te kort geroot is, kan men de vezel moeilijk oogsten. Duurt dit proces te lang, dan gaan de vezels rotten en boeten ze in aan sterkte.

September – Oogst

Na het rootproces wordt het vlas opgenomen en in grote balen gerold. Elke baal weegt zo'n 300 kilogram. Nog even sieren deze kolossen de velden, voor het vlas wordt meegenomen voor de volgende fase: het bewerken van de vezel.

Bewerken van de vezel

Zwingelen

Het is tijd om de vezel te bevrijden!

De zwingelmaschine breekt de houtige stengel van de plant in stukjes of lemen en verwijdert ze van de vezel. Het vlas ondergaat een ware transformatie. De lange vezels worden onmiddellijk gecontroleerd op hun kwaliteit.

De houten lemen zijn uiterst nuttige bijproducten. Ze worden verwerkt tot leemplaten of stalstrooisel. De kortere vezels of zwingelklodden worden gebruikt voor het spinnen van grovere garens of als grondstof voor de papierindustrie.

Hekelen

Duizenden fijne pinnetjes kammen het vlas tot enkel de pure vezel overblijft. Na het hekelen worden de korte hekelklodden gescheiden van het lange lint. De klodden worden gebruikt voor grovere garens, het lint wordt gebruikt voor fijne garens.

Spinnen van het garen

Spinmolens

De spinner combineert vlas van verschillende regio's voor een consistente kwaliteit en kleur. Daarna wordt het vlaslint in de spinmachine geleid waar het tussen twee paar cilinders wordt gekneld. De twee onderliggende cilinders draaien aan een hogere snelheid en rekken het lint uit tot een garen van een bepaald gewicht of metrisch nummer.

Bobijnen

Het gesponnen garen wordt op kleine spoelen geplaatst. Een ring gaat op en neer rond de spoel om de gewenste torsie of draaiing te geven en het garen evenredig te verdelen. Het is de torsie die de aparte vezels samenbrengt tot een garen. In de laatste fase wordt het garen van de kleinere spinspoelen gecombineerd op een grotere bobijn.

Weven

Onze aankoopafdeling werkt samen met verschillende spinnerijen om steeds het meest kwalitatieve garen te selecteren. We streven waar mogelijk naar een 100% Europees product. Daarom wordt meer dan 90% van onze garens aangekocht bij Europese spinnerijen. Alle garens worden voor gebruik getest op vochtgehalte, treksterkte, gelijkmatigheid en kleur.

Voorbereiding

Een goede voorbereiding is cruciaal voor een efficiënte werking van de weverij. Tijdens de eerste stap - het scheren van de kettingboom - wordt een weefboom gevuld met kettinggaren, tot wel 10 km. Een heel precies werk met weinig marge voor fouten. In stap 2 - het doorhalen - voegt men lamellen, hevels en een riet toe aan de weefboom. Drie onmisbare instrumenten tijdens het weven.

Weverij

In de weverij bepaalt de cadans van de getouwen het ritme van de dag. Monteurs, aanknopers en wevers volgen elkaar op, terwijl de meestergasten alles in goede banen leiden. Bevoorraders voeren het inslaggaren aan, dat hier tussen het kettinggaren wordt geweven. Een centraal monitoringsysteem volgt de activiteit van de getouwen en wevers nauwgezet op. Zowel de luchtvochtigheid als de kwaliteit worden hier constant gecontroleerd.

Kwaliteitscontrole

Waar het in de weverij gonst van energie, voel je in de stopperij duidelijk de concentratie. Iedere meter weefsel wordt er gecontroleerd en bijgewerkt waar nodig. De stopnaalden volgen de binding van het weefsel met de grootste nauwkeurigheid. Precisie, een goed oog en veel geduld zijn hier onmisbare kwaliteiten.

Scheren van het loomstate doek

In de scheerderij verwijderen grote rolmessen resterende pluisjes en onzuiverheden van de oppervlakte van de stof. Een noodzakelijke stap om een goede veredeling te garanderen. Net zoals de afvalzelfkant in de weverij, wordt het scheerstof verzameld en gerecycled tot o.a. papier of isolatiemateriaal.

Veredelen

Na het veredelingsproces komt een weefsel pas volledig tot haar recht. Een doek ondergaat meerdere behandelingen waarvan de meest courante wassen, bleken en verven zijn. Afhankelijk van de hoeveelheid zon en de invloed van de aarde tijdens het rootproces, is de grijsbruine kleur van een ongeverfd doek telkens anders. Vakkennis is bij het veredelen dus cruciaal om consistente resultaten te bekomen. Libeco werkt samen met verschillende veredelaars die elk hun eigen specialisatie hebben.

Finale afwerking

Het linnen komt terug naar Libeco en ondergaat opnieuw een kwaliteitscontrole. Men beoordeelt de consistentie van de verving en de touché, het aanvoelen van de stof.

Na een grondige controle is het linnen klaar voor expeditie naar klanten. Het linnen bestemd voor de Libeco Home collectie gaat naar de confectie-afdeling voor verdere afwerking.

9.5.4 The LIBECO Story

Onze linnen wereld

Als sinds 1858 zijn wij gepassioneerd door linnen, eerst als handelshuis in Kortrijk, later werd de weverij in Meulebeke opgericht. Doorheen de jaren is ons geloof in vlas en linnen als duurzaam topproduct enkel gegroeid.

Belgische topkwaliteit

Onze focus op één grondstof heeft geleid tot een doorgedreven specialisatie op verschillende markten en een mooie positie op internationaal vlak. Libeco is de grootste linnenweverij van België en behoort tot één van de grootste in Europa.

Belgian Linen™

Slechts 6 wevers wereldwijd mogen het Belgian Linen™ kwaliteitslabel dragen. Sinds 1960 symbool voor linnen geweven in België uit minstens 85% Europese vlasvezels. Het is een garantie van kwaliteit, traceerbaarheid en authenticiteit die onafhankelijk beheerd en gecontroleerd wordt door de Belgian Linen Association. www.belgianlinen.com

Masters of Linen®

Libeco linnen draagt het Masters of Linen® kwaliteitslabel. Dit garandeert dat het linnen volledig in Europa gemaakt werd. Een garantie van transparante productieprocessen en traceerbaarheid. Dit label werd opgericht (en wordt gecontroleerd) door de Europese Confederatie van Vlas en Hennep, ofwel CELC. www.mastersoflinen.com

Gebrevetteerd Hofleverancier

Geen betere getuige van ons streven naar kwaliteit dan de titel van Gebrevetteerd Hofleverancier van België. In onze producten, in onze relaties, in onze service naar klanten: kwaliteit staat steeds bovenaan onze prioriteitenlijst. www.dghb.be

[bron: www.libeco.com]

10 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE RUSTPUNTEN IN ZEELAND

10.1 RUSTPUNT - MIDDELBURG (KDW) - Abdijplein 3-4 – Museumcafé Zeeuws Museum -

<https://www.zeeuwsmuseum.nl/nl/plan-je-bezoek/praktische-info/museumcafe>

73. Middelburg – Museumcafé Zeeuws Museum

Welkom in het ZMcafé

Hier kun je terecht voor koffie, thee, huisgemaakte taarten en lunches. Op ons Abdijterras is het goed vertoeven onder de monumentale bomen. Een oase van rust en schoonheid. Volgens sommigen ligt het terras op het mooiste plein ter wereld: Het Abdijplein in Middelburg.

[bron: www.zeeuwsmuseum.nl]

10.2 RUSTPUNT - SAS VAN GENT (KGT) - Westkade 111 - Dockside (naast AP Industrieel Museum Zeeland) – www.dockside.nl

74. Links: Sas van Gent – Restaurant Dockside, 24.08.2022

75. Rechts: Sas van Gent – Gebouw huidige Dockside (links in beeld) en Coöperatieve Suikerfabriek – ansichtkaart 1955

Welkom bij Dockside!

Ons restaurant is geïnspireerd op de mondiale keuken. De filosofie is eenvoudig, we werken met producten van de hoogste kwaliteit en kennen hierin geen concessie.

We zoeken het graag in Zeeland of net over de grens bij onze sympathieke zuiderburen. Is het hier niet te vinden, dan halen we 't elders.

[bron: www.dockside.nl]

10.3 RUSTPUNT - VEERE (KDW) - Bastion 2 - De Werf (context: historische centrumgebied Veere bij de haven) – www.dewerf.nl

76-78. Veere – De Werf

10.3.1 Een warm welkom bij De Werf

Bij ons staan gastvrijheid, beleving en kwaliteit centraal. U kunt bij onze unieke locatie terecht voor zowel een kopje koffie, borrel, lunch, diner als wel voor vergaderingen, feesten, meetings, brainstormsessies, bedrijfspresentatie, bruiloft, enz. Zowel op ons terras als vanuit het restaurantgedeelte en zelfs vanaf de vergaderruimte heeft u een prachtig en uniek uitzicht over de haven en het historische monumentale stadje Veere. Kwaliteit en service staan bij ons voorop.

We hebben paar jaar terug een complete metamorfose ondergaan. De gehele inrichting is verbouwd en veranderd. De internationale designer Robert Kolenik heeft het duurzame interieur ontworpen. Zijn kenmerkende 'Eco Chic' ontwerpstyl laat zich omschrijven als eerlijk, luxe, uniek, huiselijk en warm. Werken, eten, drinken, ontspannen, laat u verrassen en geniet er van!

10.3.2 Haventerras

Ons prachtige terras direct gelegen aan de jachthaven biedt u prachtig zicht op de bootjes en op de kade van Veere met de historische monumentale panden. 180 zitplaatsen verdeeld over verschillende niveau's en een overdekte pergola waarbij bij mooi weer het dak ook open kan. Uiteraard bieden wij u gratis Wifi zodat u zonder kosten bijvoorbeeld uw mooie "Werfmomenten" met uw kennissen en familie kunt delen.

10.3.3 Historie

D'Ouwe Werf ontleent zijn naam aan de scheepswerf van Leendert van der Staal die hier van 1871 tot 1903 gevestigd is geweest. De timmermanswerkplaats, houtloods en smederij zijn gesloopt, zodat alleen het woonhuis en de helling er nog van over zijn.

De werf bouwt de vissersschepen VE6 en VE7 nieuw en voor de rest houdt ze zich bezig met het onderhoud van de schepen van de Veerse en Arnemuidse vissersvloot. Bij eb worden die op de zaden in de haven gebankt. Hierbij wordt de scheepshuid met riet schoongebrand, afgekrabd en opnieuw geteerd. Met hoogaarzen wordt op mosselen en garnalen gevestigd. Dit zijn houten platbodemschepen die na 1945 geleidelijk uit de Zeeuwse visserij zijn verdwenen. In het begin van de 20e eeuw trekken jaarlijks tientallen schilders naar Veere om het schilderachtige stadje op doek vast te leggen. Onder hen Wim Vaarzon Morel die in mei 1910 met zijn gezin het woonhuis op de werf betreft.

In de Middeleeuwen staan op de plaats van d' Ouwe Werf zoutketen waarin het uit Spanje en Portugal ingevoerd ruw zout wordt geraffineerd. Een deel ervan gebruiken de vissers voor het pekelen van haring en de rest gaat naar de Hanzesteden om de Oostzee. Daarvandaan nemen de schepen graan mee terug naar Veere dat in pakhuizen wordt opgeslagen tot het naar Spanje en Portugal wordt uitgevoerd. Behalve met deze landen drijft de stad ook handel met Frankrijk, Engeland en Schotland. Door privileges die de Veerse Heren van buitenlandse vorsten voor de stad weten te verkrijgen groeit Veere in de 15e eeuw uit tot wat sommige historici wel de Europoort van het Habsburgse Rijk noemen. In deze gouden eeuw bouwt men in 1474 het stadhuis en in 1479 de Grote Kerk. Na het oprichten van de marine in 1488 is Veere tot 1558 thuishaven van de vloot. Een grote brand aan deze zijde van de stad verwoest in 1510 meer dan 20 huizen. In 1566 laat Philips II ten westen van het terrein waarop nu d' Ouwe Werf staat zes huizen slopen om daar het door de Italiaanse bouwmeester Donato di Boni Pellizzuoli ontworpen arsenaal te bouwen. Ernaast ligt de stadstimmerwerf.

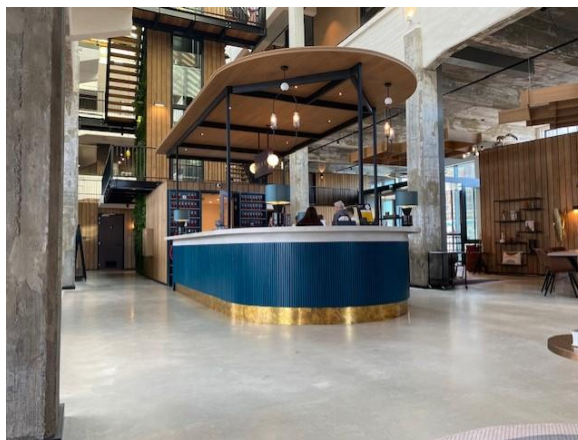
Na de reformatie in 1572 is er alleen nog handel met Schotland. De zoutketen worden gesloopt en maken plaats voor woonhuizen. Daartussen komen drie brouwerijen, een bakkerij en in 1614 bij het Noorderhoofd zeepfabriek Het Klaverblad. In het huis Amsterdam kan worden geëatst. Eén van de brouwerijen sluit al na een paar jaar, De witte Lely en De Sleutel brouwen bier tot rond 1700. Daarna komt De Sleutel nog een eeuw in gebruik als pakhuis voor een andere brouwerij. Van de kade naar het Oranjobolwerk loopt tussen de huizen een straatje dat het slop wordt genoemd. Dit bolwerk is in 1584 in opdracht van Willem van Oranje aangelegd nadat het vorige in de strijd tegen de Spanjaarden in 1572 zo was verzwakt dat men het in allerlei met haringtonnen had moeten verstevigen.

In 1789 loopt op de stadstimmerwerf het laatste schip van stapel en door het uitbreken van de Franse Revolutie komt in 1798 voorgoed een eind aan de handel met Schotland. Een Engels bombardement op 31 juli 1809 richt hier grote schade aan en enige tijd later stopt de productie van zeep in de zeepfabriek. Tijdens de Franse bezetting (1810-1814) laat Napoleon de Grote Kerk tot militair hospitaal verbouwen en moeten 750 Spaanse krijgsgevangenen nieuwe wallen rond de stad opwerpen. Na de Franse Tijd trekken veel inwoners weg, waardoor huizen leeg komen te staan en worden gesloopt. Op het arsenaal na verdwijnt in de eerste helft van de 19e eeuw alle bebouwing aan deze zijde van de haven en in 1885 gaat ook dit fraaie gebouw onder de slopershamer. Een grote verandering vindt plaats in 1961 als de vissersvloot door het afsluiten van het Veerse gat de stad moet verlaten. De haven wordt jachthaven en Veere begint als recreatiestad een nieuwe toekomst.

In het voorjaar van 1969 wordt in het woonhuis op de werf restaurant d' Ouwe Werf geopend. Vanaf 1 mei 2015 is de naam, na een enorme interne verbouwing aangepast naar De Werf.

[bron: www.dewerf.nl]

10.4 RUSTPUNT - VLISSINGEN (KDW) - Albionkade 301 - Hotel De Timmerfabriek (context: voormalig gebied Scheldewerf, waterfront) - <https://www.kloegcollection.com/nl/overnachten/hotel-de-timmerfabriek>

79-82. Vlissingen – Hotel De Timmerfabriek, 27.10.2022

10.4.1 Unieke industriële sfeer

De Rijksmonumentale Timmerfabriek uit 1914 is getransformeerd tot een 4-sterren hotel met Gastrobar. Er zijn 68 luxe kamers en suites en een restaurant, een bar en een terras gerealiseerd. De unieke industriële sfeer en gastronomische setting maakt slapen in Hotel de Timmerfabriek tot een bijzondere ervaring. Wij vertellen u er graag meer over.

In het opkomende Scheldekwartier in Vlissingen staat Hotel de Timmerfabriek. Dit Rijksmonumentale pand uit 1914 was ooit de plek waar timmerlieden werkten aan luxe scheepsinterieurs, maar nu geniet u hier van een 4-sterrenverblijf in één van de vele stijlvolle kamers en suites. Het historische karakter ziet u nog steeds terug door het hele hotel: de betonnen plafonds en kolommen, de grote raampartijen, het indrukwekkende atrium met glazen kap, de open galerijen, en natuurlijk het iconische torentje. De unieke industriële sfeer en gastronomische setting maakt een verblijf in Hotel de Timmerfabriek tot een bijzondere ervaring.

Voor ontbijt, borrel en diner verwelkomen wij u in onze Gastrobar. Hier geniet u op elk moment van de dag van eerlijk en puur eten. De chefkoks verwennen u graag met hoogstaande gerechten, gemaakt van herkenbare en lokale producten. Op het terras geniet u van de zon en het uitzicht op de boulevard met daarachter de jachten van Scheepsbouwer Damen. In de bar geniet u van allerlei bites, wijnen en spirits. U kunt hier uren blijven zitten op de comfortabele barstoelen of in de intieme zitjes.

In Hotel de Timmerfabriek vindt u veel verschillende soorten kamers en suites. Van business cubes met binnen dakterras, tot suites met twee aparte slaapkamers en living, tot het spectaculaire penthouse met privé dakterras en spabad. Hier is altijd een verblijf te vinden dat bij u past. Alle kamers en suites zijn tot in de puntjes verzorgd en stijlvol ingericht. Ze zijn allen voorzien van royale boxspringbedden, een luxe badkamer met regendouche, koffie en thee faciliteiten, airconditioning, en een kluisje. Uw verblijf bij Hotel de Timmerfabriek is inclusief een vers ontbijt en het gebruik van WiFi.

10.4.2 Zakelijk overnachten

Ook voor zakelijke gasten is Hotel de Timmerfabriek een uitstekende locatie. Bij binnenkomst in de ruime lobby ziet u de grote houten Cubes staan. Luxe hotelkamers met een heel bijzonder extraatje: een dakterras. Hier kunt u, midden in de reuring van het hotel, een heerlijk glaasje drinken of nog wat werk verzetten. Welcome to your office!

10.4.3 Gastrobar De Timmerfabriek

In het nieuwe Scheldekwartier vindt u Gastrobar de Timmerfabriek, dé nieuwe culinaire hotspot van Vlissingen. U bent van harte welkom voor een culinaire lunch, diner of cocktail aan de bar - ook als u niet in het hotel overnacht.

De industriële setting van dit iconische gebouw en de gastronomische belevenis van het restaurant maken een bezoek aan Gastrobar de Timmerfabriek een bijzondere ervaring. Hotelgasten, locals en fijnproevers uit de wijde omtrek genieten hier van de creaties van Chef Frederik Karr en zijn team.

10.4.4 Ligging hotel

Bij Hotel de Timmerfabriek komt de rijke historie van het pand samen met de pracht en praal van de monumentale stad Vlissingen. In het historische centrum ontdekt u naast schitterende panden, de stadshaven en talloze uitgaansgelegenheden en winkels. Samen zorgen we voor een heerlijk verblijf in deze levendige binnenstad in het kloppend hart van Zeeland.

[bron: www.kloegcollection.com]

10.5 RUSTPUNT - VLISSINGEN (KDW) - Boulevard De Ruyter 4 - Hotel Restaurant De Belgische Loodsensociëteit (context: aan de oever van de Westerschelde met zicht op Noordzee) – www.bsoos.nl

83-84. Vlissingen – Hotel Restaurant De Belgische Loodsensociëteit

10.5.1 Alles begon op 24 augustus 1884

toen na jaren van besprekingen en overleg de toenmalige Belgische Loodsen overgingen tot de stichting van een vereniging met als doel: een gebouw optrekken op de pas aangelegde Noordzeeboulevard ter bevordering van het vriendschappelijk en gezellig verkeer onderling.

De vereniging kreeg de naam van Belgische Loodsensociëteit “Unie”. Dankzij de overheid, kreeg men deze werkelijk buitengewoon gunstig gelegen plaats toegewezen. Nu, jaren later, bestaat de Belgische Loodsensociëteit nog steeds. Het is een openbaar hotel|restaurant geworden waar nog dagelijks de loodsen een pintje drinken aan de bar. Het unieke zicht op de Westerschelde is gebleven. Het aan- en afvaren van de loodsbotten is goed te zien vanuit het restaurant en de kamers met zeezicht. Geniet van al dat moois dat hier te zien & beleven is.

Sinds november 2014 zijn Dennis en Brigiet de eigenaren van dit Hotel Restaurant. Dennis, Brigiet en het enthousiaste team bieden een plek waar je kunt genieten omdat er altijd wat te zien valt, waar het personeel oprecht en geïnteresseerd is, de omgeving tot de verbeelding spreekt en je er op je gemak lekker en eerlijk kunt eten en drinken.

10.5.2 Loodswezen

Loodswezen regio Scheldemonden kent een rijke en bewogen geschiedenis. Dit, omdat de Schelde vroeger een grensrivier was, met alle problemen van dien.

Na 1839 kende het Loodswezen in dit gebied een 100 jaar durende concurrentiestrijd het Belgisch en Nederlands Loodswezen. Nu wordt er in goede samenwerking met elkaar een alom gewaardeerde loodsdienst uitgevoerd.

Zij verzorgen gezamenlijk het scheepvaartverkeer van en naar de Vlaamse havens gelegen aan de Schelde. De verdeling hierin is 72,5% voor de Vlaamse loodsen en 27,5% voor de Nederlandse loodsen.

[bron: www.bsoos.nl]

11 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE RUSTPUNTEN IN OOST-VLAANDEREN

11.1 RUSTPUNT - GENT (KGT) - Rembert Dodoensdreef 1 - Stadsbrouwerij Gruut (context: historische binnenstad Gent) – www.gruut.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadsbrouwerij_Gruut

85-86. Gent – Stadsbrouwerij Gruut

11.1.1 Stadsbrouwerij

Welkom in de Gentse Stadsbrouwerij Gruut. In onze brouwerijbar brouwen we naar volle lust ons heerlijke gruutbier en verwelkomen we de caféganger die snakt naar een heerlijke verfrissing van Gentse makelij. Kom binnen en laat je onderdompelen in het familieverhaal, de geschiedenis en biercultuur van de brouwerij. We schotelen jou graag een lekker fris biertje voor!

Iedereen is van harte welkom in onze Gentse stadsbrouwerij, al dan niet met brouwerijbezoek. Wie wil kan komen genieten van één of meerdere van onze vijf overheerlijke Gentse Gruutbieren.

Alle reserveringen dienen via de reservatietool op deze website geplaatst te worden. Betalen op voorhand is verplicht.

11.1.2 Brouwerijbezoek

Een rondleiding duurt ongeveer 50 minuten en omvat drie degustaties. Je komt onder meer te weten over de geschiedenis van bier, het speciale aan ons gruutbier, het brouwproces en het unieke pand waarin de brouwerij is gevestigd.

Kostprijs: €12/pers

Tijdstip: 15u of 17u

Minimum 2 personen

11.1.3 Brouwerijbezoek met Boottocht

Beleef een zalige dag met je groep aan de hand van deze formule! Een majestueuze rondvaart door het historische stadscentrum van Gent geleid door een gids, met daarna een brouwerijbezoek en drie proevertjes. Op die manier is het praktisch onmogelijk om je te vervelen! Het brouwerijbezoek wordt steeds voorafgegaan door de boottocht.

Kostprijs: €29/pers

Tijdstip: 14u tot 16u of 16u tot 18u

Minimum 10 personen

11.1.4 Bialchemist

Breng de alchemist in uzelf naar boven en pas onze "Gruut blond" volledig aan naar eigen smaak. Na een korte inleiding over de brouwerij en een degustatiemoment van ons blond bier, mag u zich volledig laten gaan en ons "blondje" aanpassen naar wens.

De ideale teambuilding voor met collega's, vrienden of familie!

Na de workshop krijg je jouw eigen creatie in een grote 75cl fles mee naar huis.

Kostprijs: €24/pers

Tijdstip: voor 15u of vanaf 18u

Minimum 2 personen

11.1.5 Eetgelegenheden

Wie wil, kan op reservatie ook eten in onze brouwerij. Aangezien wij geen grootkeuken zijn, hebben wij niet steeds alle producten op voorraad. Daarom vragen wij om jouw reservatie minstens een week op voorhand te plaatsen via volgend mailadres: booking@gruut.be

Onze menu:

Gentse stoofvlees gemaakt met Gruut Bruin: €22/pers

Gentse Waterzooi met kip: €19/pers

Vegetarische lasagne: €15/pers

11.1.6 Wikipedia

Stadsbrouwerij Gruut is een brouwerij in de Rembert Dodoensdreef in het centrum van de Belgische stad Gent. Het is een van de zeldzame brouwerijen waar men gebruikmaakt van een kruidenmengsel (gruut) in plaats van het gebruikelijke hop. De brouwerij brouwt met de moderne brouwtechnologie maar volgens de oude tradities.

Geschiedenis

De Gentse Stadsbrouwerij Gruut werd opgericht in 2009 door brouwingenieur Annick De Splenter, telg van een brouwersfamilie. De familie De Splenter was eigenaar van brouwerij Riva in Dentergem. Om de bitterheid, bewaarbaarheid en andere smaak- en geurcomponenten van hop te vervangen, moest heel wat onderzoek gedaan worden naar een geschikte kruidensamenstelling. Hierbij kon men rekenen op subsidie uit een Vlaams innovatiefonds (IWT).

Brouwinstallatie

De brouwerij bevond zich eerst in het pand waar voorheen café Igor was gevestigd in de Grote Huidevettershoek 10. Daarna verhuisde de brouwerij nog tweemaal, in 2014 naar de Sint-Widostraat en in 2016 naar zijn huidige locatie.

De kleine brouwinstallatie samen met de gisttanks en lagertanks, bevindt zich in hetzelfde gebouw als de gelagzaal en heeft een capaciteit om 5 hectoliter Gruut te brouwen. Deze productie is genoeg voor de brasserie zelf en voor enkele cafés in het Gentse. De grotere volumes, onder meer voor export naar Amerika, worden gebrouwen bij brouwerij Bavik te Bavikhove. Daar worden ze ook gebotteld.

De Gentse Stadsbrouwerij is echter meer dan een brouwerij alleen. Het pand dat men ter beschikking heeft wordt voor tal van zaken gebruikt. Ten eerste is het natuurlijk een brouwerij, maar daarnaast is het ook een dag- en nachtcafé.

Bieren

Er zijn momenteel vijf varianten: een witbier, een blonde, een amber, een bruine en Inferno.

Het muntstuk dat staat afgebeeld op het etiket van het bier is een "gruut", de lokale benaming van de groot, een muntstuk dat onder andere tijdens het bewind van Keizer Karel V werd gebruikt. In het middeleeuwse Gent werden de belastingen betaald met enkele en dubbele groten.

Ook de bierviltjes van het bier zijn apart: er is een anamorfose op te zien. Een anamorfose is een vertekende afbeelding die er slechts gezien vanuit een bepaalde hoek of met een bepaald optisch apparaat realistisch uitziet. Als men twee bierviltjes tezamen puzzelt ontdekt men een verborgen tekening. Tijdens de Renaissance werd deze techniek gebruikt om geheime, vaak verboden of lichtjes erotische beelden tevoorschijn te toveren.

[bronnen: www.gruut.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/Stadsbrouwerij_Gruut]

87-88. Gent – Dok Noord, Hal 16, Dock Brewing Company, 06.11.2022

11.2.1 Transformatiorhal

Midden op de voegere Acec-site van Dok-Noord vind je Hal 16. Hal 16 was vroeger een transformatiorhal. Dit beschermd industrieel gebouw werd omgebouwd tot een ambachtshal, waar zich vijf zaken gevestigd: OFFICINA RAFFAELLI - DOK BREWING COMPANY - ROX - TOAST - PATISSERIE BOSTOEN. Het wordt een ware brouwerij van leven, een plaats waar je een heerlijk italiaans gerecht/pizza (OFFICINA RAFFAELLI) kan combineren met een echte Gentse pint (DOK BREWING COMPANY) een heerlijk stukje vlees op de grill kan eten (ROK) of een TOAST. Als afsluiter kan je jezelf trakteren op een vers gedraaid ijsje/gebak of huisbereide chocolade (PATISSERIE BOSTON) en tevreden huiswaarts keren.

11.2.2 Dok Brewing Company

Dok Brewing Company is een innovatieve microbrouwerij met gezellige brewpub of 'brouwcafé' in Hal 16, Dok Noord, Gent.

We brouwen onze eigen bieren ter plaatse en laten je graag kennis maken met nieuwe smaken en stijlen zonder de traditie van de Belgische biercultuur uit het oog te verliezen. Ons bier proef je vers van de tap. Op onze 30 taps vind je ook een gevarieerde selectie van binnen- en buitenlandse bieren. Bij RØK (zeg niet zomaar 'BBQ') en bij BØEF kan je terecht voor een lekkere hap. Een brouwerijbezoek met proeverij geeft je een kijk achter de schermen.

11.2.3 Van de brouwketel naar je glas

Onze brewpub is een plaats waar je bieren kan proeven, maar ook waar we bier brouwen. Onze bieren worden afgevuld in vaten maar kunnen ook in een taptank worden gestockeerd van waaruit ze rechtstreeks getapt kunnen worden. Je kan ze dus supervers proeven. Geen lang transport, geen ongecontroleerde bewaaromstandigheden maar het meest verse gerstenat!

11.2.4 Dertig Taps

Je leest het goed, dertig taps. Daarop vind je natuurlijk onze eigen bieren maar ook onze eigenzinnige selectie van binnenlandse en buitenlandse bieren.

Ook vast op tap: een kombucha (gefermenteerde frisdrank), een cider en een cocktail van Dorst.

We hebben ook een mooie 'flessen en blikken' frigo waar je telkens nieuwe pareltjes kan vinden. Water, fris en wijn staan ook op ons menu.

We kiezen er net voor om je andere bierstijlen en andere smaken te laten ontdekken. Van zuur, fruitig en robijnrood over blond en hoppig tot donker met chocolade- en koffiearoma's,...

Weet je niet waar te beginnen? Geen probleem! We zoeken samen met jou naar het bier dat bij je past.

Om je keuzestress te besparen kan je bij ons ook een 'taster flight' bestellen: een assortiment kleine proevertjes (10 cl) dat je zelf samenstelt.

11.2.5 Gedeelde passie

Bier is onze passie, en die delen we graag! Tijdens een brouwerijbezoek krijg je een blik achter de schermen. Daarna is het natuurlijk tijd om te proeven..

We starten met een rondleiding door onze brouwerij. Je komt meer te weten over onze ingrediënten en ons brouwproces.

Tijd voor praktijk na de theorie. Je krijgt een aantal proevertjes van onze bieren met bijkomende uitleg, proef-, bewaartips en andere interessante weetjes.

Je kan er ook voor kiezen om van een volledige maaltijd bij ons te genieten. BØEF zorgt voor internationale fingerfood en RØK tovert voor jou sharing plates van vlees- vis- en groentengerechten uit de BBQ en smoker.

Kan je zeven mensen verzamelen? Dat treft, we doen rondleidingen voor groepen vanaf minimaal acht personen.

Voorzie voor de brouwerijtour en tasting ongeveer anderhalf uur. Als je kiest voor de maaltijd, dan neem je natuurlijk langer de tijd. Genieten is de boodschap!

Voor een brouwerijbezoek en proeven van vier bieren vragen we 18 euro per persoon. Als je kiest voor een brouwerijtoer met tasting en een maaltijd, dan betaal je 39 euro.

[bronnen: www.hal-16-dok-noord.eatbu.com , <https://www.dokbrewingcompany.be>]

11.3 RUSTPUNT - GENT (KGT) - Minnemeers 10 - Museumcafé (behoort bij Ankerpunt Industriemuseum)

89-90. Gent – Museumcafé (Industriemuseum)

Een museumcafé met net dat ietsje meer! - Rustige lunchplek in het hartje van Gent

Je kan er genieten van broodjes, quiches, pasta's en desserts. Focus op lokale producten: Gentse specialiteiten en producten van lokale partners zoals Hinkelspel-kaas, lokale biertjes, Talamini-ijs.

Er is een groot terras in de tuin voor het museum, een ideale rustplaats voor toevallige passanten of echte Gentenaars.

11.4 RUSTPUNT - GENT (KGT) - Tichelrei 2 A - De Stokerij (context: historische binnenstad Gent) - www.destokerij.gent

91-92. Gent – De Stokerij

11.4.1 Oude stadscentrum

De Stokerij is een restaurant in Gent met gezellig terras en lekker eten. Wij werken met biologische producten van Biofresh en fairtrade producten. Het kwaliteitsvlees is afkomstig van Slagerij Van De Castele, die al verschillende jaren tot beste charcutier van België werd bekroond. Alle bereidingen zijn huisgemaakt met dagverse producten en de ijscrème is artisanaal bereid door De IJster. We besteden veel aandacht aan personen met intoleranties (gluten, lactose, noten,...) daarom staan in onze menukaart bij elk gerecht de allergenen aangeduid.

11.4.2 In een gerestaureerd en uniek pand in het centrum van Gent

Het pre-industriële bouwwerk (althans het deel aan de Grauwpoort grenzend) zou reeds in de 16de eeuw zijn opgetrokken en deed dienst als brouwerij. Het was toen gekend onder de naam 'Het Sleutelken' en later onder de naam 'De Drie Sleutels'. Nadien werd het achterste deel, met schouw, aangebouwd en vanaf 1924 kwam het gebouw in handen van de familie De Schepper die er hun jeneverstokerij Bruggeman met merken als Peterman en Hertekamp inrichtte.

Al snel werd de productie echter verplaatst naar de gebouwen ernaast en kwamen er grote laadkaaien verderop in de Tichelrei waar nu de serviceflats staan. De oude stokerij deed nog dienst als opslagruimte tot het bedrijf zijn activiteiten verlegde naar de huidige locatie aan de Wiedauwkaai in 1987.

Het pand deed daarna nog wat dienst als opslagruimte, maar men raakte het niet eens over een definitieve bestemming voor het pand. De afbraak tot parking werd meermaals gesuggereerd. Na meer dan 25 jaar leegstand en veel omwegen heeft het uiteindelijk toch een nieuwe bestemming gekregen: De Stokerij!

[bron: www.destokerij.gent]

11.5 RUSTPUNT - ZELZATE (KGT) - Havenlaan 81 - B&B Tolkantoor (context: maritieme grensgebied B-NL) – www.meetjesland.be/het-tolkantoor-zelzate

93. Zelzate – Tolkantoor – ansichtkaart 1920

94. Zelzate – B&B Tolkantoor, 25.08.2022

11.5.1 B&B Het Tolkantoor: historie vol zeelieden

Het Tolkantoor huist in een voormalig douanekantoor aan de oevers van het Kanaal Gent-Terneuzen. Een neoclassicistisch monument met rode bakstenen muren, magistrale bogen en ornamenten. Hier ademen de gewelven geschiedenis, boeiende histories van zeelieden en binnenschippers. Tot het gebouw in de jaren 1950 in onbruik raakte en het overgeleverd werd aan stil verval.

11.5.2 Een intensieve renovatie

In 1999 verscheen de redding van dit unieke stukje erfgoed, onder de vorm van Christiane Van Dijck en Carlos Betsens. Zij zagen wel wat in het uitgeleefde gebouw en toverden het met oeverloze hoeveelheden geduld én een onnavolgbare portie vakmanschap om tot een fenomenaal logeeradresje dat z'n gelijke niet kent.

De authentieke materiaalkeuze werd maximaal gerespecteerd: staal, hout en steen werden zoveel mogelijk gerecupereerd en – als het écht niet anders kon – nieuw geïnstalleerd in harmonie met de aanwezige architectuur.

11.5.3 Logeren met zicht op het water

De jachthaven voor de deur geeft het gebouw nog extra cachet. Alle kamers kijken uit op het water, wat een speciale sfeer naar binnen trekt. Het zeemansleven komt op die manier nog elke dag over de drempel gewaaid – net zoals vroeger.

De B&B telt 5 ruime kamers die voorzien zijn van alle comfort. De centrale ontbijtruimte beneden heeft ook een mooi zicht op het kanaal en de zeeschepen die eroverheen glijden. De mediterrane buitenruimte achteraan ligt als een omhelzing rond het gebouw. Het zonneterras is simpelweg genieten, middenin de weelderige gastvrijheid van de tuin.

11.5.4 Genoeg te doen, genoeg te beleven!

Wist je trouwens dat B&B Het Tolkantoor tegelijkertijd ook een kunstgalerie is? Als je hier komt overnachten maak je dus niet alleen een reis in gedachten, met zeeschepen richting onontdekte gebieden. Je verruimt ook je culturele horizon met uitstekende kunst in een uniek en creatief kader.

Het Tolkantoor is perfect gelegen: vlakbij vind je het Sas van Gent, met z'n knappe natuurgebied Canisvliet. En natuurlijk is Gent, die prachtige stad, ook niet heel erg veraf. Daarnaast is de streek dé uitvalsbasis voor wandelaars en fietsers, die hun hartje ophalen in natuurgebieden zoals de Assenedse kreken, Boekhoute en Watervliet.

[bron: www.meetjesland.be/het-tolkantoor-zelzate]

12 IMPRESSIE VAN POTENTIËLE RUSTPUNTEN IN WEST-VLAANDEREN

12.1 RUSTPUNT - BELLEGEM (RDL) - Bellegemplaats 12 – Café De Sportwereld (historisch café bij Brouwerij Omer Vander Ghinste, Brouwtorenstraat 5) -

<https://www.omervanderghinste.be/nl/bezoek/sportwereld>

95-96. Bellegem – Café De Sportwereld

12.1.1 Authentiek

Ontdek het historische Café De Sportwereld, vlakbij de brouwerij! Hier zijn nog de authentieke glasramen te vinden en kunt u genieten van alle bieren met een bijhorend hapje. Dit kan binnen in het karaktervolle interieur of buiten op het gezellige terras!

<https://www.hln.be/kortrijk/legendarisch-volkscafe-de-sportwereld-zwaait-na-totaalrenovatie-net-zaterdag-deuren-open-je-snuift-hier-de-sfeer-van-de-jaren-30-op-a736efca/> :

12.1.2 Legendarisch volkscfé De Sportwereld zwaait na totaalrenovatie net zaterdag deuren open: "Je snuift hier de sfeer van de jaren '30 op"

BELLESEM - Net zaterdag heropent (het terras van) volkscfé De Sportwereld in Bellegem, na een ingrijpende renovatie die ruim een jaar duurde. Het authentieke biercafé, ruim honderd jaar jong, is één van de oudste cafés van de in 1892 geopende brouwerij Omer Vander Ghinste. "We willen met De Sportwereld ook de andere horecazaken in het centrum versterken, Bellegem kan zo het dorp van Omer worden", zegt Jasper Stragier, eventverantwoordelijke van de brouwerij. Al het nieuws over de (her)opening van de terrassen in de Leiestreek kan je hier lezen.

De Sportwereld op Bellegemplaats kwam in 2019 leeg te staan, toen uitbaatster Marleen Defoer naar De Smisse in de Bellegemsestraat trok. Tijd voor een totaalrenovatie, dachten ze in de naastgelegen familiebrouwerij Omer Vander Ghinste. Een zware investering, maar het resultaat is top. Binnen voel je de sfeer van eind jaren '30 van vorige eeuw, met als blikvanger een iconische foto met de toen jonge Flandrien Briek Schotte. "De Sportwereld begon destijds, de naam zegt het zelf, als een sportcafé", vertelt Jasper Stragier. Verder te bewonderen: originele brandglasramen van 'Bieren Omer Vander Ghinste', affiches van vroeger, een (decoratieve) spaarkas,...

"De brouwerij bezoeken, iets drinken in café De Sportwereld en bijvoorbeeld lekker eten in een omliggende horecazaak. We willen het centrum van Bellegem toeristisch in de markt zetten"

Jasper Stragier, eventverantwoordelijke van Omer Vander Ghinste

De bruine kroeg, met de bieren van Omer Vander Ghinste in een hoofdrol, kan de horeca in de dorpskern versterken. Waar je ook eetkaffee De Koekeliere, herberg Au Chevalier en taverne Het Brouwershuys hebt. "De brouwerij bezoeken, iets drinken in café De Sportwereld en bijvoorbeeld lekker eten in een omliggende horecazaak. We willen het centrum van Bellegem toeristisch in de markt zetten als het dorp van Omer", zegt Jasper Stragier. "Al wachten we natuurlijk nog tot de coronamaatregelen het toelaten, maar dat komt goed."

Notelaar

Café De Sportwereld opent eerst enkel het terras (achteraan). Waar je tot negentig plaatsen hebt, in de schaduw van een notelaar. De zeventig plaatsen binnen mogen nog niet gebruikt worden. "Je zal hier naast de bieren van onze brouwerij ook kunnen kiezen uit frisdranken en wijntjes. En er zal koffie van Grootmoeders koffie zijn. We bieden ook een beperkte kaart met hapjes aan."

Bellegemse Lange

"Waarvoor we bijvoorbeeld met de Bellegemse slagerij Wils samenwerken. Zo zal je kunnen smullen van een 'Bellegemse Lange'. Dat is een verfijnde worst. Pâté met Omer, verfijnde kaas, een croque... kan je ook krijgen. En wie dat wil, kan in De Sportwereld biertjes in geschenkverpakking kopen. We baten het café in eigen beheer uit. Het is voor de eerste keer in de geschiedenis van de brouwerij dat we eigen personeel in een café inzetten. Later, zodra het mag, gaan we het café ook voor evenementen verhuren, zoals van bedrijven."

Peter Lanssens 05-05-21, 13:48

12.2 RUSTPUNT - HARELBEKE (RDL) - Watermolenstraat 36 - De Banmolens, schitterende context: historische binnenstad Gent) – www.debanmolens.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Banmolens

97-98. Harelbeke – De Banmolens, 06.11.2022

99. Harelbeke – Lunch & Tearoom De Banmolens, 06.11.2022

100. Harelbeke – De Banmolens

12.2.1 Leieboorden

Welkom langs de wondermooie Leieboorden te Harelbeke, zowel op ons rustgevend terras alsook binnen waar je geniet van de mooie natuur rondom de Banmolens.

Vol passie voor het vak verwennen we jullie graag met verse, lekkere, eenvoudige en betaalbare gerechtjes. Daarnaast kan je terecht in onze tearoom voor vers gebakken pannenkoeken, wafels, taart en andere lekkernijen.

Hier is koffie niet zomaar een koffie! Benieuwd? Kom het snel ontdekken!

Graag tot binnenkort, Stefanie & het Banmolens-team.

12.2.2 De Banmolens

De Banmolens zijn een complex van twee voormalige watermolens in Harelbeke aan de Leie, gelegen aan de Watermolenstraat op het Moleneiland. De banmolens moeten reeds in 1175 gewerkt hebben. Ze waren het bezit van de graaf van Vlaanderen en maalden voor de ban. Deze ban was, in letterlijke betekenis, een bepaald gebied afgebakend door 13 paalstenen in een straal van één mijl van de molens. Al wie binnen de ban woonde, moest verplicht zijn/haar graan daar malen en een tiende deel afstaan als belasting.

Naast het malen van graan, dienden ze ook voor het persen van olie, vollen van stoffen en malen van schors en mout. Opbrengsten van de molen gingen voor een deel naar de graaf van Vlaanderen en naar het Sint-Salvatorskapittel. De molenaar hield belangrijke privileges en verplichtingen en was ook verantwoordelijk voor de sluizen, bruggen, dijken en 'gemene wegen' van Harelbeke. De molenaar regelde de doorvaart van schepen langs de Leie en stelde twee mijlwachters aan voor de bescherming van de vrije molage en de sluizen. In overeenstemming met de pachtvoorwaarden van 1660 betaalde elke schipper voorbij de vaart een tol van 6 stuivers aan de molenaar.

De molens werden tijdens de Franse bezetting in 1792 bezit van de Franse staat en in 1810 openbaar verkocht. De molens verloor hun privileges. Oorspronkelijk hadden ze het uitzicht van traditionele watermolens met typische waterradraden. Vanaf 1830 en 1850 kreeg het bedrijf een industrieel karakter en kwam er een stoommachine. Onder de maatschappij Vercruysse-Declerck-Vanneste werden in 1880 de molenraden vervangen door turbines. De watermolens zijn verschillende keren in 1884 en in 1942 afgebrand, waarschijnlijk ten gevolge van zelfontbranding. Na de oorlog werden nieuwe watermolens opnieuw opgebouwd en werd productie herstart. Tegenwoordig zijn de oude banmolens ingericht met lofts.

De oude watermolen (gebouwd in 1836) en de nieuwe watermolen (gebouwd 1947) zijn beschermd als monument en dorps- en stadsgezicht sinds 14 juli 1998.

12.2.3 Ligging

Op het Moleneiland van Harelbeke staan twee molens: de oude en nieuwe watermolens. De banmolens of westmolen staat op de oude Leie aan de oude sluis, terwijl de bloemmolen of oostmolen gericht is naar de Leie. Historisch hoorden de sluizen bij de watermolens, want die zorgde voor het nodige verval van water nodig om de molen te laten draaien.

12.2.4 Geschiedenis

Al in 1175 was er sprake van een watermolen op deze plaats. Het waren banmolens die eigendom waren van de graaf van Vlaanderen. Ze waren een middel om belasting te heffen. Het banrecht stelde dat de bewoners die binnen een kring van één mijl woonden, verplicht waren om hun graan te laten malen en vervolgens een deel af te staan voor het werk en als belasting. Oorspronkelijk was het een korenmolen en later kwam er ook een moutmolen, een oliemolen en een schorsmolen bij.

De molens werden door legers van strategisch en militair belang. Ze vielen wel eens ten prooi aan vernieling door vijandelijke troepen, zoals in 1382, na de Slag bij Westrozebeke, toen Franse troepen de molens en bijhorende sluizen totaal verwoestten. In 1387 was de westmolen terug in werking, terwijl van de tweede molen geen sprake meer is. Het bleef tot 1564 wachten toen een contract werd besloten voor alle molens terug in bedrijf te krijgen.

Veel klachten en rechtszaken zijn bekend tegen pachters door de molens draaiende te houden tijdens periodes van droogte. Schippers werden slachtoffer omdat de waterstand van de Leie zo laag kwam te staan dat veel schippers tussen Menen en Harelbeke vast kwamen te zitten in de slip van de bodem. Bovendien stroomde bij hoog waterpeil dorpen aan de oever onder water als de sluizen waren gesloten. Om te vermijden dat pachters het waterpeil teveel in hun voordeel speelden, werden afspraken gemaakt. Er werd een zomer- en winterpeil ingesteld, terwijl de raad van Vlaanderen en Keizer Karel een verplichting oplegden om bij bruggen en sluizen peilstenen aan te brengen. Dit was een direct gevolg van omstromingen in Wevelgem, Waasten en Halewijn in 1531.

De molenaar regelde ook de doorvaart van de schepen aan de Leie en verzamelde de tol van doorgaande schepen. Zijn verantwoordelijkheid was van groot belang. Uit een decreet van 1655 werd hij dan ook de 'meester absoluut van de waters' genoemd.

In 1611 kreeg de Rijsselse koopman Jean Collart de toestemming om de oostmolen nabij de sluis om te bouwen tot een volmolen ten voordele van zijn schoonzus Marie de Hennion. Dit zal de enige volmolen in het kasselrij Kortrijk zijn.

De ban werd vermoedelijk in de 18e eeuw opgeheven. In 1798 werden de molens openbaar verkocht. In 1834 was er sprake van een koren- en volmolen, een tweede korenmolen en een bleekblauwwatermolen, in totaal dus drie watermolens.

12.2.5 N.V. Watermolens

Tussen 1830 en 1850 kreeg het bedrijf een industrieel karakter. Er werd sucre à paille geproduceerd, een mengsel van stro en suiker voor paarden. In 1870 kwam een nieuwe stoommachine in de vierkante schoorsteen, die nu nog steeds bestaat. Het waterrad werd in 1880 door een waterturbine vervangen. In 1864 werd door hetzelfde bedrijf, nu een industriële maalderij, een nieuw complex gebouwd, de Oostelijke watermolen of Nieuwe Molens genaamd.

Het bedrijf dat beide complexen bezat heette sinds 1880 de Maatschappij Vercruysse-Declercq-Vanneste, vanaf 1895: SA Les Frères Vercruysse en vanaf 1920: NV Watermolens. Ozonia, een merk van waspoeder werd rond 1930 geproduceerd door Boudewijn Steverlynck. Na Wereldoorlog Twee vervaardigde Carpentier veevoeder en lijnolie. Het bedrijf bleef moderniseren tot de stopzetting van activiteiten rond het jaar 2000.

De watermolens werden in 1942 afgebrand vermoedelijk door zelfontbranding. Tijdens de stilval verplaatste de productie naar een maalderij in Gent. Het was na de oorlog heropgebouwd met moderne turbines. Tot 2009 hebben de turbines nog dienst gedaan.

Van de historische watermolen zijn enkele natuurstenen muurresten overgebleven. Aan de oostgevel bevindt zich een merkwaardig Mariabeeld dat mogelijk 18e-eeuws is. De vierkante schoorsteen getuigt nog van het begin van het stoomtijdperk. Het grote industriële pand (nieuwe watermolen) was in werking tot vlak na de Tweede Wereldoorlog. Daarna trad het verval in.

12.2.6 Huidig gebruik

In 1998 werd het gebouw beschermd als monument maar kreeg een nieuwe functie: er kwamen lofts in. Er kwam ook een tearoom in het aanpalend gebouw. De kenmerkende elementen van het industriële bedrijf bleven behouden.

[bronnen: www.debanmolens.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Banmolens]

12.3 RUSTPUNT - KORTRIJK (RDL) - Noordstraat 28 - Kaffee Damast (onderdeel AP Texture) –
www.kaffeedamast.be

101-102. Kortrijk – Museumbistro Kaffee Damast

12.3.1 Welkom bij Kaffee Damast, Museumbistro Texture

In dit oude fabriekspand met vintage accenten, centrale leestafel en gezellige bar kan je genieten van een gezellig etentje of verfrissend drankje.

Sfeer verzekerd tijdens onze Vlaz Jazz Jam Session & smullen geblazen tijdens onze zondagse brunches of barbecues. Hopelijk tot snel!

Onze kok James serveert je authentieke streekgerechten gemaakt met seizoensproducten en dagelijks aangeleverde, verse ingrediënten.

12.3.2 Onze filosofie - Uit eigen streek

Met Kaffee Damast willen we een plek creëren waar iedereen welkom is. Van de jonge dertiger die hier met zijn gezin een koffie komt drinken tot de gepensioneerde die dagelijks langskomt voor zijn aperitief. Van de liefhebber van Kortrijkse streekproducten tot de toerist die het gloednieuwe vlasmuseum Texture komt bezoeken. De rijkdom aan mensen laat ons toe om tal van leuke dingen te doen.

Van zondagse brunch tot de drukbevolkte middaglunches, van genieten met vrienden bij een aperitief op het zonnig terras tot een romantisch diner. Van rustig napraten aan de centrale boekentafel tot het organiseren van bruisende jazzsessies.

Kaffee Damast staat voor verwennen. Zowel culinair als met een streepje muziek. Laat je bij ons verleiden tot authentieke gesprekken genietend van (h)eerlijke gerechten bereid met veel liefde. We verwelkomen je graag in ons historisch pand op Overleie in Kortrijk, met zicht op de Golden River.

12.3.3 Texture

Kaffee Damast gaat hand in hand met het Kortrijkse vlasmuseum Texture. Texture vertelt over de geschiedenis van de linnen- en vlasnijverheid en de belangrijke rol hierin van de rivier de Leie, ook de Golden River genoemd, waarnaar ons gouden dak dan weer verwijst!

Een verhaal met sterke wortels dat getuigt van straf vak- en ondernemerschap, van gedurfde innovatie en zichzelf voortdurend heruitvinden.

In drie kamers, ingereicht in een authentiek vlasverzendhuis uit het jaar 1912 ontdek je, samen met vrienden en familie, de revolutionaire beweging die de vlasnijverheid in deze streek teweeg bracht.

Kaffee Damast ontvangt je graag voor of na een bezoekje aan dit unieke museum.

[bron: www.kaffeedamast.be]

12.4 RUSTPUNT - WERVIK (RDL) - Koestraat bij 63 - In den Grooten Moriaen (bij AP Nationaal Tabaksmuseum) – www.indengrootenmoriaen.be

103-104. Wervik – In den Grooten Moriaen, 05.11.2022

12.4.1 Welkom in den Grooten Moriaen - Sfeer en plezier staan hier centraal

Vlak naast het Nationale Tabaksmuseum met terras in de schaduw van de Briekenmolen en aan de Leieboorden.

We liggen op fietsknooppunt 12. Er kan mooi gefietst worden langs de Leie. Zo start de Tabaksfietsroute aan het Tabaksmuseum. Ook met de Kommiezenroute fiets je in de streek rond Wervik.

Zowel de Stadswandelroute als de Leiekantwandeling starten aan het Nationaal Tabaksmuseum.

Via de rode wandelbrug achteraan de tuin van de Briekenmolen komt men op het recreatie-eiland de "Balokken". Hier kan men naar hartenlust wandelen in een mooie en groene omgeving en genieten van de fauna en flora. Men kan er genieten van de jachthaven of het kinderspeelbos. Op de Balokken bevinden zich ook 2 trekkershutten en een parkeerdomein voor campers.

12.4.2 Moriaen

De naam "Moriaen" is afkomstig van de Arabische bevolking van Zuid-Spanje en Noord-Afrika (in de Middeleeuwen), de "Moren". Deze bevolking werd in 1492 (toen Christoffel Columbus Amerika bezocht en in contact kwam met tabak) uit Spanje verdreven. Deze typische Arabische figuur bleef voortleven in de verbeelding van West-Europa. In de 17e en 18e eeuw, toen de eerste tabakswinkels zich in West-Europa vestigden, ging men op zoek naar "blikvangers" om de etalages van deze winkels te bevolken en te kleuren.

Verschillende beeldjes (van hout, gips, enz.) vonden hun weg naar de ramen. Deze beeldjes werden "Moriaen" genoemd omdat zij gebaseerd waren op kenmerken die de Arabische bevolkingsgroepen kenmerkten (kleding, huidskleur, enz.).

Na verloop van tijd werden ook andere mensen vertegenwoordigd, zoals de kleurlingen die tewerkgesteld werd op de tabaksplantages in Brazilië. Er zij op gewezen dat de oorspronkelijke bevolking van Amerika, de Indianen, niet voor deze cijfers werd gebruikt. Maar ze "Indianiseerden" de afgebeelde zwarte slaven. Zij kregen een indiaans uiterlijk (b.v. een rok met veren, enz.). Later, vooral vanaf de 19e eeuw, werden herhaaldelijk Arabische figuurtjes gebruikt (bijv. uit het Ottomaanse Rijk: "Roken als een Turk").

Kenmerken van deze beeldjes: in het algemeen voorgesteld als rokers (eerst met een pijp in de mond, dan met een sigaret). Een latente racistische connotatie kan soms worden gevonden. Soms werden zij ook afgebeeld met rokende voorwerpen (b.v. een pakje tabaksbladeren of tabaksslierten in de hand, enz.) Deze figuren werden uiteindelijk uitstekende marquee figuren (in een tijd dat neonreclames nog niet bestonden en het nog niet gebruikelijk was om met merken uit te pakken). Een laatste opflakking deed zich voor toen in de jaren 1920-1940 Egyptische (en later Turkse) sigaretten in West-Europa een rage werden. Intussen hadden de adverteerders andere reclametechnieken en -strategieën ontwikkeld.

[Vincent Verbrugge]

[bron: www.indengrootenmoriaen.be]

12.5 RUSTPUNT - ZWEVEGEM (KBK) - Transfostraat 28 – Transfo Circusbrouwerij (context: historisch complex voor energievoorziening) – www.circusbrouwerij.be , www.transfozwevegem.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/Transfo_Zwevegem

105-108. Zwevegem – Transfo Zwevegem, Circusbrouwerij, 05.11.2022

12.5.1 Proeflokaal en brouwerij

Bierfanaten vind je over heel België. De waaghalzen die de combinatie aangaan met de zotste stunts vind je enkel bij ons. Op het eerste zicht bewandelt Tim een slap koord. Maar vrees niet ! Met de vastberadenheid van een rasechte brouwer bereikt hij altijd zijn eindpunt.

Voor berekende stunts moet je bij Bert zijn. Hij spant het vangnet waar alles veilig in terecht komt.

Het vaste team van clowns en acrobaten zorgen voor de gezellige sfeer in en rond het proeflokaal. Daar begeef je je in de arena waar je ademloos doch gelaafd zal achterblijven.

Bezoek onze brouwerij en sta versteld van al ons kunnen!

12.5.2 Brouwerijbezoek / Degustatie

Zin om onze bieren, het brouwproces en onze geschiedenis te ontdekken?

Boek dan nu een brouwerijbezoek en ontdek onze brouwerij die gelegen is op de prachtige transfosite van Zwevegem!

Brouwerijbezoek

We geven een rondleiding in de brouwerij van ongeveer 45 min en daarna kunnen jullie in ons proeflokaal 4 verschillende biertjes degusteren (15cl).

Kostprijs: 10 €/pers, min 6 pers

Luxe brouwerijbezoek

Tijdens de namiddag / avond wordt er uitleg gegeven over het brouwproces, verschillende biestijlen, ingrediënten. Dit is inclusief een rondleiding in de brouwerij. Daarbij krijg je 6 verschillende biertjes en 2 hapjes om te degusteren. Deze bierdegustatie duurt ongeveer 3u.

Kostprijs: 25 €/pers, min 10 pers

Culinair brouwerijbezoek

Tijdens deze culinaire bierreis maak je kennis met het brouwproces, verschillende biertijlen en foodpairing. Dit is inclusief een rondleiding in de brouwerij. Hierbij krijg je 7 verschillende biertjes met 7 bijpassende gerechtjes (aan het einde heeft u voldoende gegeten dus dit kan dienen als diner).
Kostprijs: 55 €/pers, min 10 pers

Brouwdag

We starten de dag rond 7u met het schroten en storten van de mout. Tijdens het maish proces geven we hierover wat uitleg terwijl we genieten van een ontbijt. Daarna gaan we verder met het brouwproces en geeft de brouwer de nodige uitleg bij de verschillende stappen. 's Middags voorzien we eerst een aperitief met een hapje en daarna een koud buffet. In de namiddag gaan we over tot het kookproces en de afwerking tot het bier in de vergistingstank zit. Doorheen de dag degusteren we enkele bieren om je kennis te laten maken met verschillende biertijlen. We eindigen de dag rond 17u en dan kunnen we in het proeflokaal nog wat gezellig napraten.

Een brouwdag kan enkel geboekt worden op dinsdag, woensdag en donderdag en minimaal 14 dagen vooraf te reserveren.

Kostprijs: 100 €/pers, min 3 pers

12.5.3 Het Proeflokaal

Waar kan er beter gedegusteerd worden dan aan de bron zelf? Verser dan vers komt jouw biertje rechtstreeks uit de tanks. Behalve de godendrank kan er wijn, frisdrank of koffie en thee worden genuttigd. Elke vrijdag én zondag kan je hier terecht. Breng gerust je eigen suikerspin mee in je picknick als aanvulling op de glazen boterhammen.

Als je de tent voor jouw alleen wilt, kan die afgehuurd worden. Om dit te regelen volstaat een simpele mail naar info@circusbrouwerij.be.

12.5.4 Transfo

Transfo is een beschermde erfgoedparel met een unieke uitstraling. Deze voormalige elektriciteitscentrale is een uitzonderlijk monument door haar imposante omvang en de hoge kwaliteit van het industriële erfgoed. Haar geografische ligging in het groene Zwevegem, langs het Kanaal Bossuit-Kortrijk, in combinatie met de sport- en cultuurprogrammatie transformeert de site in een aantrekkelijke recreatieve hot spot. De herbestemming van de site trekt experts in recreatie aan zoals Oenanthe (avontuurlijk sporten), Transfo Duiktank, Plong Escape Rooms, Transfo Climbing (Klimzaal) en De Circus Brouwerij (craft brewery). Ten slotte ontstaat er dankzij co-creatie en kruisbestuiving tussen alle aanbieders op Transfo een gevarieerd aanbod voor verschillende doelgroepen: sportfanaten, gezinnen met kinderen, levensgenieters, cultuurauteurs, kunstliefhebbers, ...

12.5.5 Transfo steunt op sterke schouders

Sedert 2004 werken de publieke partners - Zwevegem, Provincie en Leiedal - intensief samen om Transfo te restaureren en nieuwe invulling te geven.

De gemeente Zwevegem is eigenaar van de site, investeert in de restauratie van de gebouwen en zorgt voor invulling.

De provincie West-Vlaanderen heeft de zone voor avontuurlijk sporten in erfpacht, baat de duiktank uit, stimuleert de toeristische troeven en bouwt het bezoekersparcours uit.

De intercommunale Leiedal coördineert de renovatiewerken van de loods en het Nieuw Transfogebeouw, beheert de publiek-private samenwerking met Mevaco en Eigen Haard bij de realisatie van het woonproject op Transfo, en coördineert het Europees project voor duurzame energie en circulariteit 'Re/Sourced'.

12.5.6 Wikipedia

De Transfo Zwevegem is een voormalige elektriciteitscentrale in Zwevegem en is net als het vlakbijgelegen kanaal Bossuit-Kortrijk een product uit de 19de-eeuwse industriële revolutie. Anno 2004 besliste de gemeente Zwevegem om het samen met de intercommunale Leiedal aan te kopen en er een nieuwe socio-culturele bestemming aan te geven.

Historiek

In 1911 kreeg de maatschappij "Société de l'Electricité de l'Ouest de la Belgique" goedkeuring om een kolencentrale te starten langs het Kanaal Bossuit-Kortrijk. Al snel begon men met de werken waardoor de centrale af was in 1913. Het domein is negen hectare groot en werd net voor de Eerste Wereldoorlog aangelegd. Het domein bevatte een elektriciteitscentrale, administratieve gebouwen, dienstwoningen en groenaanleg. De centrale produceerde tot 1962 elektriciteit en werd vervolgens een stoomcentrale voor

naburige industrie en woningen. De productie werd overgenomen door de centrale te Ruien in het jaar 1958 en had een grotere capaciteit. De stoomproductie werd in 2001 stopgezet, waardoor ook de productie van stoom en warm water voor de firma Bekaert en het stadsverwarmingsnet definitief tot het verleden behoorde. Daarna bleef de centrale van Zwevegem nog een tijdje actief als reserve centrale. Electrabel verkocht de site in 2004 aan de gemeente Zwevegem en de intercommunale Leiedal, die samen een nieuwe toekomst in petto hebben voor de voormalige elektriciteitscentrale.

Monumentale waarde Transfo-site

De Transfo-site is beschermd als zicht in 2000. Hierdoor werden de schoorstenen, watertoren, ketelhuis, generatorgebouw en stookolietanks bewaard. Ook de sokkels van de koeltorens zijn nog aanwezig. Enkele kleine niet geklasseerde gebouwen worden gesloopt waardoor het oude ketelhuis het uitzicht zal worden vanop het kanaal. Om het gebouw toch een moderne uitstraling te geven en om het oude gebouw te beschermen wordt het omgeven door een glazen verpakking. De machinezaal bevat een unieke collectie beschermde turbines en een stoomwagen.

Nieuwe functies Transfo-site

MICE-centrum

In de Transfo-site komt een MICE-centrum (meetings, incentives, congressen en events) De spilfunctie van dit centrum wordt de machinezaal, vanuit deze zaal worden bezoekers naar de evenementenhal begeleid, de vroegere ketelzaal, of naar een van de kleinere vergader- of ontmoetingslokalen gebracht die ook break-out rooms worden genoemd. Deze break-out rooms kunnen worden aangepast aan de grootte en de soort groep die er een activiteit houdt. Ook de evenementenhal zal polyvalent worden ingedeeld zodat deze voor verschillende doelgroepen aantrekkelijk wordt. Er worden ook bijkomende horeca- en keukenfaciliteiten opgericht in het oude transformatorgebouw en er wordt zelfs aan een ruim buitenterras gedacht dat kan gebruikt worden tijdens het zomerseizoen voor recepties.

Kunst en cultuur

De voormalige elektriciteitscentrale moet ook een plaats worden voor kunst en cultuur. Zo kan het transformatorgebouw gebruikt worden voor culturele doeleinden gaande van tentoonstellingen, optredens tot een kunstgalerij.

Sinds 2015 vindt op de Transfo-site jaarlijks het elektronische muziekfestival Voltage plaats. Het festival werd in zijn eerste jaar geselecteerd als Best Breakthrough festival in België.

Recreatie en avontuur

Een derde functie is recreatie en avontuur. Zo wordt doorheen het park een fietsroute aangelegd die bestaande fietsroutes met elkaar moet linken. De grootste olieciterne zal omgevormd worden tot een duiktank die tot 13.000 kubieke meter water kan bevatten, hiermee is hij uniek in Vlaanderen en Europa. De kleinere tanks worden omgebouwd tot café en onderbrengplaats voor de installaties. Het hogere deel van het ketelhuis wordt dan weer ingericht als klimmuur, touwenparcours, speleobox,... Uiteraard kunnen ook watersporten worden beoefend op het kanaal. Tegenwoordig worden MICE-activiteiten gelinkt met teambuilding. De sportactiviteiten om aan teambuilding te doen kunnen zowel binnen als buiten plaatsvinden door de diverse opties die de locatie biedt. Zo kan je verscheidene avontuurlijke sporten beoefenen maar ook diepzeeduiken en andere wateractiviteiten zijn mogelijk door de nabijheid van het kanaal. Er is dus ook aan ontspanning gedacht bij het opbouwen en indelen van de Transfo-site. Ook aan jongeren wordt gedacht door het ombouwen van de pompenzaal tot een fuifzaal. Door de ligging van de site buiten een woonwijk en door geluidswerende maatregelen heeft een fuifzaal geen invloed op de bewoners van de gemeente Zwevegem.

Wonen en werken

Een vierde functie is het wonen en werken. Er worden drie woonblokken aangelegd die afgescheiden zullen worden van het park. In het transformatorgebouw kunnen vergaderlokalen ondergebracht worden.

Energie

Er wordt beoogd om van de site een klimaatneutrale site te maken. Op termijn is het de bedoeling dat er op de site duurzame energie opgewekt wordt. Een Local Energy Community (LEC) zal worden opgezet zodat via een lokaal energienetwerk energie wordt uitgewisseld. Dit kadert in het Europees project EMPOWER2.0.

bronnen: www.circusbrouwerij.be , www.transfozwevegem.be , https://nl.wikipedia.org/wiki/Transfo_Zwevegem]

13 FOTOVERANTWOORDING

AcelorMittal: 55
Hildebrand de Boer: 1, 6-8, 10-14, 16-19, 21-33, 35-37, 39-41, 43-44, 46-48, 50, 60, 74, 79-82, 87-88, 94, 97-99, 103-108
Brouwerij Omer Vander Ghinste: 95-96
Cargill: 51
Centrum Agrarische Geschiedenis Leuven: 38
De Belgische Loodsensociëteit: 83-84
De Werf Veere: 76-78
Decospan: 65-67
Dow Benelux: 53-54
ETWIE: 45
Industriemuseum Gent: 89-90
Kaffee Damast: 101-102
Libeco: 70-72
Lunch & Tearoom De Banmolens: 100
Mareno: 69
Milliken Textiles: 59
North Sea Port: 61-63
Scheepswerf Meerman: 3-4
Stad Gent, Dienst Toerisme: 91-92
Stad Wervik: 42
Stadsbrouwerij Gruut: 85
Unilin: 68
Volvo Car: 56-58
Vyncke: 64
Wikipedia, Dirk van Esbroeck: 86
Yara: 52
Zeeland Refinery: 49
Zeeuws Museum: 5, 73